

2018

INFORME ANUAL

2018

INFORME ANUAL

Caixa de Crèdit dels Enginyers Societat Cooperativa de Crèdit, Caixa d'Enginyers, es va fundar l'any 1967.
Figura inscrita en el Registre Especial del Banc d'Espanya amb el número 3.025.
Inscrita en el Registre de Cooperatives Central amb el número 14.651 clau 1698-SMT del Ministeri de Treball.
Inscrita en el Registre Mercantil de Barcelona, foli 1, tom 21.606, full B-25.121, inscripció 1a.
Caixa d'Enginyers és membre del Fons de Garantia de Dipòsits.
Caixa d'Enginyers té atorgada la condició d'Entitat Dipositària de Fons d'Inversió Mobiliària. Caixa d'Enginyers té atorgada la condició d'Entitat Dipositària de Fons de Pensions.
Caixa d'Enginyers és membre de la Unió Nacional de Cooperatives de Crèdit (UNACC).
Caixa d'Enginyers és membre d'AIAF Mercat de Renda Fixa SA.
Caixa d'Enginyers és participant directe en TARGET2-Banc d'Espanya.
Caixa d'Enginyers és entitat participant a Iberclear.
Caixa d'Enginyers és col·laboradora en el programa d'Emissions de Deute de la Generalitat de Catalunya.
Caixa d'Enginyers és membre liquidador de MEFFRepo.
Caixa d'Enginyers és membre de Spainsif - Fòrum Espanyol d'Inversió Socialment Responsable.
Caixa d'Enginyers és membre d'European DataWarehouse GmbH, la base de dades europea d'informació d'emissions de titulització.
Caixa d'Enginyers és soci signant del Pacte Mundial de les Nacions Unides.

Domicili social: Via Laietana, 39 · 08003 Barcelona
Número d'Identificació Fiscal: F-08216863
Telèfon: 93 268 29 29
www.caixaenginyers.com
Correu electrònic: contacti.CdE@caixa-enginyers.com
SWIFT: CDENESBB

El Consell Rector convoca l'Assemblea General Ordinària dins del primer semestre natural de l'any mitjançant anunci publicat en premsa d'àmplia difusió en l'àmbit d'actuació de l'Entitat. En aquesta Assemblea es tracten els temes següents: examinar la gestió social, aprovar els comptes anuals i resoldre sobre la distribució d'excedents o, si s'escau, sobre la imputació de pèrdues, igual que per establir la política general de la Cooperativa de Crèdit, sense perjudici de poder incloure en el seu ordre del dia tot tipus d'assumptes relacionats amb el funcionament de la Cooperativa. Amb caràcter extraordinari, el Consell Rector pot considerar convenient la convocatòria de l'assemblea extraordinària.

ÍNDEX

1. Carta del President.....	4
2. Carta del Director general	6
3. Decàleg de principals indicadors	8
4. Entorn i regulació	10
4.1 Entorn economicofinancer	11
4.2 Entorn bancari	14
4.3 Entorn regulatori.....	16
5. Estratègia.....	20
5.1. Presentació.....	21
5.2. Missió, valors i visió	23
5.3. Pla Impulsa	24
5.4. Examen estratègic 2018	26
5.5. Tendències i reptes 2019	28
5.6. Objectius estratègics i mètriques	30
5.7. Reptes del Pla de gestió 2019	33
6. Nosaltres	34
6.1. Govern corporatiu	35
6.2. Servei als socis	43
6.3. Societats del Grup	61
6.4. Compromís socioambiental.....	67
7. Gestió del risc	74
7.1. Introducció	75
7.2. Principis generals	75
7.3. Sistema de Gestió del Risc	76
7.4. Marc d'Apetència pel Risc	76
7.5. Risc de crèdit i de contrapart	77
7.6. Risc estructural de tipus d'interès	80
7.7. Risc estructural de liquiditat.....	80
7.8. Risc de mercat.....	81
7.9. Risc operacional.....	82
7.10. Risc de reputació	83
7.11. Solvència	83
8. Informe financer	85
8.1 Informe de l'activitat	86
8.2 Resultats	99

Carta del President

Apreciades sòcies, apreciats socis,

Aquest 2018 ha presentat un context econòmic i financer complex, amb una forta pressió reguladora, que hem afrontat amb esforç i amb una estructura sòlida que ens ha portat a aconseguir uns resultats per sobre del previst al nostre pla de negoci.

D'entre els objectius establerts pel 2018, i que hem anat assolint amb èxit, voldria destacar que hem seguit treballant per garantir la solvència del grup com a palanca per a generar valor compartit amb els socis, mantenint un rati de capital del 14, 24 %, molt superior al de la mitja del sector financer espanyol.

Però si hi ha una paraula que defineixi aquest any que hem tancat seria compromís, i que no tan sols resumeix el 2018, sinó que també és la clau del nostre futur.

El nostre model de banca cooperativa europea ens defineix, de la mateixa manera que ho fan els nostres valors sòlids i fermes sobre els quals treballem cada dia i construïm, no només una entitat que es faci mereixedora de la

confiança dels seus socis, sinó també un futur millor per a la societat on estem presents.

Uns socis que cada vegada són més, doncs hem tancat l'any ampliant considerablement la nostre base social a tot el territori amb un 16,83 % més, arribant als 187.410 socis. Sens dubte aquest augment també ha comportat un esforç important en quant a inversions per tal de seguir oferint el millor servei possible tant als nous socis com els que ja en formaven part.

Aquest creixement es deu principalment a la satisfacció dels socis actuals, que són els nostres principals avaladors. Concretament, l'NPS (Net Promoter Score) ha estat del 56 %, el més alt del sector bancari del país, i un 9,5 % superior al del tancament del 2017.

I d'entre el que més valoren els socis de Caixa d'Enginyers, els dos primers conceptes són el tracte personal, de proximitat i atenció el soci, i el nostre propi model cooperatiu de banca responsable, transparent i segura. Només aquests dos factors suposen un 41 % del global dels aspectes més ben considerats pels socis.

És per això que volem seguir treballant en base als nostres valors per comptar amb la confiança de tots els socis, oferint el millor servei i assessorament personalitzat, i impulsant la digitalització del Grup per oferir una experiència d'usuari òptima.

Voldria també fer menció a la Fundació Caixa d'Enginyers, un dels principals vehicles mitjançant el qual retornem a la societat tot allò que ens dona. D'ençà de la seva creació, ja són més de 400 els projectes impulsats amb aliances amb universitats, associacions de professionals i organitzacions del tercer sector. També hem destinat 4 milions d'euros per ajudar a més de 190.000 persones en risc d'exclusió social i laboral, per atorgar beques d'estudis i formació a més de 2.300 persones, i donar oportunitats a més de 850 emprenedors.

Tots aquests esforços els portem a terme de forma molt conscient, sabent que el futur passa pel compromís de tots, persones, empreses i institucions, per treballar conjuntament amb la vista posada al llarg termini.

Per això també voldria agrair a tot l'equip que forma part de l'Entitat la seva perseverança i professionalitat per oferir el millor servei a tots els socis.

No dubteu que nosaltres, a Caixa d'Enginyers, seguirem treballant en base als nostres valors, per fer-nos mereixedors de la vostra confiança.

Josep Oriol Sala Arlandis
President

El nostre model de banca cooperativa europea ens defineix, de la mateixa manera que ho fan els nostres valors sòlids i fermes sobre els quals treballem cada dia i construïm, no només una entitat que es faci mereixedora de la confiança dels seus socis, sinó també un futur millor per a la societat on estem presents.

Carta del Director general

Apreciades sòcies i socis,

El 2018 ha estat l'any en què s'ha complert el desè aniversari d'un dels fets de més impacte que ha patit el sector financer i que va suposar, en gran part, la seva transformació: la fallida de Lehman Brothers. Durant aquests anys, han estat diversos els reptes que ha hagut d'afrontar el sector a causa de l'esforç regulador per part de les autoritats econòmiques en exigir a les entitats financeres ràtios de capital més altes i de més qualitat, a més d'una gestió més acurada dels riscos de crèdit i liquiditat en els balanços bancaris. D'altra banda, no obstant això, d'aquests reptes n'han sorgit oportunitats com ara una governança més robusta i exigent, a més d'unes polítiques de transparència més sòlides envers els clients i accionistes.

A banda de les demandes reguladores, s'ha viscut un període econòmic i financer complex, especialment pels baixos tipus d'interès o tipus d'interès negatius que han pretès impulsar la recuperació del creixement econòmic, el qual, malgrat tot, segueix en un estadi de letargia.

Pel que fa al sector financer, s'ha produït la pràctica desaparició de les caixes d'estalvi al nostre país, la qual cosa ha comportat una reducció del mapa bancari amb un 80 % menys

d'entitats bancàries respecte a fa deu anys, una destrucció de més del 30 % dels llocs de treball del sector i la desaparició del 40 % de les oficines bancàries.

Aquesta reflexió inicial pretén posar en perspectiva la tasca que ha dut a terme Caixa d'Enginyers en aquest període, que podem caracteritzar d'exitosa. El Grup ha mantingut l'aposta ferma per un model de banca cooperativa, propera als socis i adaptativa al context, procurant que l'estabilitat financer del Grup (és a dir, solvència, liquiditat i rendibilitat) mantingués intactes les capacitats de creixement de la proposta de servei que el Grup desenvolupa per servir als socis.

Per tot plegat, deu anys després, el model de Caixa d'Enginyers ha reforçat la seva solidesa i continua sumant la confiança de gran part de la població, i per això els nous reptes que el Grup afronta no només són exigents, sinó també il·lusonants. Creixement, digitalització i societat són els àmbits en els quals durant el 2018 hem fet un esforç més gran, i el fruit de tot això es reflecteix en els principals indicadors d'activitat.

Durant l'exercici 2018 hem seguit invertint en la digitalització del Grup. Una mostra n'és el nou web que hem estrenat i que, en definitiva, és una

oficina més de l'Entitat que ens permet arribar a tots els racons del territori i facilitar l'operativa als socis amb el millor servei. De fet, la digitalització del Grup és tan elevada que el 65 % dels socis són digitals, és a dir, utilitzen algun dels canals digitals de Caixa d'Enginyers com ara la Banca**ONLINE** o la Banca**MOBILE**. Destaca, també, l'augment de les descàrregues de l'aplicació de Banca**MOBILE** en un 51 %, mentre que la banca digital ha rebut al voltant de 33.000 visites diàries.

Aquest mateix any també hem continuat apostant per les oficines de proximitat i d'atenció personalitzada amb l'obertura de noves seus a Bilbao, Manresa, Vic i Barcelona, algunes d'aquestes sota el model d'oficina AVANT.

D'altra banda, els resultats de l'exercici 2018 demostren la fortalesa del Grup Caixa d'Enginyers. Hem obtingut un volum de negoci un 7,65 % superior al de l'any anterior, arribant als 6.190 milions d'euros, i unes ràtios de capital, 14,24 %, i de morositat, 2,77 %, millors que les que registra de mitjana el sector. A més, com a entitat cooperativa amb una forta convicció per impulsar l'economia real, hem incrementat la concessió creditícia en un 19,06 % i hem formalitzat el nostre compromís amb el compliment dels Objectius de Desenvolupament

Sostenible (ODS) adherint-nos al Pacte Mundial de Nacions Unides.

El resultat obtingut ha estat de 12,8 milions abans d'impostos i dotacions al Fons d'Educació i Promoció. Aquest fons es destina a l'acció social del Grup, principalment canalitzada a través de la Fundació Caixa d'Enginyers.

Finalment, no voldria deixar d'agrair a tot l'equip que forma part de Caixa d'Enginyers el seu esforç: a l'equip directiu i al Consell Rector per vetllar sempre per preservar la nostra manera de ser i de fer, centrats en el soci i a resoldre les seves necessitats, i per mantenir-nos alineats amb els nostres valors; i al conjunt dels professionals que integren el Grup els vull agrair el seu compromís, perquè sense ells res del que fem seria possible.

Joan Cavallé i Miranda
Director general

El model de Caixa d'Enginyers ha reforçat la seva solidesa i continua sumant la confiança de gran part de la població, i per això els nous reptes que el Grup afronta no només són exigents, sinó també il·lusionants. Creixement, digitalització i societat són els àmbits en els quals durant el 2018 hem fet un esforç més gran.

03

Decàleg de principals indicadors

Decàleg de principals indicadors

187.000

Núm. de socis

+16,83 % vs. 2017

Més de 187.400 socis han dipositat la seva confiança en el Grup Caixa d'Enginyers. Això representa un creixement del 16,83 % vs. 2017.

56 %

NPS

9,5 punts superior respecte el 2017

Caixa d'Enginyers ha obtingut un índex (Net Promoter Score, segons STIGA) del 56 %, 9,5 punts superior a 2017 i molt per sobre de la mitjana del sector, que és del 2,5 %.

8,34

Índex de satisfacció

8,21 el 2017

Augmenta l'índex de satisfacció dels nostres socis.

473

Empleats

459 el 2017

Comtem amb un equip humà format per 473 professionals altament qualificats i amb experiència.

6,76 %

ROE

La rendibilitat sobre recursos propis ROE s'ha situat, al tancament de l'exercici 2018, en el 6,76 %.

+7,65 %

Volum de negoci

El volum de negoci s'ha situat en els 6.190 MM€ (5.750 MM€ el 2017).

14,24 %

Ràtio de capital

Destacada posició del Grup Caixa d'Enginyers en CET1 i requeriment de capital en línia amb la mitjana europea.

33.000

Banca Digital (visites al dia)

Augment de les descàrregues de l'app BancaMOBILE +51 % vs. 2017.

2,77 %

Ràtio de morositat

Ràtio de morositat molt per sota de la mitjana del sector, que se situa en un 5,8 %.

12,7 MM€

Resultat de l'exercici

Resultat de l'exercici del Grup Caixa d'Enginyers de 12,7 MM€ resultat de l'exercici consolidat abans d'impostos i dotacions al FEP.

An aerial photograph of a city, likely Barcelona, showing a dense urban layout with buildings and streets. The image is partially obscured by large, semi-transparent blue geometric shapes, including triangles and a large arrow-like shape pointing upwards and to the right. The overall aesthetic is modern and professional.

04

Entorn i regulació

Entorn economicofinancer

4.1. Entorn economicofinancer

Debilitació de l'expansió econòmica en l'àmbit global

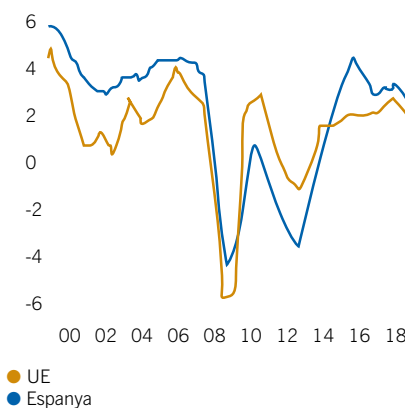
En l'àmbit global, el creixement econòmic ha anat perdent "momentum" al llarg de 2018 a causa de l'augment del proteccionisme, el qual ha minvat el comerç internacional, d'unes condicions de finançament lleugerament més restrictives i de factors idiosincràtics en alguns països (Itàlia, Turquia, Regne Unit...). Segons dades del Fons Monetari Internacional, durant el segon semestre de 2018 la producció industrial, amb l'excepció dels EUA, s'ha anat debilitant sobretot pel que fa a béns de capital.

A Europa, malgrat la fortalesa del consum intern, el descens de la demanda externa (proteccionisme i debilitat d'alguns països emergents) ha debilitat l'expansió econòmica en les economies més obertes de l'Antic Continent. Malgrat això, la zona euro va continuar creant ocupació de manera sòlida, mentre que la caiguda del flux de crèdit es va continuar frenant durant el 2018.

A Espanya, la desacceleració al llarg de 2018 ha estat notablement menys intensa que en el conjunt de la zona euro. Destaca en positiu la fortalesa del consum de les llars, el qual s'ha beneficiat de la generació d'ocupació i de l'efecte expansiu sobre les rendes de les mesures fiscals aprovades en els Pressupostos Generals de l'Estat (PGE) de 2018.

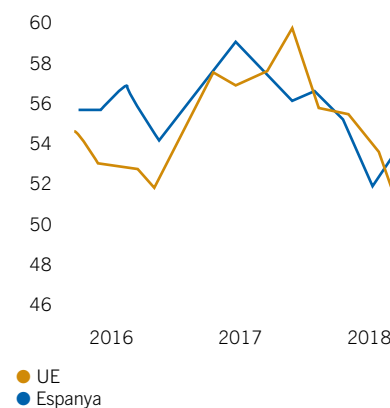
CONSOLIDACIÓ DEL CREIXEMENT ECONÒMIC...

CREIXEMENT ECONÒMIC

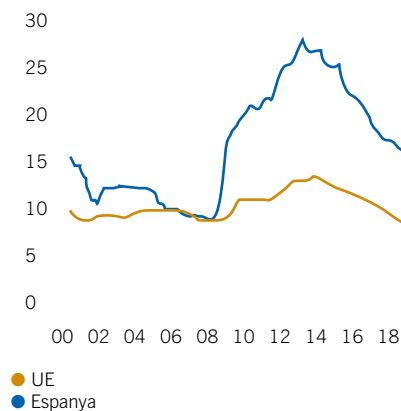
... ENCARA QUE CORRECCIÓ D'INDICADORS AVANÇATS

PMI COMPOST

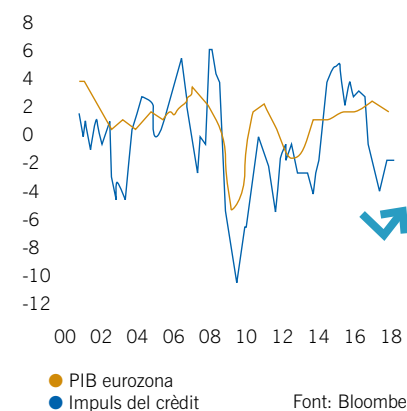
LA CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL SEGUEIX EN INCREMENT...

TAXA D'ATUR

... I VEIEM COM LA CAIGUDA DEL FLUX DE CRÈDIT S'HA FRENAT

FLUX DE CRÈDITS VS. PIB

Política monetària dels principals bancs centrals lleugerament més restrictiva

Als EUA, la Reserva Federal, emparada per la bona evolució de l'economia nord americana, va continuar normalitzant la seva política monetària en elevar en quatre ocasions, una per trimestre, els tipus d'interès oficials fins a situar-los en el rang 2,25 % - 2,50 % malgrat l'expansió econòmica més baixa a la resta del món. A Europa, el Banc Central Europeu va mantenir sense canvis els tipus d'interès oficials i el tipus aplicable a la facilitat de dipòsit en el 0 % i el -0,40 %, respectivament. Pel que fa a les mesures de política monetària no convencionals, el BCE va finalitzar les compres netes d'actius emmarcades en el programa de Quantitative Easing.

Al Regne Unit, el Banc d'Anglaterra va elevar el mes de juny els tipus d'interès oficials fins al 0,75 % des del 0,50 %, i l'única pujada és de 2018. Durant tot l'any, l'entitat presidida per Mark Carney va destacar l'impacte negatiu que estaven tenint les negociacions pel Brexit en els nivells d'inversió privada i en el consum intern, el qual es va reduir

lleugerament en el segon semestre de l'any.

Al Japó, el Banc del Japó va flexibilitzar la compra de bons estatals amb l'objectiu que el bo a 10 anys romangui al voltant del 0 %. La inflació al país nipó segueix sensiblement per sota de l'objectiu del 2 % del BoJ a causa de factors estructurals idiosincràtics.

Els riscos per al creixement apunten a la baixa

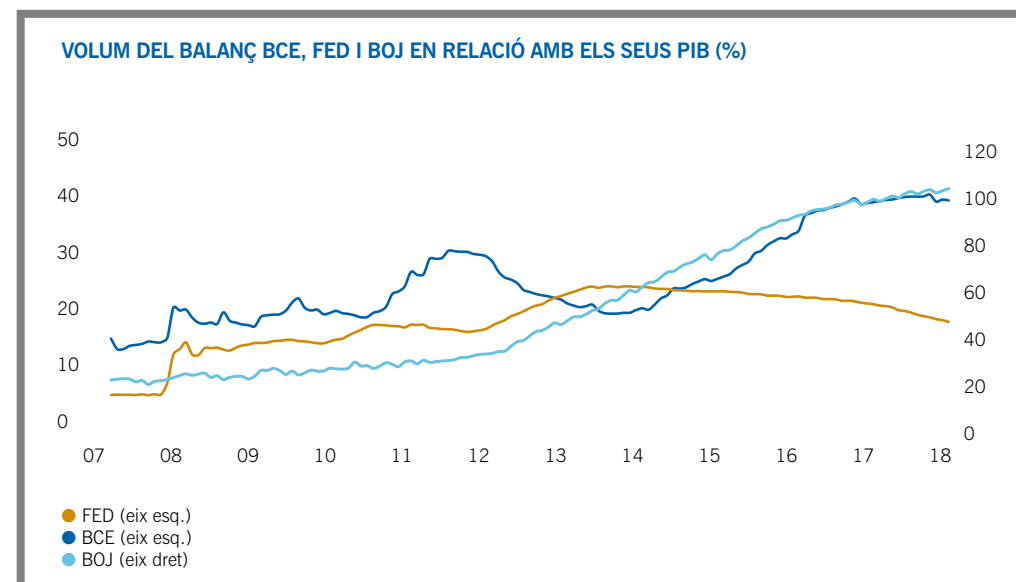
Les tensions comercials entre els EUA i la Xina, les negociacions pel Brexit i unes condicions financeres més restrictives són els principals riscos per al creixement econòmic en l'àmbit global. Tant el comerç com la inversió internacional es podrien veure reduïts si no es resolen les diferències entre les dues principals potències mundials, ja que podria comportar un augment de les tarifes aranzelàries, fet que podria limitar a mitjà i llarg termini l'augment de la productivitat i reduir els nivells d'inversió.

Les perspectives més baixes de creixement van tenir el seu impacte en els mercats financers

Els principals índexs borsaris mundials van acabar el 2018 amb rendibilitats negatives. L'índex alemany DAX va caure aproximadament un 18 % a causa de l'amenaça entorn del comerç internacional en una economia que es caracteritza per l'important pes de les seves exportacions. També a l'Antic Continent, l'Eurostoxx 50 i l'IBEX 35 van caure un 14,3 % i un 15 %, respectivament.

D'altra banda, i malgrat tancar l'any en negatiu, els índexs nord-americans van ser els que millor comportament relatiu van tenir i van tancar l'any amb caigudes del 5,6 % en el Dow Jones i del 3,9 % en el Nasdaq, respectivament.

Pel que fa al crèdit, es va veure una ampliació generalitzada dels diferencials tant de l'Investment Grade com del High Yield, i aquells sectors amb més dependència al cicle econòmic van ser els que més van ampliar (financer, industrial i consum discrecional).

DISRUPCIÓ ALS MERCATS FINANCERS (ANY LEHMAN)

2018 es va caracteritzar per la mala evolució de pràcticament la totalitat de mercats financers, el que va portar a una reducció dels beneficis de la diversificació per actius.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
US 10 Y	MSCI EM	RUSSELL 2000	US 10 Y	EMU HY	MSCI Japan	Global Real Estate	MSCI Japan	RUSSELL 2000	MSCI China	US S/T Gov / Corp
EMU GOV	Global HY	Global Real Estate	Global Inflation	Global Real Estate	RUSSELL 2000	EMU GOV	Global Real Estate	US HY	MSCI EM	US 10 Y
US Aggreg	MSCI China	Commodities	EM Sovereing	Global HY	S&P 500	S&P 500	MSCI Europe	Global HY	S&P 500	EMU GOV
US S/T Gov / Corp	US HY	MSCI EM	EM Local Crncy	MSCI Japan	MSCI Europe	US 10 Y	EMU GOV	Commodities	MSCI Japan	US Aggreg
EMU Corporates	EMU HY	US HY	US IG	MSCI China	EMU HY	EMU Corporates	US 10 Y	EM Local Crncy	RUSSELL 2000	EMU Corporates
US IG	EM Sovereing	Global HY	US Aggreg	EM Local Crncy	US HY	MSCI Japan	EM Sovereing	S&P 500	Global HY	US HY
Global Inflation	EM Local Crncy	S&P 500	US HY	EM Sovereing	Global HY	US IG	EM Local Crncy	EM Sovereing	EM Local Crncy	US IG
EM Local Crncy	Global Real Estate	EM Sovereing	EMU GOV	US HY	EMU GOV	EM Sovereing	US Aggreg	MSCI EM	EM Sovereing	EMU HY
EM Sovereing	MSCI Europe	EM Local Crncy	Global HY	MSCI EM	EMU Corporates	US Aggreg	US S/T Gov / Corp	EMU HY	Global Inflation	Global Real Estate
US HY	RUSSELL 2000	EMU HY	EMU Corporates	RUSSELL 2000	MSCI China	EM Local Crncy	EMU HY	US IG	US HY	Global HY
Global HY	S&P 500	US 10 Y	US S/T Gov / Corp	EMU Corporates	US S/T Gov / Corp	MSCI China	EMU Corporates	EMU Corporates	MSCI Europe	Global Inflation
EMU HY	Commodities	US IG	S&P 500	S&P 500	US IG	MSCI Europe	US IG	Global Real Estate	US IG	EM Sovereing
RUSSELL 2000	US IG	MSCI Europe	EMU HY	MSCI Europe	US Aggreg	EMU HY	S&P 500	Global Inflation	EMU HY	EM Local Crncy
Commodities	EMU Corporates	US Aggreg	RUSSELL 2000	EMU GOV	Global Inflation	RUSSELL 2000	Global HY	EMU GOV	US Aggreg	S&P 500
S&P 500	Global Inflation	EMU Corporates	Global Real Estate	US IG	Global Real Estate	Global Inflation	US HY	US Aggreg	US 10 Y	RUSSELL 2000
MSCI Japan	MSCI Japan	Global Inflation	MSCI Europe	Global Inflation	MSCI EM	US HY	Global Inflation	US 10 Y	EMU Corporates	Commodities
MSCI Europe	US Aggreg	MSCI China	Commodities	US Aggreg	EM Sovereing	US S/T Gov / Corp	RUSSELL 2000	US S/T Gov / Corp	US S/T Gov / Corp	MSCI Europe
Global Real Estate	EMU GOV	EMU GOV	MSCI China	US 10 Y	US 10 Y	Global HY	MSCI China	MSCI Europe	Commodities	MSCI EM
MSCI China	US S/T Gov / Corp	US S/T Gov / Corp	MSCI EM	US S/T Gov / Corp	EM Local Crncy	MSCI EM	MSCI EM	MSCI China	EMU GOV	MSCI Japan
MSCI EM	US 10 Y	MSCI Japan	MSCI Japan	Commodities	Commodities	Commodities	Commodities	MSCI Japan	Global Real Estate	MSCI China

Caiguda de Lehman Brothers

- Rendibilitat negativa
- Rendibilitat positiva

4.2 Entorn bancari

La baixa rendibilitat és un dels reptes que està afrontant el sector bancari europeu i és considerada un risc sistèmic per a l'estabilitat financera segons el Banc Central Europeu. Juntament amb l'execució de programes d'eficiència i de control de costos i la diversificació i millora de les fonts d'ingressos, la màxima autoritat monetària europea advoca per la transició cap a la digitalització com un factor determinant en els plans de negoci de les entitats financeres per als pròxims exercicis.

Una sèrie de polítiques reguladores estan ajudant a establir el marc institucional adequat perquè el sector a Europa realitzi aquests ajustos necessaris en els models de negoci. Unes mesures que han d'incloure l'acabament de la unió bancària i del Fons de Garantia de Dipòsits comunitari, l'harmonització de directives nacionals, l'avanç en la unió dels mercats de capitals o el reforç de la resolució d'actius improductius.

Sector bancari espanyol

L'evolució de les principals partides del negoci bancari a Espanya durant l'any 2018 ha vingut marcada per una acceleració de la caiguda del crèdit brut als sectors residents (-4,1 % interanual), impulsat a la baixa per la reducció dels crèdits dubtosos, que cauen en un 20,8 % agregat gràcies a les vendes de carteres d'actius improductius. Quant a la nova concessió, fins i tot sent superior en volum al registrat l'any anterior en tots els segments, no és suficient per compensar les amortitzacions i els venciments.

Centrant-nos en la composició, cal destacar, quant a les famílies, l'impuls del crèdit al consum i, quant a les empreses, l'activitat cap a pimes que continua la seva taxa elevada de creixement, sobretot per la fixació d'unes millors condicions financeres, que tenen el seu reflex en uns tipus d'interès a la baixa.

Centrant-nos en la composició, cal destacar, quant a les famílies, l'impuls del crèdit al consum i, quant a les empreses, l'activitat cap a pimes que continua la seva taxa elevada de creixement, sobretot per la fixació d'unes millors condicions financeres, que tenen el seu reflex en uns tipus d'interès a la baixa.

En relació amb els recursos de la clientela, es continua produint una forta sortida de dipòsits a termini, la gran majoria traspassats a la vista, davant de l'expectativa que la situació de tipus baixos no es reverteixi en un període curt de temps. D'altra banda, la participació de clients en fons d'inversió s'ha ressentit per les correccions dels mercats financers en l'última part de l'any.

Durant aquest 2018 hi ha hagut una forta caiguda de la taxa de mora. Aquesta reducció, de 201 punts bàsics, és conseqüència directa del fort increment de les vendes de carteres d'actius improductius que s'han produït al llarg de l'any, les quals han assolit aproximadament els 60.000 milions d'euros entre operacions anunciades i realitzades. Derivat d'això, a tancament d'any, la taxa de mora del sector s'ha situat en el 5,84 %.

Si analitzem l'evolució dels resultats agregats del sector, observem que el marge d'interessos torna a baixar. Els menors ingressos derivats dels baixos tipus d'interès no aconsegueixen ser compensats, en la mateixa quantia, per una reducció en els costos financers. El que sí que s'ha registrat durant aquest 2018 és un fre en l'esmentada caiguda gràcies a la millora dels ingressos financers (concessió de crèdit al consum i compra de deute perifèric). Per la seva banda, les comissions continuen incrementant el seu pes en la generació d'ingressos recurrents, sobretot en la part de gestió d'actius i no tant en la de prestació de serveis directament relacionats amb el negoci bancari.

Les despeses d'exploració es redueixen un 2,5 % el 2018, evidenciant els efectes positius de l'ajust de capacitat dels últims períodes. També és ressenyable, en l'apartat de sanejaments, la reducció de provisions i pèrdues per deteriorament que està experimentant el sector el 2018, el que porta a un resultat a net total del sector de 12.400 milions.

Aquesta evolució positiva en el compte de resultats té com a principal conseqüència una notable millora en els indicadors de rendibilitat que se situa en el 5,74 % en termes de ROE. Finalment, la solvència del sector financer espanyol presenta una ràtio de CET1 de 11,8 % a tancament d'any, una mica inferior al de 2017.

	Desembre 2018	Variació anual (YTD)	
	Saldo milions €	Milions €	%
Dipòsits (total sistema)	1.114.841	25.796	2,4 %
Dipòsits a la vista	931.179	74.105	8,6 %
Dipòsits a termini	183.661	48.309	-20,8 %
Crèdit a ASR	1.150.228	48.878	-4,1 %
Del qual: Normal	1.083.034	21.898	-2,0 %
Del qual: Dubtós	67.194	26.980	-28,6 %
Crèdit a les AP	68.956	9.154	-11,7 %
Taxa de morositat	5,84 %	-201 P.B.	
Per numerador		- 225 P.B.	
Per denominador		19 P.B.	
LtD	103 %	- 6,9 P.B.	

Font: Afi a partir del Banc d'Espanya

La nova normalitat de la rendibilitat del sector s'obté per una menor pressió dels actius deteriorats.

4.3 Entorn regulador

El setembre de 2018 es van complir 10 anys del col·lapse de Lehman Brothers, considerat el moment clau d'una crisi financera que va començar a gestar-se el 2007 amb les dificultats en el mercat nord americà de préstecs subprime.

A partir de l'anàlisi de les raons de la crisi, el 2009 el G20 va acordar una sèrie de reformes que gradualment s'han traslladat a la normativa bancària. A Europa, les reformes van cristal·litzar el 2014 amb el naixement de la Unió Bancària, que integra diverses iniciatives que s'han desenvolupat a diferents velocitats.

Així, dels tres pilars de la Unió Bancària, el Mecanisme Únic de Supervisió (MUS) és el que es troba en fase més avançada, si bé en el cas de les entitats menys significatives encara queda per implementar de forma més apropiada el principi de proporcionalitat. El Mecanisme Únic de Resolució (MUR) ha avançat en la seva estructura institucional, però està pendent de diversos desenvolupaments

que li permetin complir de millor manera amb el seu mandat. El flux de comunicació entre MUS i MUR s'ha d'enriquir per evitar la duplicitat en la remissió d'informació per part de les entitats i facilitar la tasca supervisora en els seus diferents àmbits. Per la seva banda, el Fons de Garantia de Dipòsits europeu requereix encara que s'estableixi el seu projecte de desenvolupament.

El 2019, a diferència de la situació de finals de 2018, es disposa de la transposició de pràcticament totes les directives europees, algunes de gran calat i impacte per a les activitats financeres, supervidores, el mercat i el client, com són la MIFID II, la PSDII o la Llei de Crèdit Immobiliari.

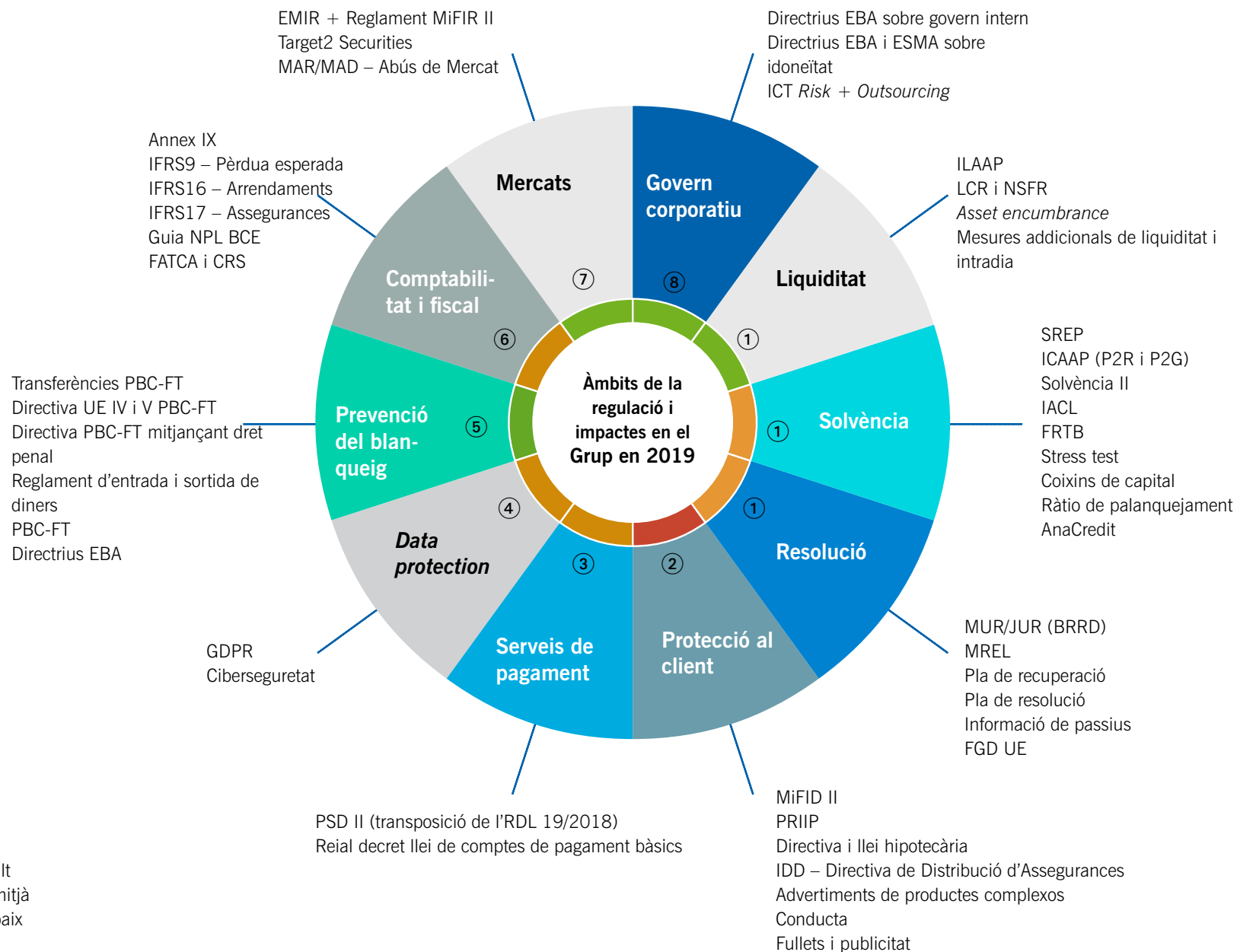
Per tant, el 2019 es preveu com un exercici amb un impacte regulador notable per a les entitats per la necessitat de dur a bon terme les diferents fases d'implantació efectiva de la regulació transposada.

Així mateix, cal destacar **dos factors que incrementen el gran repte regulador per al sector.**

1. Les entitats no han afrontat les novetats reguladores en posició d'igualtat. La grandària, recursos, estructura, complexitat, activitat i fins i tot forma societària (com per exemple el de cooperativa de crèdit) han jugat i juguen un paper rellevant en les diferents maneres d'afrontar la regulació. Com s'ha esmentat en la introducció, fins ara no s'ha desenvolupat un principi de proporcionalitat que situï en igualtat de condicions l'esforç requerit per les entitats de grandària diferent per complir la regulació. No obstant això, les modificacions recents en la regulació de solvència obren camí per canviar la tendència.

2. A més, es viu un moment d'alta litigiositat en el sector bancari, seguint la línia d'exercicis anteriors, si bé la nova llei de crèdit immobiliari comença a posar ordre en l'àmbit creditici. Es tracta d'una qüestió preocupant que incorpora un grau alt d'inseguretat jurídica i incertesa per a les entitats, ja que fins i tot quan la venda d'un producte s'ha fet complint la legislació vigent pot declarar-se la nul·litat dels contractes o d'alguna o algunes de les seves clàusules. Aquest context se suma al volum alt de nova regulació, amb àmbits, abast i dates d'entrada en vigor molt diferenciades, que tampoc no ajuden a tenir un marc regulador estable en el temps.

Tot seguit, s'identifiquen els àmbits en què el Grup realitza el seguiment dels canvis reguladors, i a continuació es desenvolupen aspectes destacables en alguns d'aquests canvis.

1 Solvència, liquiditat i resolució

NPL. Actius improductius. Els NPL continuen entre les prioritats supervidores. Amb la implementació de les modificacions en la Capital Requirements Regulation, en els nous crèdits que es trobin en situació de morositat, el defecte de cobertura respecte a certs nivells s'haurà de deduir del capital.

ICAAP e ILAAP. Segon exercici de reporting del procés d'avaluació de l'adequació del capital intern (ICAAP) i del procés d'avaluació de l'adequació de la liquiditat interna (ILAAP) amb la Guia dels Processos d'Autoavaluació del Capital i de la Liquiditat.

CRD V i CRR II. Després de finalitzar amb acord la fase de diàleg entre la Comissió, el Parlament i el Consell, la proposta per a una nova directiva (CRD V) i un nou reglament (CRR II) sobre requeriments de capital i liquiditat es troba en la fase d'aprovació en el Parlament Europeu. La CRR II estableix a la UE el Leverage Ratio en el 3 % i l'NSFR Ratio en el 100 %. També crea una categoria nova d'entitats, les "entitats petites i no complexes" (SNCI), amb menys obligacions en reporting pendent de desenvolupament.

Basilea III. Després de l'acabament de les reformes de Basilea III, s'està treballant en la seva aplicació a la UE per al 2023.

FRTB. Les entitats petites i mitjanes estaran exemptes de l'obligació de reporting de risc de mercat per al 2020 sobre la base del mètode estàndard del Fundamental Review of the Trading Book (FRTB).

Resolució. Actualització de la informació necessària per a l'elaboració per part de les autoritats del pla de resolució. Estan previstes modificacions en la Directiva sobre la Reestructuració i Resolució d'Entitats de Crèdit (BRRD) arran de les experiències obtingudes en la seva implementació.

Fons de Garantia Europeu. Aspecte encara pendent de diferent nivell polític i amb certa controvèrsia i falta de consens entre diferents Estats membres.

MREL. El Single Resolution Board estableix els requeriments mínims de fons propis i passius elegibles sobre els actius ponderats per risc, i el mes novembre va actualitzar les seves polítiques per a bancs no complexos que queden pendents en els seus aspectes concrets.

Integració de la sostenibilitat. L'EBA estudiarà en els propers 2 anys la integració d'elements ISR en els processos de gestió del risc i l'SREP.

2 Protecció al client

La protecció al client és un dels focus reguladors i supervisors més grans dels últims exercicis. Amb una sèrie de directives i reglaments en l'àmbit europeu, es pretén millorar en la transparència i en la protecció del client bancari. En aquest àmbit, el 2019 serà un exercici d'impacte en el desenvolupament de la implantació efectiva de normes com MiFID II i la Llei Hipotecària, i s'espera la transposició definitiva de l'IDD (Directiva de Distribució d'Assegurances).

Atenció al Client. Es preveu la publicació d'una nova llei sobre els processos de resolució extrajudicial en el sector financer, en la qual s'esperen canvis i més exigències en els serveis d'atenció al client de reclamacions i queixes.

Publicitat. Es preveu una nova normativa que reforci els requisits d'elaboració, control i difusió de campanyes publicitàries en l'àmbit bancari.

Preferències ISR. La Comissió va publicar les propostes legislatives que estableixen nous requisits perquè els assessors financers sol·licitin als clients les seves preferències respecte als criteris ASG. S'està elaborant una taxonomia i les mesures s'adoptaran una vegada que s'hagi aprovat el reglament.

3 Serveis de pagament

Els serveis de pagament intracomunitaris, des de fa uns exercicis, estan sent objecte de preocupació, supervisió i regulació per part de la UE. Es va iniciar amb SEPA i, progressivament, s'hi han afegit disposicions addicionals.

Aquest paquet normatiu pretén eliminar barreres d'entrada i sortida, facilitar els pagaments entre clients de diferents entitats europees i donar cabuda i regular nous agents.

PSD2. La Directiva PSD2, que regula el que s'ha indicat anteriorment, s'hauria d'haver transposat en la seva totalitat, si bé el 2018 únicament s'ha transposat parcialment, per la qual cosa s'espera un desenvolupament més gran per al 2019.

4 Protecció de dades/Fintech

Ciberrisc. Un àmbit d'especial preocupació per al supervisor continuarà sent el risc d'atacs cibernètics. Es preveuen fins i tot tests d'estrès per a certes entitats en escenaris adversos davant d'aquest risc.

En els últims exercicis, i es preveu que es continuï amb aquesta tasca, s'han implementat diferents paquets normatius que pretenen millorar la seguretat en les transaccions electròniques i harmonitzar i millorar la protecció de dades personals, també fruit de les noves tecnologies

GDPR. Una vegada va entrar en vigor el 2018 el General Data Protection Regulation (GDPR), s'espera per al 2019 l'adaptació a l'esmentat Reglament UE de l'actual Llei Orgànica de Protecció de Dades amb la finalitat d'aclarir i desenvolupar certes casuístiques de la norma europea.

5 Prevenció del blanqueig

Harmonització. S'harmonitzen, en l'àmbit europeu, normes i requisits en la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme. L'impacte en l'àmbit nacional no s'estima elevat.

Criptomonedes. Adicionalment, es continuaran els desenvolupaments normatius, la supervisió i les guies en l'àmbit de les criptomonedes.

6 Comptabilitat i fiscal

IFRS 9. Segon exercici en funcionament de la nova circular comptable (IFRS9) amb efectes en el càlcul de provisions de les exposicions de risc segons la pèrdua esperada.

NIIF 16. Aplicació de la Norma Internacional d'Informació Financera 16 amb el nou tractament comptable dels arrendaments.

NIIF 17. Una nova norma comptable integral per a contractes d'assegurança, que s'aplicarà a partir de 2021.

7 Mercats

No es preveuen grans novetats, encara que se seguirà amb el desenvolupament de normes ja publicades en exercicis anteriors amb la finalitat de reforçar la transparència en els mercats, així com d'homogeneïtzar criteris en l'àmbit comunitari (EMIR/TARGET2S/MAD-MAR).

8 Govern corporatiu

Les Autoritats Supervisores Europees (ESA) han emès guies definitives per a les autoritats nacionals en l'àmbit del govern intern de les entitats i del procés d'avaluació de la idoneïtat dels membres del Consell, Direcció General i personal clau.

Integració en SREP. Les dues guies entren dins del procés del govern intern dels riscos en l'SREP (Supervisory Review Evolution Process).

Consell. Pretenen reforçar aspectes de governança de les entitats (motiu de preocupació en ser un dels originadors de la crisi financera) i augmentar els requisits en el procés de selecció, avaluació i aprovació de certs càrrecs en les entitats.

Externalització. Es pretén, així mateix, implementar bones pràctiques en l'àmbit de l'externalització de funcions.

05

Estratègia

Estratègia

5.1. Presentació

Qui som

Caixa d'Enginyers és un grup cooperatiu financer i assegurador que desenvolupa un model de banca personal, comercial i institucional al territori espanyol. La seva vocació és la de donar servei als professionals i a les seves famílies, tant si són enginyers com si exerceixen altres professions.

Constituïda com a societat cooperativa per un grup d'enginyers industrials el 1967, ha experimentat un creixement continu al llarg dels seus més de 50 anys de trajectòria i ha mantingut intacta la vocació definida des del seu origen: prestar serveis financers i asseguradors personalitzats amb les millors condicions de sostenibilitat.

Ser una societat cooperativa de crèdit ens permet revertir directament els beneficis en tots els socis, la qual cosa es tradueix en nombrosos avantatges addicionals i serveis professionals i personals per a ells.

El model cooperatiu, base del Grup Caixa d'Enginyers, impulsa principis d'ètica, compromís, confiança i responsabilitat social i, per tant, un retorn per als socis i col·laboradors, per a les comunitats professionals i per a la societat en general.

El Grup Caixa d'Enginyers està format per diferents societats que potencien, optimitzen i diversifiquen la nostra capacitat de servei i atenció al soci. Totes les entitats del Grup participen en l'RSC, però l'acció social es materialitza a través de la Fundació Caixa d'Enginyers.

SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CAIXA D'ENGINYERS

Denominació social	Domicili social	Objecte social
Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit	Via Laietana, 39 08030 Barcelona	Societat cooperativa de crèdit que realitza tot tipus d'operacions actives, passives i de serveis que constitueixen l'activitat bancària, amb atenció preferent a les necessitats financeres dels seus socis
Caixa Enginyers Gestió, Societat Gestora d'Institucions d'Inversió Col·lectiva, SAU	Casp, 88 08010 Barcelona	Societat gestora de fons d'inversió del Grup Caixa d'Enginyers
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	Casp, 88 08010 Barcelona	Companyia d'assegurances del ram de vida que comercialitza productes relacionats amb la previsió social complementària i gestora de fons de pensions
Cooperativa de Consumidors i Usuaris dels Enginyers (Ingenium Shopping)	Via Laietana, 39 08003 Barcelona	Prestació de serveis i venda d'articles i subministraments per al consum dirigida als socis
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	Casp, 88 08010 Barcelona	Companyia que realitza l'activitat de mediació d'assegurances
Norbolsa, SV, SA*	Plaza Euskadi, 5 48009 Bilbao	Empresa de serveis d'inversió
Fundació Caixa d'Enginyers	Potosí, 22 08030 Barcelona	Vehicle del compromís social del Grup

*Entitat associada. Caixa d'Enginyers manté una participació del 10 % a Norbolsa, SV, SA. Tot i que la participació és inferior al 20 % del capital social, la influència significativa en aquesta participada s'evidencia en tenir representació en el seu Consell d'Administració.

Organigrama corporatiu de les societats del Grup Caixa d'Enginyers

CONSELL RECTOR

Josep Oriol Sala Arlandis	President
Manuel Bertran Mariné	Vicepresident
Félix Masjuán Teixidó	Secretari
David Parcerisas Vázquez	
Pedro A. Hernández del Santo	
Pedro Marín Giménez	
Jaume Roure Pagès	
José María Pera Abadía	
August Bou Camps	
Carme Botifoll Alegre	
Josep M. Muxí Comellas	
Antonio Santamans Olivé	
Ignasi Vinuesa Gimeno	

COMISSIÓ EXECUTIVA

Josep Oriol Sala Arlandis	President
Félix Masjuán Teixidó	Secretari
Manuel Bertran Mariné	
Pedro A. Hernández del Santo	

DIRECCIÓ GENERAL

Joan Cavallé Miranda

COMITÈ DE DIRECCIÓ

Joan Cavallé Miranda
Jordi Marsan Ruiz ⁽¹⁾
Mariano Muixí Vallès ⁽²⁾
Francesc Duran Lorenzo
David Murano Casanovas
José Luis Sánchez Rabaneda
Víctor Cardona Vernet
Isabel Sánchez Soria
Karen Schrijner
Bas Fransen
Montse Bertran Bergua
Xavier Fàbregas Martori
Antoni Fernández Moreno ⁽³⁾
Jaume Franco Domingo
Juanjo Llopis Rodríguez

(1) Fins al setembre de 2018.

(2) Des del setembre de 2018.

(3) Fins al desembre de 2018.

CAIXA ENGINYERS GESTIÓ

Máximo Borrell Vidal	President
Jordi Martí i Pidelaserra	Vocal
Ferran Sicart i Ortí	Vocal
Xavier Fàbregas Martori	Director general

OBS

Jaume Franco Domingo (administrador únic)

CAIXA ENGINYERS VIDA

Máximo Borrell Vidal	President
Ferran Sicart Ortí	Vicepresident
Francesc Duran Lorenzo	Vocal
Montse Bertran Bergua	Vocal
Antoni Fernández Moreno	Director general

FUNDACIÓ CAIXA D'ENGINYERS

Josep Oriol Sala Arlandis	President
Manuel Bertran Mariné	Vicepresident
Félix Masjuán Teixidó ⁽¹⁾	Secretari
Enric Homs Martínez ⁽²⁾	Secretari
David Parcerisas Vázquez	
Pedro A. Hernández del Santo	
Pedro Marín Giménez	
Jaume Roure Pagès	
José María Pera Abadía	
August Rafael Bou Camps	
Carme Botifoll Alegre	
Josep M. Muxí Comellas	
Antonio Santamans Olivé	
Ignasi Vinuesa Gimeno	
Joan Cavallé Miranda	
Benjamín Manuel Calvo Pérez ⁽²⁾	
Josefina Cambra Giné	
Salvador Domingo Comeche	
Ramón Ferrer Canela	
Antonio Galdón Ruiz	
José Miguel Muñoz Veiga	
Joan M. Vallvé Ribera	
José María Bueno ⁽³⁾	
Miguel Ángel Iriberry ⁽³⁾	

(1) Secretari des del març de 2018.

(2) Fins al març de 2018.

(3) Des del març de 2018.

5.2. Missió, valors i visió

MISSIÓ

Aportar valor sostenible

El Grup Caixa d'Enginyers és un grup cooperatiu de serveis orientat a les comunitats professionals amb la missió d'aportar als socis valor sostenible en els àmbits financer, professional i personal.

Per fer-ho, estableix relacions a llarg termini que es basen en l'ètica, el compromís i la confiança, i vetlla per la fortalesa del Grup com a mitjà per proporcionar un retorn als socis, als col·laboradors, a les comunitats professionals i a la societat.

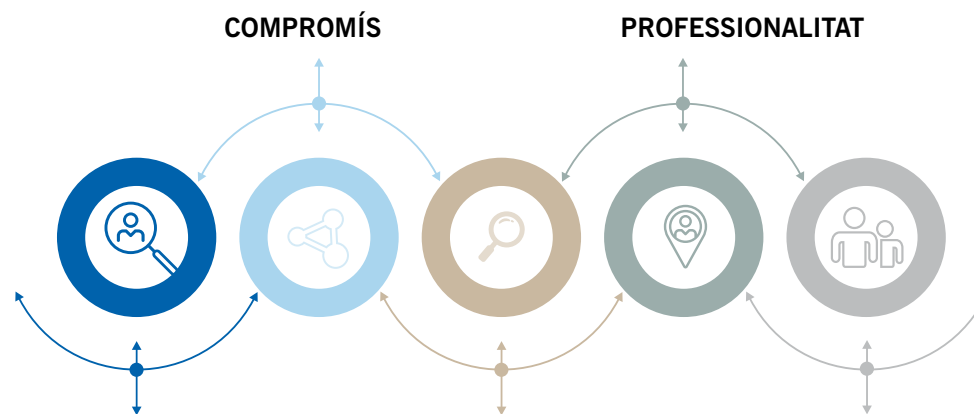
Per la seva focalització i excel·lència de servei, és el líder i la referència del sector per a les comunitats professionals, a les quals destina, a través de la Fundació Caixa d'Enginyers, la seva acció social.

VALORS

Compromís amb els socis i amb la societat

Ens entreguem i persistim per aconseguir els objectius que establim. Som constants i prenem la iniciativa.

Treballem amb eficàcia, rigor i empatia gràcies a l'esforç, al treball en equip i a la formació contínua.

INTEGRITAT

Som fidels als nostres principis i a nosaltres mateixos. Volem obrar amb honestedat, responsabilitat i transparència en la realització dels negocis, el treball, les relacions i el compliment dels compromisos establerts, generant sempre la màxima confiança.

EXCEL·LÈNCIA

Volem ser la referència de banca per a professionals i, per a això, busquem l'excel·lència en el nostre treball a través de solucions eficaces i imaginatives per als nostres socis que ens ajudin a millorar contínuament.

PROXIMITAT

El nostre vincle amb el soci es basa en una proximitat física i emocional, en relacions sòlides i estables que es construeixen de manera duradora, basades en la confiança mútua i en el coneixement de les seves necessitats.

VISIÓ

Ser l'Entitat de referència

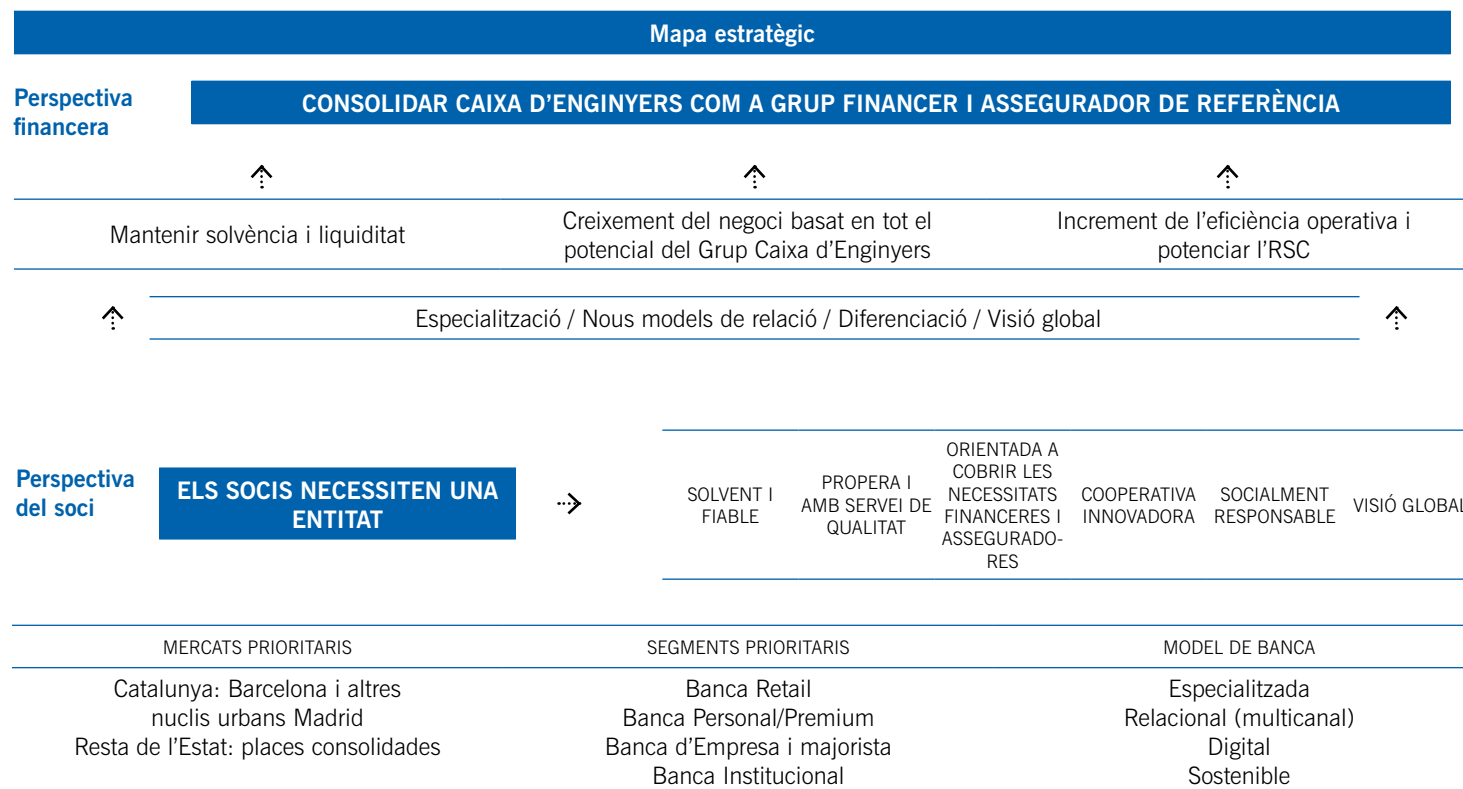
Volem ser l'Entitat de referència de les comunitats professionals amb les quals mantenim relació i, especialment, la principal dels nostres socis, amb els quals mantenim un estret vincle més enllà del vessant purament financer.

Per a això, donem resposta a les necessitats individuals de cada soci oferint-li assessorament i les solucions més adequades amb un servei diferencial. Comptem amb un equip humà qualificat i compromès amb la missió de l'Entitat, apostem per la innovació i la tecnologia i treballem constantment en la millora de l'eficiència com a camí per donar sostenibilitat a la nostra proposta de valor.

“Caixa d'Enginyers basa les seves actuacions en un conjunt de valors que expressen el seu compromís davant el soci i la societat.”

5.3. Pla IMPULSA com a palanca d'adaptació del Grup Caixa d'Enginyers

IMPULSA 2019 ha permès orientar des de 2015 el rumb del Grup Caixa d'Enginyers en aquests anys difícils del sector financer i també de gran transformació de l'Entitat. Ha estat un pla inspirador i una eina clau per aconseguir implementar el canvi transformacional que com a Entitat havíem de realitzar. En aquest trànsit, s'han assumit els reptes que ens vam proposar i fins i tot se n'han assolit altres que no havíem previst. Ha constituït un full de ruta clar i directe els fruits del qual hem vist al tancament de l'exercici 2018.

Mitjançant el mapa estratègic que vam construir amb IMPULSA 2019, s'ha continuat treballant en la millora dels processos de gestió amb els socis, apostant per oferir una proposta de valor integral i personalitzada gràcies a la segmentació de la nostra base social. El creixement ens ha permès avançar en l'extracció de valor de les relacions amb els socis i consolidar els canals digitals com a font d'interacció i servei.

El 2018 hem continuat impulsant les nostres línies estratègiques de proactivitat, exigència, esforç i implicació, optimització de l'ús dels recursos i treball per projectes per assolir els objectius que any rere any ens hem compromès a complir.

Els resultats de l'exercici 2018 estan alineats amb aquest Pla Estratègic i mostren com es consolida la posició del Grup com a referent de la banca cooperativa nacional.

Compromís amb els socis	Punt de partida	Situació	Objectiu IMPULSA
	2015	2018	2019
NPS	54,1	56	57,9
Índex de satisfacció	8,34	8,34	8,55
Responsabilitat Social Corporativa			
Compromís amb la societat	7,63	8,11	8,5
Import total de projectes (milers de €)	413	504	1.000
Objectius financers			
CET1	14,49 %	14,24 %	>12 %
ROE	8,61 %	6,76 %	>9 %
Eficiència	62,33 %	76,01 %	<60 %
Volum de negoci	5 MM€	6,19 MM€	8,3 MM€

Des de la perspectiva de Caixa d'Enginyers, l'exercici ha plantejat diferents reptes més enllà dels pròpiament financers i s'ha centrat a donar resposta a un creixement de la demanda de servei pel destacable augment del nombre de socis que han dipositat la seva confiança en l'Entitat, i l'esforç en el compliment dels diferents requeriments reguladors.

5.4. Examen estratègic 2018

L'any 2018 havia de ser un exercici en què el context econòmic i financer iniciés un procés de normalització després de diversos mesos de tipus d'interès negatius, ja que es presumia que finalitzaria la política monetària del BCE respecte a la compra sistemàtica d'actius financers i després es donarien les condicions per esperar una normalització dels tipus d'interès i, en conseqüència, un impuls més gran de l'activitat econòmica tant a Europa com al nostre país.

Al contrari, les diferents fonts d'incertesa exposades en el capítol 4 d'aquest informe han pesat sobre les voluntats dels principals bancs centrals, inclosa la Reserva Federal nord-americana, immersa en una normalització monetària activa que s'ha vist interrompuda i que ha suposat allargar la complaença monetària per l'alentiment del creixement econòmic juntament amb taxes d'inflació inferiors als objectius que les autoritats monetàries s'havien fixat.

Aquests elements han condicionat fortament el desenvolupament de les borses mundials i dels mercats de crèdit, que han recorregut a actius

refugi a causa de la incertesa i d'un clima poc favorable a la normalització monetària.

Des de la perspectiva de Caixa d'Enginyers, l'exercici ha plantejat diferents reptes més enllà dels pròpiament financers i s'ha centrat a donar resposta a un **creixement de la demanda de servei** pel destacable augment del nombre de socis que han dipositat la seva confiança en l'Entitat, i a un **esforç en el compliment dels diferents requeriments reguladors** en els diferents àmbits.

En aquest sentit, destaca l'impacte de MiFID II en les relacions i en el model d'assessorament amb els socis, així com la incertesa generada per la reforma de la Llei hipotecària i l'entrada en vigor de les normatives de protecció de dades que han imposat, no només des de la perspectiva del compliment normatiu, canvis substancials tant en l'àmbit comercial com en el model de serveis i gestió del negoci de l'Entitat.

No obstant això, aquests reptes han estat resolts satisfactòriament tenint en compte el creixement rècord experimentat en nombre de socis, volum de negoci, nova concessió creditícia o satisfacció dels socis, els quals s'han situat en **nivells rècord en la història de l'Entitat**. D'altra banda,

cal destacar que durant l'exercici s'ha mantingut l'esforç inversor en tecnologia destinat a la millora de processos, els avenços en els processos de digitalització interna i en la relació amb els socis i l'increment de la proximitat amb els socis mitjançant l'obertura de noves oficines AVANT, que han permès millorar les mètriques de productivitat i donar resposta al creixement de la demanda de serveis experimentada.

Dels reptes que ens vam proposar per a 2018, els resultats que hem obtingut han estat els següents:

Reptes 2018	Mètriques	Resultats 2018	
Preservar la solvència del Grup com a palanca per generar valor compartit amb els socis	Mantenir el CET1 per sobre del 14 %	14,24 %	↑
Avançar en la proximitat amb els socis, incloent-hi banca digital	Arribar al 65 % dels socis digitals	65 %	↑
Adaptar-se a un context financeromonetari en fase de canvi	Incrementar els ingressos recurrents per prestació de serveis fins al 75 % del marge d'interès	63 %	→
Consolidar la visibilitat del model de banca cooperativa	Avançar un any el repte de nombre de socis fixat en el Pla Estratègic IMPULSA 2019	Més de 187.000 socis	↑
Reforçar el compromís de Caixa d'Enginyers amb la sostenibilitat	Incorporar criteris de sostenibilitat en els mitjans de pagament i en la inversió creditícia	Targeta MOVE (100 % biodegradable) + Finançament Préstecs ECO + Signatura del Pacte Mundial i adhesió als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)	↑
Visibilitzar l'impacte social de l'RSC del Grup	Mesurar en termes monetaris l'impacte social de la Fundació	Cada euro de donació multiplica per 3,5 el seu impacte en la societat	↑

5.5. Tendències i reptes

Final de l'etapa normativa, inici de la implementació

El sistema bancari ha vist el final de la gran onada reguladora iniciada el 2008 amb Basilea III, que assolirà la seva plena aplicació el 2019. Fins aleshores, no s'han registrat noves formulacions normatives, **si bé s'inicia ara una nova i complexa etapa de consolidació i implementació de tota la normativa publicada, que comportarà notables esforços d'integració.**

Consolidació del mapa bancari i nous entrants

El sector financer passa per una fase de transformació que l'està portant a moure's en una doble direcció. Les forces que promouen aquests canvis es podrien definir com forces centrífugues i forces centrípetes.

Les forces centrífugues serien les que han conduït al procés de concentració bancària, que, si bé a ritme més baix que en els últims anys, segueix el seu curs havent afegit en els últims temps una visió més paneuropea del procés de concentració.

D'altra banda, les forces centrípetes són les que han atret nous actors a oferir serveis especialitzats que tradicionalment eren propis del sector bancari, com els serveis de mitjans de pagament o selecció d'inversions, i que es caracteritzen pel seu elevat grau tecnològic, immediatesa i facilitat d'ús. Entre aquests serveis destaquen els nomenats neobancs, els quals ja estan entrant en el territori competitiu de la banca més tradicional, encara que el seu model de negoci no té, ara com ara, una viabilitat reconeixedora.

Mobilitat i immediatesa en el servei bancari

La mobilitat i el temps real són factors crítics per als usuaris de serveis financers. Per això, actualment **els dispositius mòbils constitueixen el canal de més creixement en la interacció dels clients amb la seva entitat financera** i amb un ús molt intens de serveis.

Les capacitats de processament digital, la intel·ligència artificial i, per tant, la capacitat de resposta interactiva són fonamentals en la qualitat de la prestació dels serveis financers en haver-se modificat els hàbits dels consumidors, els quals requereixen una intensitat més elevada en la interacció amb el seu proveïdor financer.

El 2018, l'app de Caixa d'Enginyers Banca**MOBILE** ha superat els 13,5 milions d'accessos, amb més de 93,5 milions d'operacions realitzades. Per la seva banda, la Banca**ONLINE** registra gairebé 8 milions de visites l'any i més de 33 mil visites al dia. Així doncs, per primera vegada, la Banca**MOBILE** ha superat en accessos la Banca**ONLINE**.

Assessorament com a resposta a l'elevada complexitat financera

És evident que la presa de decisions financeres per part dels consumidors està sent cada vegada més complicada, la qual cosa es deriva no només de la complexitat més elevada del context econòmic, sinó també de la mateixa regulació financera i de la protecció més alta al consumidor en els àmbits d'inversió i finançament.

En aquest context, és imprescindible **la potenciació de la formació financera i l'assessorament professional de qualitat, personalitzat i transparent** com a eines clau per poder aportar valor a la presa de decisions per part dels consumidors. Els serveis de Gestió Delegada sorgeixen, doncs, com a alternativa per exercir la presa de decisions basada en el conjunt d'elements analítics i en el monitoratge dels resultats, i eliminar el biaix de comportament que no optimitza la gestió de les decisions.

Eficiència i gestió de la productivitat

La persistència de tipus d'interès negatius, juntament amb unes primes de risc distorsionades pel creixement del balanç dels bancs centrals i la impossibilitat de repercutir aquestes distorsions sobre el cost dels passius bancaris, pressiona de forma clara la generació d'ingressos del sector.

Així mateix, la digitalització i la pressió competitiva i reguladora (tant com a pressió cap a una transparència més gran en les polítiques de pricing com cost del sector per complir els requeriments reguladors) són elements afegits en la reducció dels ingressos i, per tant, impacten directament en l'eficiència de les entitats financeres. En aquest context, **l'adequació de l'estructura de costos, la millora en les mètriques de productivitat, una adequada selecció dels riscos en balanç i la capacitat de creixement rendible són les palanques que permeten abordar millores en l'eficiència.**

5.6. Objectius estratègics i mètriques

Millora de la qualitat dels serveis als socis

Objectiu

El fort creixement de la base social, producte de l'alta valoració del tracte i del servei als socis, comporta un dipòsit de confiança en l'Entitat més enllà dels estàndards financers comuns en el sector bancari. En conseqüència, les expectatives de servei dels socis són creixents a causa no només del procés genèric que està en la base de la digitalització operacional, sinó també en **el valor del servei d'assessorament personalitzat** que es requereix en un context de més complexitat dels àmbits de servei del Grup. Els àmbits creditici, de gestió patrimonial, assegurador o de previsió social són més complexos i de difícil abast sense una cultura financera sòlida, i en aquest sentit la confiança i el coneixement que aporta el Grup Caixa d'Enginyers són elements claus de gestió.

Implementació

Es manté l'estratègia de **desplegar nous centres d'atenció a través d'oficines AVANT**, que es reforçaran amb el concepte de gestió *Agile*, és a dir, un suport més intens de professionals de l'Àrea de Serveis al Soci tant de l'àrea de Banca Personal com d'Empresa. Un concepte de **gerent Agile** que, des d'una ubicació central, desenvolupa la relació de servei de forma interactiva a través de formats de comunicació digital sense renunciar òbviament a la relació presencial. Aquesta iniciativa permet que les infraestructures físiques siguin més eficients en termes de costos gràcies al suport de les infraestructures digitals, que permeten un nivell de servei personalitzat de més qualitat i desenvolupen l'activitat relacional no exclusivament de forma presencial.

Personalització de la proposta de valor

Objectiu

Les necessitats dels socis són àmplies i cada vegada més complexes, i és el coneixement expert de les seves necessitats per part de Caixa d'Enginyers el vehicle de satisfacció per excel·lència. Més enllà del producte, que no deixa de ser un instrument dins d'un conjunt d'eines, hi ha la proposta integral de servei que de forma segmentada i personalitzada permet una gestió de necessitats adaptada als desitjos finals del soci.

Implementació

El **diàleg, l'escolta i l'anàlisi de les necessitats** són elements fonamentals per a una correcta adequació del servei. El context dual analògic i digital de la relació amb els socis constitueix el principal input d'informació per dissenyar i segmentar propostes de servei. Per a això, l'impuls de les tecnologies (intel·ligència artificial, machine learning, etc.), que permeten una millor gestió de la informació i també un disseny més ajustat de les diferents propostes integrals de servei per a cada segment, aporta un valor i qualitat del servei més grans. A més, la **proactivitat en la proposta de servei als socis** és fonamental per facilitar-los l'accés als diferents serveis que té el Grup, desenvolupant així aquesta activitat de forma ordenada, estructurada i monitorada i permetent una adaptació més eficaç als desitjos dels socis i a les canviants condicions dels àmbits financers, legals i econòmics.

“Ecoltar, compartir, actuar” és el lema de l'Àrea de Serveis al Soci des de desembre de 2018.

Millora de l'eficiència i model de productivitat

Objectiu

El context financer està caracteritzat per un cicle de negoci dèbil derivat dels tipus d'interès zero o negatius, la competència sectorial i del nous entrats així com per la regulació financera, que incideixen, a més, en l'estructura de costos. Així mateix, l'exigència de solvència és creixent i pressiona, al seu torn, les ràtios de rendibilitat del sector.

Des de la perspectiva de Caixa d'Enginyers, **un accés més econòmic als serveis financers és un dels pilars** sobre els quals se sustenta el model cooperatiu de l'Entitat, **sense renunciar òbviament a una generació d'ingressos que permeti capitalitzar l'Entitat de forma adequada** i, alhora, remunerar els socis per les seves aportacions al capital social.

Implementació

L'eficiència global constitueix en l'actual cicle monetari i sectorial una exigència bàsica per al desenvolupament ordenat de les activitats del Grup. Per a això, els plans d'actuació aborden simultàniament els tres factors que componen l'eficiència global: **l'eficiència financera, l'operacional i l'organitzativa**.

L'eficiència financera està fortament impactada pel context de tipus d'interès i el manteniment d'un perfil baix de risc de les activitats del Grup, que seria no consistent amb les expectatives dels socis amb l'Entitat. La resposta al repte ha de passar per una penetració més gran dels diferents serveis entre els socis, i la seva contribució a la millora de l'eficiència és substancial a través d'una gestió proactiva de **les palanques d'impuls de negoci en les activitats de més valor per als socis** i la mateixa Entitat, com són **la creditícia, de gestió patrimonial, de previsió social i d'assegurances**, totes elles activitats amb gran nivell competitiu de l'Entitat.

Les palanques de creixement de la base social i dels volums de negoci tenen un pes rellevant en la millora de l'eficiència operacional i permeten **la generació d'economies d'escala en un nombre més alt de processos operacionals**, encara que és rellevant la millora dels **processos digitals i d'autoservei dels socis** per a aquells àmbits de menys valor afegit. Un altre aspecte substantiu és l'adaptació dels processos operacionals a una visió omnicanal i universal de servei.

Finalment, l'eficiència organitzativa deriva d'una necessària transversalitat més gran, cultura emprenedora i agilitat de l'organització, de manera que permeti una adaptació eficaç del canvi d'escala en el qual està immersa Caixa d'Enginyers.

Nous objectius estratègics. Els ODS i el seu impacte

Objectiu

En l'últim trimestre de l'exercici 2018, el Grup Caixa d'Enginyers va signar la seva adhesió al Pacte Mundial de Nacions Unides, que té com a objectius principals promoure la incorporació dels deu principis de sostenibilitat en els àmbits de Drets Humans, Medi Ambient, Normes laborals i Lluita contra la corrupció en les activitats empresarials de tot el món i canalitzar accions que ajudin a assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) representen, per primera vegada, la mostra del compromís de les organitzacions en l'àmbit mundial per promoure accions que donin lloc al seu compliment i mesurar el seu impacte en la societat.

El sistema financer exercirà un paper central en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, ja que els recursos que s'hauran de dedicar a aquesta finalitat seran ingents.

Les finances de la sostenibilitat se situen en el centre de l'estratègia corporativa, ja que des de la perspectiva de banca cooperativa incorporen el doble prisma pel qual desenvolupem la nostra funció: social i mercantil.

Implementació

El 2019, als objectius estratègics s'hi han afegit tres ODS, seleccionats segons la capacitat més gran d'impacte del Grup. Aquests són Acció pel clima, Indústria, innovació i infraestructura i Treball decent i creixement econòmic.

A més de la seva selecció, s'implementaran mètriques objectives d'impacte que incidiran, al seu torn, en els objectius de negoci del Grup, creant el cercle virtuós de les externalitats positives que generen aquestes iniciatives de negoci que consideren aspectes no financers entre els seus objectius.

Principals ODS per al Grup Caixa d'Enginyers

5.7 Reptes del Pla de Gestió 2019

El Grup Caixa d'Enginyers afronta un creixement disruptiu en un entorn de negoci financer baix, per la qual cosa iniciem el 2019 amb l'objectiu clar d'incrementar el valor proporcionat al soci, a la mateixa Entitat i a la societat.

La digitalització continuarà sent un dels eixos promotors dels canvis transformacionals de la nostra Entitat i mantindrem la proximitat amb els nostres socis per continuar oferint-los un servei d'assessorament professional i de qualitat.

En aquest context, els nostres reptes de gestió per al 2019 són els següents:

Reptes 2019	Mètriques
Preservar la solvència del Grup com a palanca per generar valor compartit amb els socis	Mantenir el CET1 per sobre del 14 %
Proporcionar una proposta de valor completa i integral en els àmbits de finançament, inversió i assegurances per a cada soci i en funció del seu moment vital i professional	Incrementar la ràtio de serveis als socis en un 20 %
Èmfasi en la qualitat del servei al soci i potenciació del model de banca de proximitat a través de l'omnicanalitat i les eines digitals	Augmentar la satisfacció dels socis per sobre del 8,35
Mantenir la inversió en tecnologia per afrontar els reptes de la proximitat amb els socis	Incrementar els socis digitals per sobre del 65 % del total
Reforçar la xarxa d'oficines AVANT als territoris amb més demanda de servei	Promoure l'obertura d'un mínim de tres oficines
Aprofundir en mètriques de productivitat i eficiència que permetin construir una estructura equilibrada de la gestió del negoci	Reduir la ràtio d'eficiència en cinc punts
Implementar els Objectius de Desenvolupament Sostenible i mesurar la seva contribució a la societat	Fixar les mètriques de seguiment dels tres ODS seleccionats

Una nova reflexió estratègica; més enllà d'IMPULSA 2019

Nou Pla Estratègic 2020-2023

06

Nosaltres

Nosaltres

6.1. Govern corporatiu

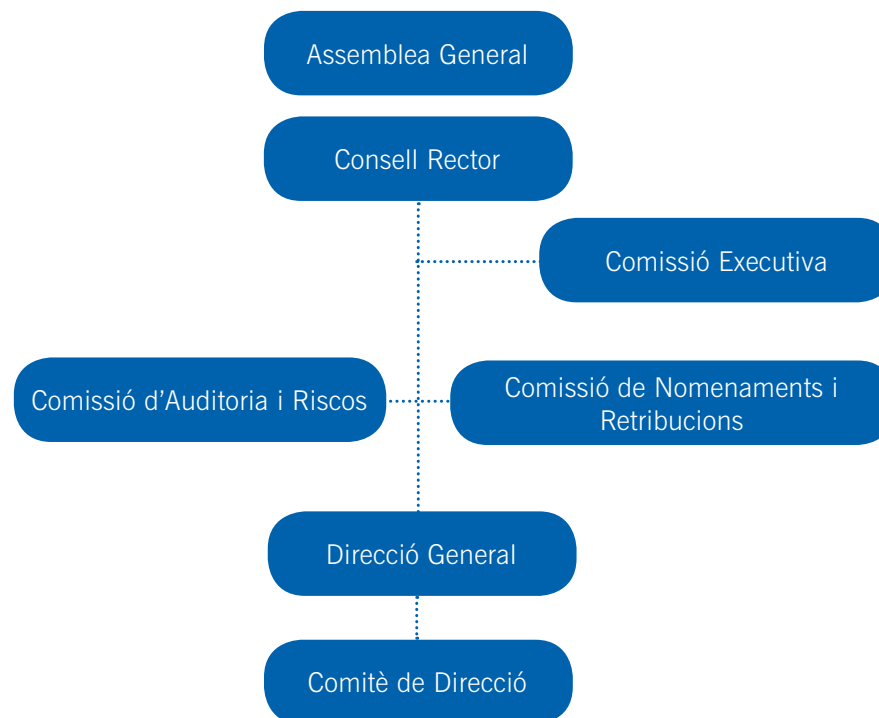
6.1.1. Estructura organitzativa

Tenim el compromís ferm de dur a terme les nostres activitats sota els principis ètics, de transparència i de bon govern, que regeixen el Grup per tal de donar resposta als requeriments dels diferents grups d'interès.

Aquest propòsit ha determinat una estructura organitzativa d'acord amb

aquesta responsabilitat. L'Assemblea General, el Consell Rector i, com a organisme delegat d'aquest, la Comissió Executiva són els òrgans de govern que exerceixen funcions de control i gestió de l'Entitat.

El Consell Rector és el màxim òrgan d'administració de Caixa d'Enginyers i supervisa les polítiques que garanteixen l'establiment dels mecanismes de control intern.

Assemblea General

L'Assemblea General és l'òrgan suprem d'expansió de la voluntat social de Caixa d'Enginyers. El seu funcionament i les seves facultats queden recollits en els Estatuts de l'Entitat i està integrada pels socis o els seus representants. A més, té la facultat per debatre sobre assumptes del seu interès i prendre decisions pel que fa a la política general de l'Entitat.

El Consell Rector és el principal òrgan col·legiat de govern, gestió i representació de l'Entitat que disposa de les competències adequades per desenvolupar les seves funcions i dur a terme un bon govern.

Consell Rector

El Consell Rector és el principal òrgan col·legiat de govern, gestió i representació de l'Entitat i està compost, per tretze membres titulars: president, vicepresident, secretari i deu vocals. Cap conseller no té la condició d'executiu i gairebé tot són independents. Dotze dels membres són elegits, d'entre els socis, per l'Assemblea General, en votació secreta i pel nombre de vots més alt. El membre que resta és el representant dels professionals de l'Entitat.

La Política de Selecció i Nomenaments recull l'avaluació de la idoneïtat del candidat, segons determinats requisits d'honorabilitat professional, i té en compte aspectes com la trajectòria, experiència i coneixements, els quals han de ser adequats a les funcions que cal exercir. Aquesta política articula mecanismes per tal que el Consell, en el seu conjunt, disposi de les competències adequades per desenvolupar les seves funcions i dur a terme un bon govern de l'Entitat, ateses les seves característiques d'escala, grandària i complexitat.

Comissió Executiva

La Comissió Executiva està constituïda pel president, el vicepresident, un secretari i un màxim de dos vocals del Consell Rector. És l'òrgan que exerceix determinades facultats delegades per l'esmentat Consell respecte a la gestió i administració de l'Entitat i que estan recollides en el Reglament Intern de Funcionament del Consell. La Comissió es reuneix un mínim de dotze vegades l'any. El Consell Rector manté sempre la seva competència en les facultats delegades i és responsable davant l'Entitat, els socis, els creditors i tercers de la gestió duta a terme per la Comissió Executiva.

Comissió de Nomenaments i Retribucions

Aquesta Comissió, delegada del Consell Rector, té com a finalitat la supervisió i l'assessorament en matèria de remuneracions, selecció i nomenament de membres del Consell, de l'Alta Direcció, del personal clau i dels titulars de les funcions de control intern. Per a això aplica, entre d'altres, la Política de Diversitat, que assegura que es tenen en compte exclusivament criteris de mèrit i capacitat en relació amb les funcions a exercir per tal d'evitar qualsevol tendència discriminatòria, tant implícita com explícita, i observa els requisits d'idoneïtat de la candidatura recollits en la legislació vigent en cada moment. La seva responsabilitat és l'anàlisi i el seguiment periòdic de la Política de Selecció, Nomenaments i Cessament dels càrrecs esmentats, així com de la Política Retributiva, assegurant que estigui alineada amb una gestió sana i prudent de l'Entitat. La Comissió de Nomenaments i Retribucions està integrada per cinc membres del Consell, amb la figura d'un president, un secretari i tres vocals, sent un d'ells el conseller laboral. La Comissió, que es reuneix amb una periodicitat mínima anual, disposa d'un Reglament Intern de Funcionament aprovat pel Consell Rector, en el qual es recullen les seves funcions, responsabilitats, atribucions i obligacions.

Comissió d'Auditoria i Riscos

La Comissió d'Auditoria i Riscos és una comissió delegada del Consell Rector de naturalesa supervisora i d'assessorament, destinada a fer l'anàlisi i el seguiment periòdic del risc en l'àmbit de les atribucions delegades. El seu objectiu és assistir al Consell en la determinació i el seguiment de l'estratègia de riscos i de les activitats de l'Àrea de Gestió Global del Risc i de l'Àrea d'Auditoria Interna de l'Entitat. Es reuneix amb una periodicitat mínima trimestral i està composta per cinc membres del Consell, amb la figura d'un president, un secretari i tres vocals. El Reglament Intern de Funcionament de la Comissió, aprovat pel Consell Rector, recull les seves funcions, responsabilitats, atribucions i obligacions.

La Direcció Executiva, a més de les seves funcions de gestió convencionals, participa activament en el sistema de control intern.

Direcció General

És l'òrgan encarregat de la direcció executiva del Grup Caixa d'Enginyers i, a aquest efecte, amb facultats generals en matèria d'organització i gestió del Grup i de coordinació de les diferents àrees de negoci, suport i control. L'Alta Direcció (Direcció General) participa activament en el sistema de control intern de Caixa d'Enginyers i està constantment informada per totes les funcions encarregades de supervisar la seva efectivitat. Així mateix, la Direcció General de Caixa d'Enginyers és, al seu torn, la representant de l'Entitat davant del SEPBLAC.

Comitè de Direcció

La seva funció és la d'implementar les línies estratègiques del Grup i, a aquest efecte, amb facultats generals en matèria d'organització i gestió del Grup, així com en la coordinació de les diferents àrees de negoci, suport i control i altres àrees clau de l'Entitat. Actualment, i per donar resposta a la nova realitat del Grup, s'han format dos comitès:

- Comitè de Direcció de Caixa d'Enginyers: implementa les línies estratègiques de l'Entitat.
- Comitè de Direcció del Grup Caixa d'Enginyers: implementa les línies estratègiques de totes les societats que componen el Grup.

6.1.2. Organigrama funcional

En el nostre organigrama funcional, tots els departaments giren al voltant del soci, el centre del nostre univers. Ens organitzem a través de quatre grans eixos de servei a través dels quals, de forma transversal, donem la màxima col·laboració possible per oferir al soci un servei personalitzat i de qualitat. Aquests eixos són:

① Àrees transversals corporatives: responsables dels temes institucionals i corporatius del Grup:

- RSC/Comunicació.
- Organització, Qualitat i Innovació.
- Assessoria Jurídica UASC.

② Àrees de negoci: aporten tots els productes i serveis que els nostres socis puguin necessitar.

- Gestió d'Actius (Caixa Enginyers Gestión SGIIC).
- Negoci Assegurador (Caixa Enginyers Vida i Caixa Enginyers Operador Banca Seguros).
- Mercat de Capitals.
- Negoci Bancari.

③ Àrea de serveis al soci: constitueix el nostre principal motor i reuneix professionals amb la màxima formació per donar el millor servei.

Segments de gestió:

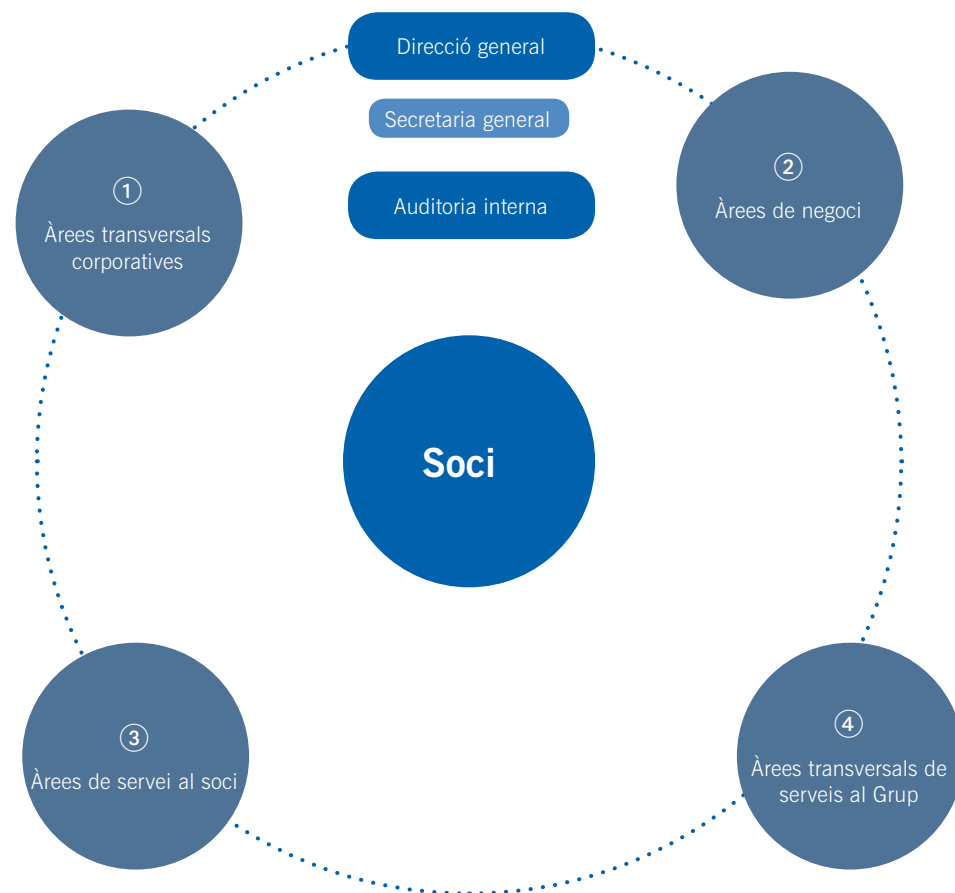
- Banca Retail.
- Banca Personal i Banca Premium.
- Banca Institucional.
- Banca Empreses.
- Banca Majorista.

Departaments:

- Intel·ligència de Negoci i Planificació.
- Màrqueting.
- Serveis al Soci i Estratègia Digital.

④ Àrees transversals de serveis al Grup: ofereixen un suport global i interdisciplinari a tota l'organització.

- *Back Office* Centralitzat.
- Sistemes d'informació i Tecnologia.
- Gestió de persones.
- Gestió Global del Risc.
- Àrea Financera.

Model de les tres línies de defensa

El Grup Caixa d'Enginyers té establert un model de gestió i control de riscos anomenat 3LD (tres línies de defensa).

El model distingeix tres grups que participen en la gestió efectiva dels riscos:

- **Primera línia de defensa (1LD):** les funcions que són propietàries dels riscos i els gestionen. És responsable de mantenir un control intern i efectiu i d'executar procediments de control sobre els riscos. Està constituïda per les àrees de negoci i/o operativa.
- **Segona línia de defensa (2LD):** les funcions que supervisen els riscos i desenvolupa funcions de gestió de riscos i compliment per monitorar els controls de la primera línia de defensa. Les funcions específiques comprenen:
 - Gestió de riscos.
 - Compliment.
 - Seguretat.
 - Control, que monitora riscos financers, així com l'emissió de la informació financera.
- **Tercera línia de defensa (3LD):** assumida íntegrament per Auditoria Interna, proporciona als òrgans de govern i a l'Alta Direcció un assegurament comprensiu basat en el més alt nivell d'independència dins de Caixa d'Enginyers.

6.1.3. Bon govern

La capacitat d'estructurar amb un model de negoci que proporciona valor afegit als grups d'interès, el qual es basa en l'aplicació de valors com l'ètica, el compromís i la confiança, és una característica que ha acompanyat Caixa d'Enginyers des del seu origen. Disposa de mecanismes que li permeten generar informació transparent i veraç als seus grups d'interès, establir pautes de comportament per a tots els integrants i consolidar un model de negoci eficient i sostenible. Aquests mecanismes s'han establert amb l'objectiu d'assegurar el desenvolupament de bones pràctiques de Govern corporatiu al si de l'Entitat mitjançant l'aplicació de polítiques i normes internes que afavoreixen la seva implementació, control i seguiment.

Codi ètic

El Codi ètic estableix els valors, principis i normes d'actuació que regeixen per a l'Entitat i els seus professionals. El Codi promou el desenvolupament de les tasques professionals amb criteris d'honestedat, integritat, excel·lència, responsabilitat i transparència.

L'Entitat complementa les normes d'actuació incloses en el Codi ètic mitjançant l'elaboració i implantació de polítiques i normes d'actuació sobre matèries concretes. El Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors (RIC) n'és un exemple.

Els treballadors disposen d'un Canal ètic en el qual poden interposar una denúncia per notificar possibles incompliments del Codi i/o de les normes que el desenvolupen.

El Comitè de Control Intern monitora el seguiment de les normes de conducta implantades i reporta als òrgans de govern els aspectes següents:

- Deficiències detectades en els procediments i/o controls interns.

- Tasques de control realitzades per al compliment dels criteris i pautes d'actuació.
- Accions realitzades per resoldre els conflictes ètics que poguessin aflorar.

Política de Remuneracions

La Política de Remuneracions defineix els principis per afavorir una retribució coherent i alineada amb la regulació vigent.

El Consell Rector de Caixa d'Enginyers és el màxim òrgan decisor i garant en l'aplicació de la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers, la qual es delega en la Comissió Executiva.

Aquest òrgan té la responsabilitat de comprovar, amb una periodicitat mínima anual, el grau de compliment de la Política Retributiva. L'anàlisi d'aquest grau de compliment està delegada, al seu torn, en la Comissió de Nomenaments i Retribucions, les funcions principals de la qual són proposar, informar i supervisar les qüestions relatives a la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers; la selecció, nomenament i cessament d'alts directius i personal clau; i les funcions de control intern.

Anualment, es publica l'Informe de Rellevància Prudencial, que posa a l'abast dels grups d'interès el sistema de gestió del risc del Grup.

Els principis que regeixen la Política Retributiva del Grup Caixa d'Enginyers són:

1. Transparència.
2. Sostenibilitat a llarg termini.
3. Gestió prudent dels riscos.
4. Vinculació a resultats.
5. Generació de compromís i motivació en la plantilla.
6. Evitació d'eventuals conflictes d'interès.

6.1.4. Equip humà

Caixa d'Enginyers com a ocupador

A través del seu Pla Estratègic IMPULSA 2019, el Grup Caixa d'Enginyers ha apostat per reforçar el model de gestió de persones, aprofundint en el desenvolupament del talent i de les carreres professionals. Fruit d'aquest esforç, a finals de 2018 el Grup donava ocupació a 473 persones.

Ocupació de qualitat

Caixa d'Enginyers atreu i fidelitza professionals amb talent oferint condicions d'ocupació de qualitat. En aquest sentit, el 96 % dels empleats compta amb un contracte indefinit i el 99,36 % està a jornada completa.

Es promou la delegació de responsabilitats i s'impulsa l'emprenedoria entre els empleats oferint-los l'autonomia per poder dur a terme les seves idees. Diverses iniciatives s'encaminen cap a aquesta finalitat, com la bústia de suggeriments, la participació en grups de treball o la gestió per objectius.

En l'entorn professional, s'han creat i dinamitzat nous grups de treball transversals per fomentar la innovació i millora en els nostres processos, alhora

que es fomenta la col·laboració i el compromís entre les persones que els integren.

A més, el 2018 s'ha impulsat el voluntariat corporatiu en col·laboració amb entitats i projectes com EFEC, Banc dels Aliments, Fundació Exit o la Fundació Somiar Despert.

Formant els professionals del futur

El Grup Caixa d'Enginyers ofereix un ampli rang de programes de formació per als seus professionals.

Durant el 2018 es van impartir 22.921 hores de formació, les quals es van repartir de la següent manera:

- 46 % en l'àmbit d'assegurances.
- 18 % en l'àmbit de banca i finances.
- 9 % en l'àmbit d'idiomes (anglès).

Els diferents programes de formació han comptat amb 2.345 participants, dada que posa de manifest el compromís de Caixa d'Enginyers amb el desenvolupament del talent dels seus professionals.

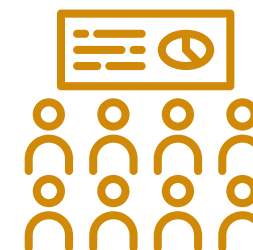
Desenvolupament del lideratge

Comptar amb caps i directius que tinguin les habilitats necessàries per liderar i desenvolupar els professionals dels seus equips és fonamental per afavorir el compromís i mantenir una cultura empresarial basada en els nostres valors compartits. Amb aquest propòsit, el Grup Caixa d'Enginyers ofereix programes que ajudin a reforçar entre els seus caps i directius un estil de lideratge compartit.

Igualtat d'oportunitats

La igualtat d'oportunitats és un principi irrenunciable que forma part de la fortalesa laboral del Grup. Treballem per assegurar la igualtat d'oportunitats en tots els nivells de l'organització i perquè totes les persones vinculades a Caixa d'Enginyers disposin de les mateixes possibilitats d'accés a un lloc de treball i de promoció interna.

Una manera efectiva de garantir la igualtat d'oportunitats és desenvolupar mesures de conciliació que garanteixin l'equilibri entre la vida personal i laboral. Entre les mesures de conciliació disponibles s'ofereix l'opció de jornada flexible, acollir-se a permisos parentals, la possibilitat de disposar de llicències no retribuïdes i excedències o la realització de jornada intensiva en determinats períodes de l'any.

22.921

hores de formació

46 % ASSEGUANCES

18 % BANCA I FINANCES

9 % IDIOMES

473

professionals en el Grup 31/12/2018

Creixement plantilla del Grup: + 3,05 %

40,47

Edat mitjana (anys)

10,92

índex de rotació
(Fórmula Rotació – (Altes + Baixes voluntàries)/2*100/
Plantilla mitjana)

22.921

Hores de formació

467,75

plantilla mitjana 2018

96 %

Professionals amb contracte indefinit

70 %

Professionals amb titulació superior

2.345

Participants en formació

58 %

Homes

42 %

Dones

99,36 %

Professionals amb jornada completa

10

Permisos de maternitat

9

Permisos de paternitat

49,10

Mitjana d'hores en formació per professional

85 %

Tenen la titulació per poder assessorar d'acord amb MiFID II

6.2. Servei als socis

6.2.1. Model de relació amb el soci

Model cooperatiu i socialment responsable

Els socis són l'eix que mou tota la nostra activitat i el principal objectiu cap al qual s'orienta el Grup Caixa d'Enginyers. Per aquesta raó, és imprescindible comptar amb la seva **confiança** i millorar de dia en dia el seu nivell de **satisfacció** en la seva relació amb l'Entitat.

La banca cooperativa centra la seva atenció en les necessitats de les comunitats professionals, de les famílies i de les petites i mitjanes empreses, i prioritza l'interès general i el bé comú per sobre dels interessos particulars, la qual cosa contribueix al desenvolupament territorial i sectorial.

I precisament és el nostre model de **relació amb el soci** i la nostra manera d'exercir aquesta **responsabilitat amb la societat** el que ens ha permès superar riscos econòmics, polítics o socials al llarg de la nostra història.

Caixa d'Enginyers té com una de les seves màximes prioritats preservar el patrimoni dels seus socis a través d'una **gestió prudent** dels riscos, amb la qual cosa garanteix l'estabilitat financera necessària a través de ràtios adequades de solvència i liquiditat i manté **relacions de confiança a llarg termini**.

La nostra vocació de responsabilitat social es trasllada també a la innovació, creació i gestió de productes d'inversió **socialment responsables** que tenen en compte criteris financers i també altres de caràcter extrafinancer, com són els de sostenibilitat i mediambientals, amb un important focus en la lluita contra el canvi climàtic.

Tot això ens ha conduït a un creixement de 9,5 punts en l'índex NPS (Net Promoter Score, segons STIGA), obtenint un 56 % l'any 2018, una dada que, en comparació amb el 2,5 % de mitjana del sector, reflecteix el grau elevat de compromís dels socis amb la nostra Entitat.

Caixa d'Enginyers té com una de les seves màximes prioritats preservar el patrimoni dels seus socis a través d'una gestió prudent dels riscos.

Evolució 2018

El 2018, el nombre de socis ha augmentat un 17 %, concretament un 23 % a Catalunya i un 3 % a la resta d'Espanya, la qual cosa ens situa en l'actualitat per sobre dels 187.000 socis. Aquesta dada mostra una acceptació i un compromís cada vegada més gran, per part de la societat, cap a un model d'economia social i de banca cooperativa.

Durant aquest període, hem gestionat un volum de negoci superior als 6.190 milions d'euros, la qual cosa representa un important creixement. Els productes en què el component d'assessorament és important han experimentat molt bons resultats: el volum gestionat en estalvi-previsió ha crescut un 27 %. Així mateix, el nombre de contractes del Servei de Gestió Discrecional de Carteres ha crescut un 39 %; i el volum gestionat en aquest servei per als nostres socis ha superat els 235 milions d'euros. Per la seva banda, el finançament ha estat un altre element clau i el nombre d'hipoteques formalitzades pels nostres socis ha crescut un 17 %.

Pel que fa a oficines, hem seguit ampliant la nostra xarxa. Caixa d'Enginyers ha inaugurat a **Vic (Rambla Hospital, 6) i Manresa**

(Passeig de Pere III, 66) dues oficines AVANT, fruit de l'acord estratègic signat el desembre de 2017 amb **Mútua General de Catalunya**.

Les dues oficines es constitueixen com a centres d'atenció i assessorament personalitzat al soci i comparteixen espais a les instal·lacions de **Mútua General de Catalunya**. Tenen un equip professional de Caixa d'Enginyers específicament qualificat per a les activitats d'assessorament (inversions, finançament o cobertura de riscos-assurances), a més de desenvolupar les funcions operatives pròpies de les oficines bancàries convencionals. També disposen del servei de caixa, prestat exclusivament per ATM.

L'oficina **AVANT** és la resposta de Caixa d'Enginyers al creixement de la demanda de servei que registra l'Entitat, però també a la voluntat de prestar un tracte personalitzat i de valor gràcies a l'alta digitalització operacional bancària i a la multicanalitat. Aquest nou concepte contribueix a evitar els costos de les oficines bancàries tradicionals i impulsa la digitalització, sense renunciar a la prestació de serveis de valor per part dels professionals del Grup Caixa d'Enginyers en la relació directa amb els socis.

D'altra banda, l'acord estratègic de col·laboració ens ha permès aprofitar sinergies i ampliar la nostra presència a dues poblacions de la província de Girona, **Blanes i Palamós**, les dues importants centres turístics de la Costa Brava. Hem instal·lat dos caixers automàtics de Caixa d'Enginyers en ubicacions molt cèntriques que permetran als socis disposar d'efectiu de manera fàcil i ràpida les 24 hores del dia.

A més, Caixa d'Enginyers ha inaugurat una **nova oficina tradicional al districte de L'Eixample de Barcelona**. Ubicada al carrer Comte Borrell, 202, compta amb un equip de sis professionals de l'Àrea de Serveis al Soci. La seva obertura, amb un important esforç d'inversió, facilita al soci l'accés a una atenció personalitzada de 8.30 h a 19 h ininterrompudament i ofereix un servei molt proper als col·lectius de banca universal, personal i d'empreses amb l'objectiu de satisfer al màxim les seves expectatives.

Finalment, hem traslladat la nostra oficina de Bilbao per tal d'oferir al soci un servei de proximitat des d'un espai molt més ampli i cèntric. Ubicada al carrer Alameda Rekalde, 2, substitueix l'oficina central de Caixa d'Enginyers a Bilbao, situada a les instal·lacions del

Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Bizcaia. La nova oficina ofereix un servei ininterromput als socis de 8.30 h a 19 h de dilluns a dijous, i divendres fins a les 14 h.

Amb aquestes noves obertures, l'Entitat suma un total de 10 oficines al servei dels seus socis a la Ciutat Comtal i assoleix un total de 30 en el conjunt de la xarxa de distribució del Grup Caixa d'Enginyers.

6.2.2. Digitalització

La transformació digital es manté com una de les prioritats de Caixa d'Enginyers.

Ens trobem davant un model dual de relació, en el qual conviuen els usuaris que prefereixen els canals digitals per a la seva operativa financera i els que continuen optant per la manera tradicional d'atenció, basada en el tracte personalitzat i amb un alt component d'assessorament.

La realitat és que l'ús presencial o virtual dels canals de relació amb l'Entitat no depèn tant d'un perfil sociodemogràfic concret, sinó dels nous hàbits desenvolupats per la població en general. Les dades sobre usabilitat demostren que hi ha socis que, en determinades circumstàncies,

prefereixen el tracte personal en format presencial i que, altres vegades, es decanten pels canals no presencials. Aquestes proporcions són diferents en funció del perfil de cada soci i es poden identificar comportaments similars a partir de característiques comunes.

Aquesta circumstància afecta de forma transversal molts sectors de la nostra activitat. La proposta de transformació digital defineix com s'integren la tecnologia i els atributs digitals de l'Entitat amb les capacitats físiques i personals, promovent un canvi en el model de relació amb els nostres socis que ens permetrà apropar-nos-hi per cobrir les seves necessitats quotidianes.

Aquest procés requereix un canvi cultural dins de l'organització, el qual està liderat per l'Àrea de Serveis al Soci i pel Departament d'Estratègia Digital, els quals impulsen canvis en el model tecnològic, les operacions i l'estratègia multicanal.

AVANT: la nostra aposta per una major proximitat amb els socis.

El procés de transformació digital es basa en tres punts clau:

1. Una estructura que promou la digitalització i amb un equip especialitzat en aquesta matèria.
2. L'experiència del soci al centre per tal d'adaptar el nostre model de relació a les necessitats individuals, de forma transversal a tots els canals, fet que ens permet formular noves propostes de valor, productes i serveis.

3. Solucions tecnològiques que possibilitin la personalització de l'experiència a través d'arquitectures obertes i plataformes de col·laboració, la qual cosa implica redefinir el model de forma escalable i flexible, adoptant simplicitat i eficiència operacional.

Indicadors

El 2018, els accessos mensuals a Banca**MOBILE** han augmentat en un 135 % i els socis actius han incrementat en un 50 %, degut especialment a la incorporació dels accessos amb **empremta digital** i amb **Face ID**. Amb això s'han doblat el nombre d'operacions i el nombre de socis que exclusivament utilitzen la Banca**MOBILE**, la qual ha superat la xifra d'accessos de la Banca**ONLINE**.

El nombre de socis connectats ha crescut un 20 %, la qual cosa representa un 84 % del total de socis actius de l'Entitat, molt per sobre de la mitjana espanyola (46 %) i de l'europea (51 %).

Mitjançant els canals no presencials s'han gestionat operacions per valor de 2.500 milions d'euros, la qual cosa representa un creixement del 33 % respecte a l'any anterior.

La consolidació de l'ús dels canals no presencials per part dels nostres socis és notòria i cada vegada en són més els que opten per una relació digital amb l'Entitat. El 2018 s'han produït més de 13,5 milions d'accessos, la qual cosa implica un 35,6 % de creixement, i s'han realitzat 94 milions d'operacions a través d'aquests canals, creixent així en un 36 %.

D'altra banda, destaca en aquest període la captació de nous socis per canals no presencials.

El servei **Fes-te'n soci sense desplaçar-te**, que es va posar en marxa el 2017, s'ha consolidat i ha permès a nous socis donar-se d'alta sense necessitat d'anar a una oficina. En total s'hi han donat d'alta 3.116 socis a través d'aquest servei, un 82 % més que l'any anterior, el que representa un 11 % del total d'altres el 2018.

Aquest any han visitat el nostre web públic més d'1.200.000 usuaris únics. Hem rebut més d'11.600 formularis de sol·licitud de serveis a través del nostre web i de la Banca**ONLINE**, un 105 % més que l'any anterior, i les vendes per canals no presencials han crescut un 55 %.

Amb l'app Banca**MOBILE** de Caixa d'Enginyers opera més fàcilment que mail. S'adapta al teu dispositiu èrque puguis utilitzar-la al teu **mòbil** o a la teva **tablet**

+36 %

Operacions en Banca Digital

+33 % en import

1.200.000

Visites al web (usuaris únics)

+20 %

Socis connectats

84 % de total de socis actius

11.600

formularis de sol·licitud rebuts

105 % més que el 2017

Els nostres indicadors digitals estan en línia amb les principals entitats europees.

Projectes

D'acord amb les accions orientades a la transformació digital recollides en el nostre Pla Estratègic, aquest any hem llançat una nova versió de l'app Banca**MOBILE** que inclou **l'accés amb empremta digital i amb Face ID**, fet que ha impulsat l'ús del canal mòbil.

A més, hem incorporat noves funcionalitats a la Banca**ONLINE** per oferir un millor servei, com són les **transferències immediates**, la possibilitat de traspasar **saldo de la targeta al compte** o bé **comprar o vendre ETF**.

Al seu torn, a fi d'oferir un assessorament més personalitzat i de qualitat, hem creat el **nou espai "El meu Gerent"**, un servei accessible a través de la Banca**ONLINE** que permet als socis contactar directament amb el seu Gerent de Comptes i oficina i que millora la comunicació d'una forma més ràpida i àgil.

En accedir a aquest servei, l'usuari visualitza una descripció del gerent i la possibilitat d'interactuar amb ell mitjançant:

- Contactar per e-mail i fer-li consultes.
- Demanar-li entrevista personal.
- Sol·licitar que el truqui.

Així mateix, es facilita la ubicació i els horaris de l'oficina del gerent. La imatge de situació de l'oficina enllaça directament amb Google Maps.

Un altre dels projectes claus de 2018 ha estat la **Contractació Multicanal**, un servei disponible per a oficines que permet iniciar la contractació d'un producte sense necessitat que el soci sigui present a l'oficina.

El funcionament és simple:

- El gestor prepara la contractació del producte.
- El soci rep un avís al seu mòbil i/o correu electrònic en el qual se li indica que té el contracte disponible per signar.
- El soci accedeix a la seva Banca **ONLINE** per consultar la sol·licitud i signar el contracte sense necessitat de desplaçar-se a l'oficina.

Però la rellevància de la Contractació Multicanal no és només operativa, ho és també perquè millora l'eficiència de l'Entitat estalviant costos i **reforça la nostra aposta per la sostenibilitat, ja que s'evita la impressió de documentació**. Però, sobretot, té un impacte positiu en la satisfacció del soci per la millora del servei i també en l'increment de la nostra productivitat comercial, ja que ens permet dedicar un temps de més qualitat en les reunions amb els nostres socis.

6.2.3. Comunicació amb els socis

2018 ha estat un any intens en comunicacions directes amb els socis.

Canals tradicionals

5 Tallers

en ciutats diferents de l'Estat espanyol

7 Cursos

de formació de Fundació Caixa d'Enginyers a Barcelona i Madrid

10 Actes

institucionals a Barcelona i Madrid

Publicacions

2 exemplars de Enginyers INFO

1 exemplar de Fundació INFO

6 exemplars de Gestion@ Inversió

1 exemplar de Gestion@ Previsió

Blog Corporatiu Caixa d'Enginyers

Un dels Canals online de nova creació el 2018 ha estat el blog de Caixa d'Enginyers.

El blog és l'instrument corporatiu no comercial que té com a objectiu divulgar continguts extrafinancers els quals segueixen una de les següents 4 línies editorials:

- Social.
- Cooperatiu.
- Finances.
- Actualitat.

Els posts amb més visites són els de les categories Social i Cooperatiu, destacant tots aquells escrits amb temàtica sobre la sostenibilitat i un estil de vida conscient amb el medi ambient.

121

posts publicats

46.854

visites totals durant 2018

+30 % sobre la previsió

Xarxes socials

Les xarxes socials de Caixa d'Enginyers són un canal no presencial d'interrelació amb el soci que, a banda de divulgar continguts corporatius i comercials, serveixen com a canal directe i immediat de intercomunicació amb el soci.

Facebook i **Twitter** són els Canals més utilitzats pels socis a l'hora de comunicar-se de manera ràpida immediata i efectiva. D'aquesta manera durant el 2018 s'han gestionat 941 converses amb els socis via xarxes socials.

LinkedIn és també un canal social professional que cada cop té més pes en l'entorn professional. El Grup Caixa d'Enginyers compta amb un perfil professional i amb 4 subpàgines que corresponen a les seves filials (**Ingenium Shopping**, Fundació Caixa Enginyers, Caixa Enginyers Vida i Caixa Enginyers Gestió. Durant el 2018 la pàgina professional a **LinkedIn** del Grup ha augmentat en un 55 % el nombre de seguidors.

Cal destacar la creació i gestió del perfil a **Instagram** de la Fundació Caixa Enginyers @economiasostenible.

34.926

Seguidors Twitter Caixa d'Enginyers

+27 % respecte a 2017

16.522

Seguidors Facebook Caixa d'Enginyers

+10 % respecte a 2017

4.083

Seguidors Instagram

+46 % respecte a 2017

11.156

Seguidors Twitter Fundació Caixa d'Enginyers

+24 % respecte a 2017

840

Seguidors Facebook
Fundació Caixa d'Enginyers

+12 % respecte a 2017

8.582

Seguidors LinkedIn

+55 % respecte a 2017

6.2.4. Serveis personalitzats

L'orientació al soci imposa un canvi radical en els processos de relació que hi mantenim. Cal conèixer-lo millor per oferir-li el servei de qualitat que ens hem proposat i adequar-lo a les seves necessitats.

El Pla Estratègic IMPULSA 2019 promou una actuació basada en segments de socis amb la finalitat de millorar i personalitzar, encara més, els serveis que els oferim.

Després d'un estudi detallat, hem identificat els segments clau sota els quals s'agrupen els diferents tipus de socis que confien en la nostra Entitat. Segons el segment al qual pertanyen, requereixen d'un servei diferenciat tant d'oferta de productes com d'assessorament.

La segmentació s'ha convertit en una eina fonamental en tota la nostra organització, ja que ens facilita la identificació de les demandes de servei i, en conseqüència, ens permet reaccionar d'una forma àgil i ràpida davant d'aquestes demandes.

El nostre repte el 2018 ha estat personalitzar al màxim els serveis que oferim a través de solucions flexibles i globals (financeres, asseguradores i de previsió).

Banca Personal

La complexitat de la gestió patrimonial exigeix incrementar el seguiment i el control del valor i integritat patrimonial per obtenir el rendiment desitjat.

Els socis del segment de Banca Personal disposen d'un servei personalitzat gràcies a l'assignació d'un **gerent personal, acreditat com a assessor financer** (European Advisor), que els proporciona un complet assessorament en els àmbits financer, assegurador i de previsió.

La seva funció és proporcionar al soci un servei d'assessorament integral que l'ajudi a aconseguir les millors solucions d'acord amb les seves necessitats i perfil de risc, i tenint en compte tant el context econòmic-financer actual com la gestió de riscos financers.

Comptem amb una plantilla de professionals que ajuden els socis d'aquest segment a satisfer les seves necessitats a través d'entrevistes personalitzades, en les quals també s'aborden qüestions com les circumstàncies econòmiques passades, presents i futures, les expectatives de despeses, el patrimoni disponible,

la situació professional i familiar, la jubilació o altres aspectes rellevants que els permetin crear un pla financer a mida.

Un cop analitzat el perfil i les seves necessitats, l'assessor prepara una proposta integral en estreta col·laboració amb els diferents equips de gestió del Grup, per compartir-la amb el soci.

Entre els serveis que oferim, destaca, en **l'àmbit d'Inversió**:

- L'assessorament en la selecció d'actius financers: fons d'inversió, plans de pensions, renda variable, renda fixa, assegurances d'estalvi-vida, ETF, mercat monetari.
- L'assessorament en el disseny de carteres d'inversió personalitzades tant globals com per actius financers.
- La mesura de la gestió i el control de riscos.
- Els informes de seguiment econòmic i financers.

Tot això seguint una correcta i adequada filosofia i metodologia d'inversió basada en quatre pilars:

- Pilar I: definició del perfil de risc.
- Pilar II: diversificació de la cartera d'inversions.
- Pilar III: ajust dinàmic de la cartera.
- Pilar IV: inversió socialment responsable.

La determinació del perfil inversor a través del Test d'Idoneïtat i del Test de Conveniència estableix la composició de la cartera d'inversions.

Treballem per rendibilitzar i diversificar les inversions amb productes i serveis que s'adapten a les necessitats concretes:

- Objectius de preservació de capital (mitjançant processos de generació de valor, diversificació i optimització de carteres).
- Delegació de la gestió: gestió discrecional de carteres.

- Optimització financerofiscal.
- Seguiment detallat i personalitzat de la cartera gestionada.
- Optimització de l'estructura del patrimoni financer segons la situació i les necessitats patrimonials i personals del soci.
- Disseny personalitzat de la cartera d'inversions financeres en funció de la visió econòmica del nostre equip de gestió d'inversions.
- Gestió dels riscos.

Posem a la disposició dels socis de Banca Personal publicacions d'informació exclusiva sobre la situació macroeconòmica, evolució i perspectives dels mercats financers, informes estratègics d'assignació d'actius financers (Asset Allocation), carteres model, informes especials sobre esdeveniments importants en els mercats, etc.

- Guia de serveis de Banca Personal.
- Quaderns de finances i assegurances: guia d'inversions.

- Definició dels perfils de risc-Strategic Asset Allocation segons el perfil inversor.

A més, oferim, en **l'àmbit assegurador**, el Servei d'Assessorament en Assegurances de Caixa d'Enginyers perquè el soci disposi d'una oferta global per a les seves necessitats asseguradores, integrant-hi solucions a mida per a la gestió dels diferents riscos als quals pugui estar exposat.

Treballem per rendibilitzar i diversificar les inversions amb productes i serveis que s'adapten a les necessitats concretes.

El servei ofereix:

- Visió completa: realitzem una proposta individualitzada que aporta factors de valor afegit, com l'anàlisi dels riscos, recomanacions per a una gestió adequada i cobertures adaptades a les necessitats.
- Facilitem la gestió: no fem diverses propostes o pòlisses, sinó que integrem en un únic document l'anàlisi conjunta de tots els riscos, valorant els avantatges com a soci (cobertures i preu) i plantejant-ho tot en un format de fàcil comprensió per a un millor enteniment.
- Servei que no finalitza: el nostre compromís és gestionar adequadament tots els riscos i revisar-los periòdicament. A aquest fet, l'anomenem proactivitat d'anticipació. A més, després també realitzem un seguiment i mantenim el soci puntualment informat de l'estat de qualsevol tràmit o reclamació a través del nostre reconegut servei d'atenció i suport.

Banca Retail

Joves

Les noves generacions digitals tenen unes necessitats concretes pel que fa a servei i finançament. Amb especial atenció a la seva formació, a l'inici de la seva etapa laboral o als seus projectes d'emprenedoria.

IMAGINA és, des de l'any 2012, el programa de Caixa d'Enginyers dirigit a facilitar als joves l'accés als serveis financers i asseguradors que necessiten. Amb aquest programa, es poden iniciar en la gestió dels seus diners, realitzar i rebre transferències, ingressar la seva primera nòmina, obtenir descomptes en les seves compres amb Ingenium Shopping Jove, aconseguir finançament per als seus estudis universitaris i de postgrau, comprar el seu primer cotxe o moto, fer viatges i estades a l'estranger i obtenir assegurances per a joves, entre moltes altres possibilitats. A més, els proporciona accés a tota l'operativa

digital, les 24 hores del dia i des de qualsevol lloc del món, i els permet gaudir de condicions molt avantatjoses en estades a l'estranger, cobertures d'accidents, pagaments digitals amb EnginyersPAY, etc.

IMAGINA és el programa dirigit a facilitar als joves l'accés als serveis financers i asseguradors que necessiten.

Famílies

Caixa d'Enginyers acompanya les famílies durant tota la seva vida, comparteix projectes i il·lusions i els proporciona els productes i serveis financers i asseguradors que necessita cadascun dels seus membres, a cada moment. Els nostres serveis s'adapten a totes les famílies: les que comencen un projecte en comú, les que creixen, les que troben la seva llar, les que busquen la millor formació per als seus membres i fins i tot les que veuen que els seus fills comencen el seu propi projecte lluny de casa.

Els productes i serveis adreçats al segment de famílies se centren en la gestió del dia a dia, amb avantatges si domicilien la nòmina i els rebuts, en l'adquisició de targetes de dèbit i de crèdit i en el fàcil accés als seus comptes i operativa a través dels canals mòbil i internet.

Durant la seva etapa de creació de patrimoni, proporcionem el finançament necessari per a l'adquisició de l'habitatge o d'altres immobles, així com dels vehicles que necessitin.

Els nostres professionals compten amb la màxima experiència i professionalitat per assessorar i canalitzar l'estalvi en els instruments que millor s'adapten a cada perfil de risc i objectius. També oferim suport per projectar una previsió d'estalvi que complementi la pensió de jubilació.

També aconsellem sobre les assegurances més adequades per protegir els seus riscos personals, familiars i patrimonials. Avaluem els riscos que són realment importants per a la família, analitzem les circumstàncies personals i realitzem una proposta individualitzada amb les millors solucions i cobertures per a cada cas en particular.

Acompanyem les famílies compartint-hi els seus projectes i il·lusions.

Professionals i Autònoms

Els professionals evolucionen contínuament durant tota la seva vida laboral. Per aquest motiu, els serveis financers requereixen de propostes diferents segons el seu moment vital.

La nostra voluntat és facilitar als professionals el seu dia a dia per tal que es puguin centrar en els seus projectes. Per a això, posem a la seva disposició les eines necessàries per a la gestió del seu negoci a través del Compte Professional.

A Caixa d'Enginyers creiem en els projectes dels nostres socis i els donem el suport necessari en el desenvolupament del seu negoci o activitat professional. Per a això, elaborem l'estudi personalitzat de la seva proposta i posem al seu abast una gamma àmplia de modalitats de finançament que s'adapten al màxim a les seves característiques personals. A més, realitzem un assessorament integral per als excedents d'estalvi i busquem els millors instruments d'inversió.

A través d'un servei individualitzat d'assessorament en assegurances, efectuem l'anàlisi de tots els riscos inherents a la seva activitat (instal·lacions, personals, de

responsabilitat civil, cibernètics) per tal d'oferir-los una proposta a la seva mida. Així mateix, disposem d'un pla de protecció personal per a autònoms.

També aportem assessorament per complementar la seva pensió per jubilació i els ajudem a planificar l'estalvi amb aquesta finalitat. A través del Simulador de Previsió, fem la projecció econòmica de jubilació preveient fins i tot possibles contingències vitals (incapacitat temporal, invalidesa, viudetat i mort) per adequar una proposta de planificació futura.

Creiem en els projectes dels nostres socis i els donem el suport necessari en el desenvolupament del seu negoci o activitat professional.

PROFESSIONAL

*“Cada dia,
un nou repte”*

Caixa d'Enginyers

Banca d'empresa i Banca majorista

Tota activitat empresarial necessita una gestió adequada dels diferents tipus de risc als quals està exposada, siguin de caràcter financer, de responsabilitat civil, societaris, patrimonials o personals. La gerència de riscos no és només una activitat imprescindible per a les empreses de gran volum, sinó que ho és per a totes les empreses, independentment de la seva dimensió. En el Grup Caixa d'Enginyers ajudem a identificar els riscos i recomanem solucions adaptades a l'activitat de cada empresa i orientades a reduir i a minimitzar el seu possible impacte.

Per donar suport i estabilitat a la seva activitat diària, recomanem les opcions personalitzades més pràctiques i avançades: comptes de crèdit per facilitar el finançament del negoci, pòlisses d'avançaments de factures i subvencions que es vinculen a l'increment d'activitat de l'empresa i complementen el finançament d'inversions en actius fixos, avals financers, econòmics i tècnics, cobertures de risc per a múltiples propòsits a mitjà i llarg termini.

Les empreses són un segment molt diferenciat que requereix una atenció específica. Els gestors especialistes faciliten els serveis més adequats i els

proporcionen la solució financera i personalitzada més apropiada segons el negoci.

Disposem de gerents especialitzats en la gestió de grans corporacions i administracions públiques que es dirigeixen des del segment de **Banca Majorista**. Pertanyen a aquesta tipologia de socis les empreses que tenen una facturació superior a 50 milions, compten amb més de 250 empleats i/o disposen de més de 43 milions d'euros en actius. També s'inclouen en aquest segment les administracions públiques, tant els ajuntaments com les corporacions locals.

A tot aquest segment, el Grup Caixa d'Enginyers aporta una proposta de valor orientada a:

- Minimitzar el risc.
- Maximitzar l'eficiència operativa.
- Rendibilitzar els recursos disponibles.
- Donar suport al creixement.
- Millorar l'experiència dels stakeholders.

Els gerents especialistes en empreses faciliten els serveis i ofereixen les solucions financeres més adequades per a cada tipus d'empresa.

6.2.5. Solucions personalitzades

La nostra meta és oferir uns serveis financers de qualitat, personalitzats i que cobreixin les necessitats dels nostres socis. Per a això, entenem com a fonamental acompanyar, guiar i assessorar els nostres socis en la presa de decisions.

Els tres àmbits en què l'assessorament és la base del servei són:

- Finançament.
- Gestió patrimonial.
- Assegurances.

Finançament

Volem oferir la millor solució de finançament per als projectes dels nostres socis al llarg de tota la seva vida. Ens adaptem a les necessitats individuals de cada família, professional, empresa, sector públic i institució amb un servei personalitzat i diferencial sobre la base d'una política d'inversió alineada amb els principis de gestió d'una banca responsable, que implica la gestió professional i prudent dels riscos i incorpora criteris de sostenibilitat i preservació del medi ambient.

L'oferta de productes inclou:

- Préstecs hipotecaris per a l'adquisició o reforma d'habitatges, locals comercials o naus industrials, en els quals es podrà escollir entre diferents instruments a tipus d'interès variable, fix o mixt, i terminis que permetin adaptar els compromisos financers a la capacitat de pagament.
- Préstecs personals per al finançament d'inversions corrents, estudis i consum. Per exemple, el Préstec ECO permet el finançament

en condicions avantatjoses d'inversions que impliquin una millora de l'eficiència energètica, tant de les famílies i professionals com de les empreses.

- Pòlisses de crèdit per cobrir les necessitats de finançament a curt termini de les empreses.
- Avals per garantir compromisos futurs.

Adicionalment, hem assolit acords amb institucions com l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), el Fons Europeu d'Inversions (FEI) i les societats de garantia recíproca (SGR), que complementen la nostra oferta i ens permeten posar a la disposició de les empreses i professionals productes i garanties que facilitin la realització dels seus projectes d'inversió i/o cobreixin les seves necessitats de finançament de circulat.

Apliquem una gestió activa i un seguiment permanent a les nostres exposicions per vetllar per la seva evolució adequada, i apliquem

mesures o correccions a aquelles que ho requereixin. A més, el Codi de bones pràctiques reforça la protecció als deutors hipotecaris sense recursos, i regula i limita determinades condicions per a la reestructuració dels préstecs hipotecaris.

Ens adaptem a les necessitats de finançament de cada família, professional, empresa, sector públic i institució amb un servei personalitzat.

Gestió patrimonial

Té com a objectiu acompanyar el soci en la presa de decisions en matèria d'inversió patrimonial. La complexitat i l'extensa varietat d'instruments financers requereixen del coneixement expert que els professionals del Grup aporten a les solucions d'inversió per als socis.

Els nostres serveis inclouen:

- Preservació de capital (generació de valor, optimització de carteres, diversificació).
- Disseny personalitzat de la cartera d'inversions financeres en funció de la visió econòmica del nostre equip de gestió d'inversions.
- Optimització financerofiscal.
- Optimització de l'estructura del patrimoni financer segons la situació i les necessitats patrimonials i personals.
- Delegació de la gestió a través del Servei de Gestió Discrecional de Carteres, eina exclusiva de Caixa d'Enginyers.

- Monitoratge i seguiment detallat i personalitzat de la cartera gestionada.

En qualsevol dels casos, es determinarà el perfil inversor i la composició de la cartera d'inversions a través del Test d'Idoneïtat i del Test de Conveniència, així com d'altres requeriments sol·licitats pel soci.

Amb el objectiu d'atorgar el major nivell de protecció per als inversors s'impulsa tant una major transparència en la informació facilitada, com una major adequació dels productes al perfil de cada soci. Per això, disposem de novetats que milloren no només la protecció i transparència dels socis, sinó també els serveis de mercats i d'instruments financers. Noves eines d'anàlisi i informació financera, nous productes disponibles i un nou servei d'assessorament.

Els atributs dels serveis d'inversió són:

1. Formació especialitzada i certificada del nostre equip professional.

L'equip de Serveis al Soci compta amb la màxima qualificació professional i certificació oficial per informar sobre instruments financers i prestar serveis d'inversió.

2. Adopció d'un model d'assessorament dependent

per ajudar-lo en les seves decisions d'inversió. Les recomanacions d'inversió s'ajustaran exclusivament als objectius d'inversió, tenint en compte per a això el grau d'aversion al risc, la fiscalitat i l'horitzó temporal del soci.

3. Millor execució. Caixa d'Enginyers disposa d'una política de millor execució de les ordres dels socis a l'entitat que siguin cursades a través de Caixa d'Enginyers o de qualsevol altre intermediari.

4. Total transparència de comissions, despeses i incentius. La informació sobre els costos i despeses associats a cada servei i instrument financer, així com dels incentius que Caixa d'Enginyers pogués obtenir per la comercialització de productes de tercers, es comunicaran detalladament.

Noves eines d'anàlisi i informació financera, nous productes disponibles i un nou servei d'assessorament.

Servei d'Assessorament en Assegurances (SAS) i previsió

El 2018 hem continuat aplicant una visió 360° per cobrir àmpliament el conjunt de les necessitats asseguradores dels nostres socis.

El Servei d'Assessorament en Assegurances (SAS) es fonamenta en l'anàlisi i avaluació dels riscos derivats de les circumstàncies personals, en la revisió de les posicions asseguradores i les seves cobertures, així com en el contrast amb les necessitats per arribar a una proposta personalitzada.

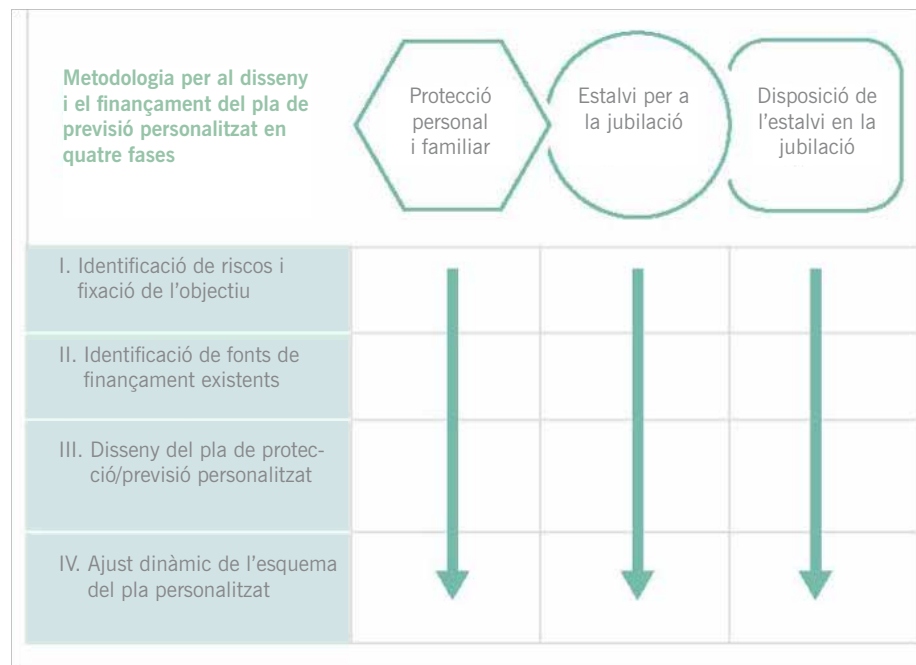
El nostre servei inclou una selecció de companyies de confiança, valorades per la seva excel·lència de servei en cas de sinistre, preu, solvència i reputació.

Aportem, en el dia a dia, la gestió integral i contínua de la cartera d'assegurances, la supervisió de la qualitat de les cobertures i de les prestacions que ofereixen i un servei propi de sinistres per garantir l'adequada i puntual prestació en cas d'ocurrència.

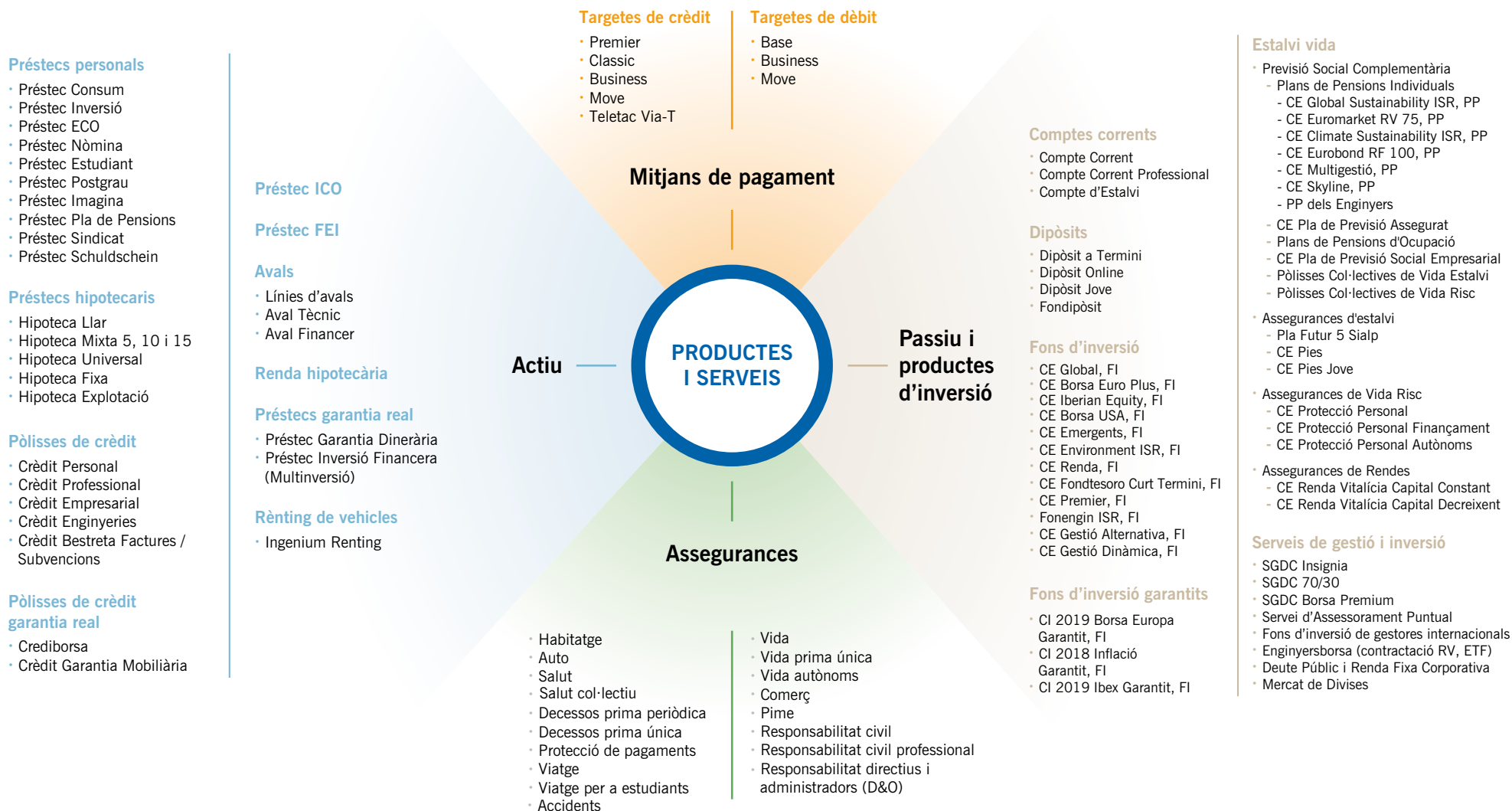
El Servei d'Assessorament en Previsió disposa d'un model propi d'assessorament en previsió que segueix la línia del compromís de servei i de responsabilitat amb tots els socis i que es basa en l'experiència i els coneixements d'un equip de

professionals altament qualificats. L'objectiu que persegueix aquest model, que consta de quatre fases, és ajudar els socis del Grup Caixa d'Enginyers a dissenyar el seu propi pla de previsió personalitzat en qualsevol de les etapes del seu cycle vital.

El nostre compromís és simplificar la gestió de les assegurances mitjançant un servei global que, a més, ens permeti aconseguir per al soci el millor preu de les companyies a les quals es transfereix el risc.

6.2.6. Mapa de productes i serveis

6.3. Societats del Grup

6.3.1. Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU

Caixa Enginyers Gestió ha estat, des de l'inici de la seva activitat, una entitat conscient de la importància de la inversió responsable. Més enllà de l'anàlisi financera, el deure fiduciari com a societat gestora i administradora d'IIC obliga l'Entitat a ser responsable de la inversió que realitza en nom dels seus partícips.

La filosofia d'inversió de Caixa Enginyers Gestió es basa en una anàlisi independent, tant financera com extrafinancera (ASG), amb un enfocament ascendent i amb especial èmfasi en el model de negoci (sostenible) de les companyies en les quals s'inverteix.

Així mateix, un tret característic de la inversió col·lectiva de l'Entitat és la intensa gestió del risc i la preservació de capital dels socis.

Metodologia d'inversió en els vehicles gestionats

Creixement

Estabilitat en el creixement en vendes
Sostenibilitat en el creixement en beneficis
Consistència en marges operatius

Rendibilitat

Generació de valor: relació rendibilitat/cost de capital positiva
Ràtios de rendibilitat per sobre de la mitjana del sector per model de negoci

Valor

Ràtios fonamentals atractives
Marge ampli de seguretat
Valoració resistent davant d'escenaris molt negatius

.....
 La nostra metodologia d'inversió es basa en els aspectes següents:

- Inversió basada en fonamentals i allunyada del moment de mercat
- Focus en els models de negoci i en els seus avantatges competitius
 - Anàlisi extrafinancera
 - Construcció de carteres seguint criteris bottom-up
 - Elaboració d'anàlisi pròpia per a cada posició
 - Distribució sectorial diferenciada respecte a l'índex
 - Distribució de pesos poc concentrada
 - Rotació de cartera baixa

Dins del programa d'activitats de Caixa Enginyers Gestió, s'inclou la **gestió discrecional de fons de pensions, així com l'assessorament sobre inversions a contraparts elegibles**. Les dues activitats es duen a terme actualment prestant els serveis corresponents a les empreses del Grup.

Al tancament de l'exercici 2018, el patrimoni sota gestió superava els 775 milions d'euros en fons d'inversió i plans de pensions. El nombre total de comptes de participis dels fons d'inversió gestionats s'ha situat en els 32.928 comptes, el que representa un increment del 7,90 % respecte a l'any anterior, i el nombre de participis de fons d'inversió ha incrementat un 7,66 %, el que representa un total de més de 18.000 participis.

El nostre compromís ISR

El 2014 es va fer un pas endavant en el compromís amb la inversió socialment responsable mitjançant l'adhesió als PRI (Principis d'Inversió Responsable de Naciones Unides) amb l'objectiu d'impulsar la integració de criteris extrafinancers en la tradicional anàlisi corporativa.

Actualment, és la segona gestora d'àmbit nacional amb més actius gestionats en fons d'inversió amb l'etiqueta ISR i destaca per l'aplicació del model de gestió avançat en la integració de criteris ASG (ambientals, socials i de govern corporatiu) en la selecció de companyies. Mostra d'això és la qualificació obtinguda en la valoració de sostenibilitat promoguda per l'agència Morningstar en col·laboració amb Sustainalytics, on, al tancament de l'exercici 2018, 5 dels 8 fons de Caixa Enginyers Gestió que compten amb aquest rating qualitatiu, registren la màxima qualificació.

Els valors cooperatius del Grup Caixa d'Enginyers converteixen el soci en el nostre centre d'atenció, i la Gestora comparteix aquesta visió mitjançant una gestió de valor activa i socialment responsable.

Xavier Fàbregas – Director general de Caixa Enginyers Gestió, SGIIC

6.3.2. Negoci assegurador i plans de pensions

El negoci assegurador i de plans de pensions del Grup Caixa d'Enginyers atén totes les necessitats en matèria de previsió i protecció dels seus socis.

La seva activitat s'estructura en dues societats: **Caixa d'Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Gestora de Plans de Pensions** que crea i gestiona assegurances de vida, d'estalvi i plans de pensions, i **Caixa d'Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat**, entitat que realitza la mediació d'assegurances generals.

Caixa d'Enginyers Vida, companyia d'assegurances i reassurances

És l'entitat de referència en matèria de previsió del Grup Caixa d'Enginyers. Per això, proporciona productes i serveis específics de previsió social complementària i de protecció personal adaptats a les necessitats individuals de cada soci amb un servei personalitzat.

A més, gestiona una àmplia gamma de plans de pensions perquè els socis puguin disposar de solucions ajustades al seu perfil de risc i a l'horitzó temporal de la seva jubilació, i amb una alta qualitat de gestió reconeguda per les principals agències de qualificació internacionals.

En línia amb el compromís del Grup Caixa d'Enginyers per contribuir al creixement sostenible de l'economia, Caixa Enginyers Vida ha estat pionera en el mercat espanyol amb el llançament de plans de pensions gestionats sota una estratègia d'Inversió Socialment Responsable (ISR), la qual considera la selecció de companyies millor posicionades en els àmbits mediambientals, socials i de bon govern.

El 2018, l'Entitat ha continuat consolidant el creixement sostenible experimentat en els últims exercicis i ha aconseguit estar entre les cinc primeres companyies en creixement de primes i provisions segons el rànquing publicat per ICEA corresponent a l'exercici 2018.

1,4 MM€

Benefici net

+2,7 % vs 2017

88 MM€

Prima emesa neta d'anul·lacions

+52,3 % vs 2017

48.694

Contractes d'assegurances de vida i pensions

+21,7 % vs 2017

451,5 MM€

Patrimoni gestionat en assegurances de vida i pensions

+12,1 % vs 2017

Caixa Enginyers Operador de Bancassegurances vinculat, SLU

Caixa d'Enginyers, Operador de Bancassegurances, completa l'oferta d'assegurances per als àmbits de protecció patrimonial, professional i empresarial i proporciona les cobertures i solucions adaptades a les necessitats dels socis de Caixa d'Enginyers en cada moment. L'Entitat du a terme aquesta funció mitjançant l'activitat de mediació d'assegurances a través de la distribució de productes de les principals companyies especialitzades del mercat.

Caixa d'Enginyers, Operador de Bancassegurances, posa a la disposició dels socis del Grup un model d'assessorament personalitzat i integral, denominat Servei d'Assessorament en Assegurances, l'objectiu del qual és ajudar-los en la gestió global dels seus riscos assegurables i proposar-los les millors solucions, garantint un servei personalitzat que inclou també la revisió periòdica dels seus riscos i cobertures.

L'Entitat ha incrementat, a l'exercici 2018, un 10,8 % el volum de primes intermediades, el que representa una cartera total de 15,7 milions d'euros en primes anuals. A través de la xarxa d'oficines de Caixa d'Enginyers s'han contractat un total de 9.583 noves

pòlisses, que han representat un volum de primes de més de 2,5 milions d'euros. El total de pòlisses en vigor contractades pels socis del Grup se situa entorn de les 47 mil.

Pel que fa a la distribució de la cartera, el ram de més volum de primes és el de vida (29 %), seguit de llar (20 %), protecció de pagaments (14 %), salut (11 %) i decessos (10 %).

En el negoci assegurador desenvolupem per als socis del Grup solucions integrals en els àmbits de protecció personal, familiar, professional i empresarial, que oferim principalment a través del servei personalitzat d'assessorament en assegurances.

Francesc Durán – Director de Negoci Assegurador del Grup Caixa d'Enginyers

6.3.3. Cooperativa de Consumidors i Usuaris dels Enginyers (INGENIUM SHOPPING)

Ingenium Shopping, la Cooperativa de Consumidors i Usuaris de Caixa d'Enginyers, va néixer el 2011 amb la voluntat d'oferir als socis i als seus familiars condicions econòmiques i avantatges més favorables en establiments d'una gran diversitat de sectors.

Al tancament de l'exercici 2018, Ingenium Shopping compta amb 143 establiments adherits de sectors d'activitat molt diversos i de les marques de més prestigi que l'Entitat considera interessants per als seus

socis. El volum de compres realitzades durant l'exercici en establiments adherits a Ingenium ha superat les 271 mil operacions per un import superior als 11 milions d'euros.

Els sectors representats a Ingenium Shopping són els següents: alimentació i begudes, bellesa, esports, esquí, electrònica i electrodomèstics, floristeria i jardineria, imatge i so, informàtica, joieria i rellotgeria, joguines, llar, lleure i cultura, llibreria i papereria, mascotes, mobiliari i decoració, moda i complements, òptiques, puericultura, restauració, salut, trasters i emmagatzematge, vehicles i motor.

Amb les propostes exclusives d'Ingenium Shopping, els nostres socis poden accedir a descomptes i avantatges a més de 140 comerços, amb la qual cosa aconseguim la seva fidelització amb la Cooperativa.

Desenvolupem 3 línies d'actuació segons el perfil dels nostres socis:

ingenium
shopping®

ingenium **shopping** particulars

ingenium **shopping** joves

ingenium
shoppingpro

Ventajas y descuentos para profesionales

6.3.4. NORBOLSA, S.V.

Norbolsa, SV, és l'empresa de serveis d'inversió associada al Grup Caixa d'Enginyers, en la qual Caixa d'Enginyers manté una participació del 10 %.

Va ser fundada el 1989 per les caixes d'estalvis basques i està especialitzada en la intermediació i en serveis financers d'alt valor afegit: mercat primari de renda fixa i variable, gestió de carteres, anàlisi borsària, serveis de liquidació i custòdia, negoci corporatiu, serveis a emissors i assessorament financer.

Norbolsa és en un assessor financer de referència en el procés d'accés als mercats de capitals per part de les empreses i dels inversors, i les seves principals línies de negoci són la intermediació, la liquidació i la custòdia de valors, la gestió i l'assessorament de carteres institucionals, la prestació de serveis corporatius a empreses i l'operativa en mercats primaris.

El seu servei d'anàlisi té més de 30 anys d'experiència i un equip professional qualificat amb una formació financera sòlida.

La participació de Caixa d'Enginyers a Norbolsa és una aposta estratègica, resultat de molts anys de col·laboració mútua, que permet a les dues entitats ampliar les seves perspectives de negoci i prestar serveis especialitzats de més valor afegit en els mercats de capitals.

*Manuel Martín-Muñío Sainz -
Director General de Norbolsa
S.V.*

BID	OFFER	LAST	VOL
0.495	0.50	0.495	
0.065	0.069	0.069	
0.525	0.53	0.525	
0.74	0.75	0.75	
1.855	1.89	1.86	
0.004	0.005	0.005	
0.014	0.015	0.015	
0.067	0.07	0.07	

6.4. Compromís socioambiental

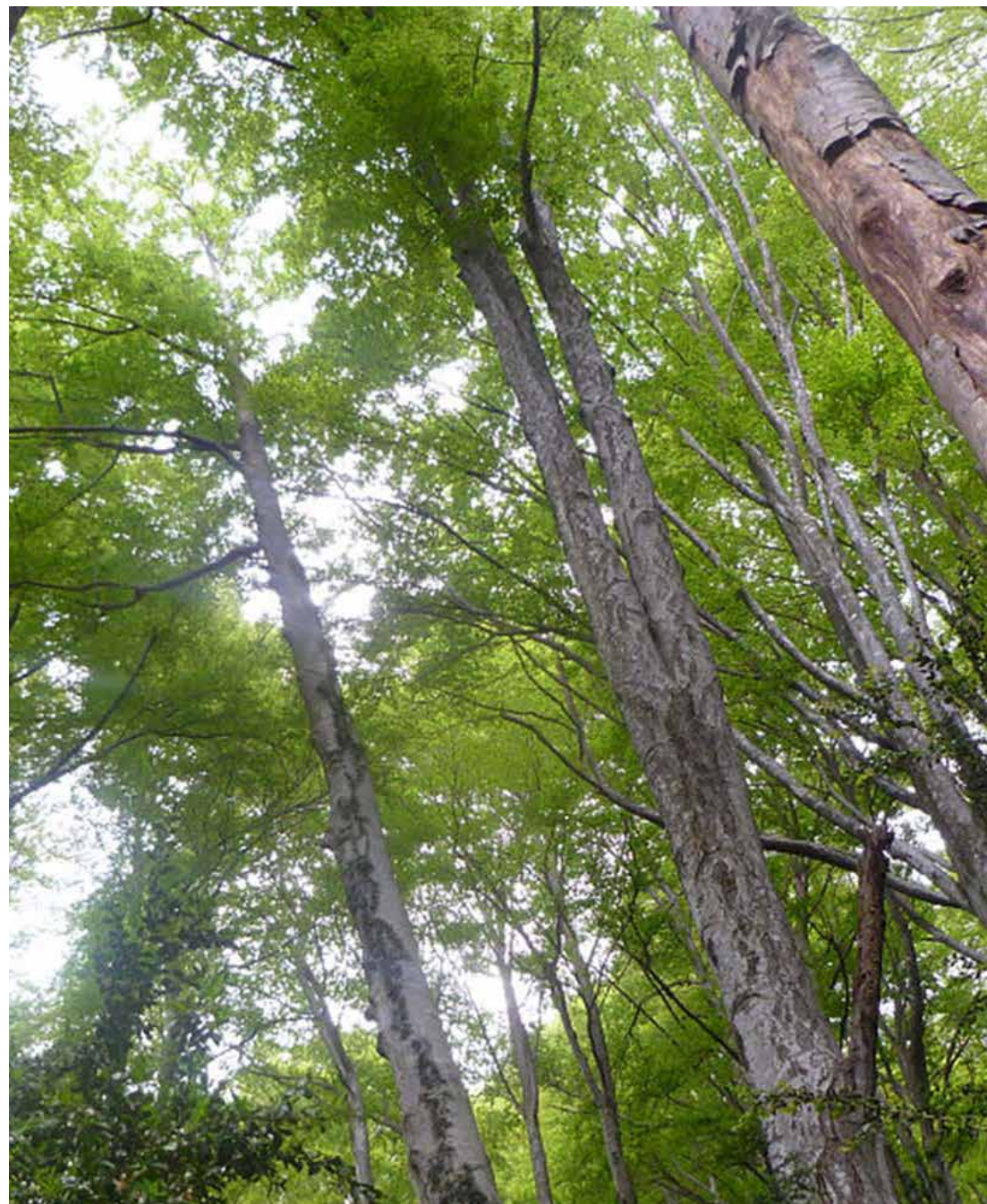
6.4.1. Fons d'Educació i Promoció

L'Entitat aplica com a mínim el 10 % de l'excedent net anual al Fons d'Educació i Promoció (FEP) que es destina a activitats en benefici dels socis i treballadors així com a la comunitat en general, amb finalitats educatives, socials i de foment del desenvolupament del cooperativisme. La creació d'aquest fons respon als requisits de la Llei 13/1989, de 26 de maig, de Cooperatives de Crèdit, modificada parcialment per la Llei 20/1990, de 19 de desembre, sobre Règim Fiscal de les Cooperatives.

La seva finalitat és el finançament d'activitats que tinguin per objectiu:

- La formació i educació dels socis i empleats de la Cooperativa de Crèdit en els principis i valors cooperatius o en matèries específiques que contribueixin al desenvolupament de l'activitat.
- La difusió del cooperativisme i la promoció de les relacions intercooperatives.
- La promoció cultural, professional i assistencial de l'entorn local i de la comunitat en general, així com la millora de la qualitat de vida, el foment del desenvolupament comunitari i les accions de protecció mediambiental.

Milers d'euros	2018	2019
	Aplicació	Pressupost
Concepte		
Formació a socis i treballadors	158	375
Promoció relacions intercooperatives	16	35
Promoció cultural de l'entorn - Fundació	450	450
Total	624	860

6.4.2. Responsabilitat Social Corporativa

Els nostres principis de responsabilitat social

Caixa d'Enginyers compta amb un model de banca cooperativa centrat en la recerca del benefici més gran per als seus socis mitjançant el desenvolupament de productes i serveis transparents, responsables i justos, sempre seguint criteris de prudència, ètica i integritat en la gestió i governança de l'organització.

El nostre model de responsabilitat gira entorn dels següents eixos.

Prudència i gestió del risc

El nostre model de gestió del risc està basat en la sostenibilitat, qualitat en la gestió, responsabilitat, seguiment, compromís i independència.

Ètica i integritat

La nostra activitat es regeix a través dels valors, principis i normes d'actuació recollits en el nostre Codi ètic, que promou el desenvolupament de les tasques professionals sota criteris d'honestat, integritat, excel·lència, responsabilitat i transparència. Inversió responsable, sostenible i d'impacte.

Responsabilitat de la inversió i finançament

La nostra política de finançament i inversió integra criteris de drets humans, laborals, socials i de respecte al medi ambient. Les nostres inversions exclouen fabricants d'armes, d'explosius o de vehicles militars, fabricants de components específics per a la indústria militar (> 10 % dels ingressos), fabricants de tabac i empreses de jocs d'atzar.

Servei al soci

El nostre model cooperatiu i socialment responsable posa el soci en el centre de l'activitat. Tenim l'objectiu de proporcionar als nostres socis solucions completes adaptades a les seves necessitats i basades en la qualitat del servei, l'atenció, l'assessorament i la proximitat.

RSC Caixa d'Enginyers

Política de personal

- Som ocupadors de qualitat i un dels nostres principals compromisos se centra en la formació i el desenvolupament dels nostres professionals.
- La igualtat d'oportunitats és un dels principis de l'organització i treballem per assegurar-la a tots els nivells.

Sostenibilitat i medi ambient

- Promovem la Inversió Socialment Responsable (ISR), que fomenta la sostenibilitat de l'economia i contribueix a protegir el medi ambient.
- Impulsem iniciatives per millorar l'ecoeficiència de l'organització. Des de 2018 som una organització neutra en carboni, ja que compensem la petjada de la nostra activitat.
- Preservem el medi ambient a través d'accions de sensibilització i mitigació dels efectes del canvi climàtic.

Acció social

Canalitzem el nostre compromís amb la societat a través de la Fundació Caixa d'Enginyers, que destina els seus recursos a millorar la qualitat de vida i el benestar, a facilitar la reinserció social i laboral de les persones, a protegir el medi natural i a fomentar la innovació, la formació i l'excel·lència professional.

Compromesos amb el desenvolupament sostenible

Com a entitat cooperativa i banca amb valors, Caixa d'Enginyers s'ha adherit al Pacte Mundial de Nacions Unides, amb l'objectiu de contribuir a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), fidel al seu compromís amb la sostenibilitat, el desenvolupament econòmic i la societat.

Entre els 17 ODS, orientats a erradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat, Caixa d'Enginyers ha definit els següents com a prioritaris:

Compromís amb el desenvolupament econòmic i de la societat

- Promoure el creixement de pimes a través de l'accés a serveis financers, així com l'emprenedoria i les microempreses.
- Aconseguir l'ocupació plena, productiva i digna per a totes les dones i els homes, inclosos els joves i les persones amb discapacitat, així com la igualtat de remuneració per treball d'igual valor.

Compromís amb el medi ambient i la sostenibilitat

- Donar suport i finançar projectes vinculats amb el medi ambient i la sostenibilitat que impactin positivament per evitar el canvi climàtic.
- Millorar l'educació, la sensibilització i la capacitat humana i institucional respecte a la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació a aquest, la reducció dels seus efectes i la detecció.
- Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques i estratègies corporatives.

Compromís amb la innovació i la indústria

- Afavorir l'accés a serveis financers a les pimes per promoure una industrialització inclusiva i sostenible.
- Augmentar significativament la contribució de la indústria a l'ocupació i al producte intern brut.

A més, i ja que Caixa d'Enginyers destina el 10 % dels seus excedents al Fons d'Educació i Promoció, l'objectiu dels quals és el desenvolupament d'activitats en benefici dels socis i a l'acció social en general, estem contribuint als següents ODS:

LA NOSTRA INVERSIÓ SOCIALMENT RESPONSABLE I D'IMPACTE

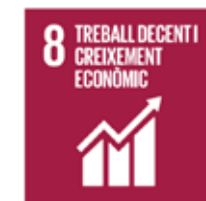
Comptem amb una cartera de solucions financeres sostenibles i responsables que han permès mobilitzar el 2018, 242 milions d'euros.

- **CE Environment ISR, FI**, primer fons CO₂ Neutral d'Espanya amb el clar propòsit de promoure, a través de la inversió en empreses, la lluita contra el canvi climàtic.
- **Fonengin ISR, FI**, primer fons d'inversió socialment responsable a Espanya i té la distinció màxima en el rànquing de sostenibilitat que ofereix Morningstar.
- **CE Climate Sustainability ISR, PP**, primer pla de pensions climàtic d'Espanya en el qual intervenen fins a un màxim del 50 % d'empreses líders en la innovació i en la lluita contra el canvi climàtic.
- **CE Global Sustainability ISR, PP**, inverteix fins a un màxim del 30 % en actius de renda variable, seleccionant companyies internacionals incloses en índexs que utilitzen criteris extrafinancers (ètics, socials, mediambientals i de responsabilitat social corporativa).
- **Préstec ECO** ofereix finançament per millorar l'eficiència energètica d'habitatges i locals (aïllants tèrmics, calefacció, il·luminació de baix consum, fonts d'energia renovable, etc.) i per adquirir vehicles ecològics o electrodomèstics de classe energètica A o superior.

+81 %

de la inversió rau en companyies que prenen mesures urgents contra el canvi climàtic.

+68 %

de la inversió es realitza en companyies que promouen l'ocupació inclusiva, el creixement econòmic, l'ocupació plena i el treball digne.

54 %

de la inversió s'efectua en companyies que es comprometen a garantir l'accés a una energia assequible, fiable, sostenible i moderna per a tothom.

Signatory of:

6.4.3 Fundació Caixa d'Enginyers

La Fundació Caixa d'Enginyers és una entitat de caràcter privat i sense ànim de lucre que neix amb la voluntat de dur a terme un compromís amb la societat i de gestionar aquells recursos destinats a la promoció i execució de diverses activitats per al foment d'una societat més justa i cohesionada.

Les línies d'actuació de la Fundació són les següents:

Medi ambient i sostenibilitat

La conservació del medi ambient i la sostenibilitat són prioritàries per al Grup. Treballem per sensibilitzar sobre la importància de cuidar el planeta i per buscar solucions i alternatives que contribueixin a mitigar els efectes del canvi climàtic.

Reinserció laboral i acció social

Donem suport a les activitats d'integració de persones en risc d'exclusió i a aquelles activitats que beneficien el conjunt de la societat.

Educació, excel·lència professional i enginyeria

Promovem la formació acadèmica a través de dotacions per a beques i premis, i el desenvolupament professional. Així mateix, fomentem les activitats d'investigació que contribueixen tant a perfeccionar el món laboral i empresarial com a promocionar l'enginyeria.

Cada euro que destina la Fundació a projectes multiplica per 3,5 el seu valor social.

Continuem amb el nostre objectiu i compromís de maximitzar i incrementar l'impacte social de la inversió que destina la Fundació a projectes socials, mediambientals i educatius. Els projectes i aliances que durant el 2018 s'han afegit als realitzats anteriorment han permès que el conjunt de l'impacte i valor social generats s'hagi multiplicat per 3,5.

4.000.000€

destinats a aliances i projectes

400

projectes i aliances duts a terme

220.000

persones beneficiàries de les nostres aliances en acció social

1.982

persones han rebut beques i formació

840

start-ups han participat en les nostres iniciatives per promoure i premiar l'emprenedoria

*Dades acumulades des de 2011 fins a 2018

Premis i programes de la Fundació

El 2018, la Fundació va desenvolupar les següents activitats pròpies:

- 6è Premi Emprenedoria

L'objectiu és premiar el talent i l'excel·lència professional de les empreses que emergeixen actualment en la nostra societat a fi de potenciar el seu negoci i així beneficiar el seu desenvolupament, en l'àmbit de la ciència, la tecnologia, la innovació i la sostenibilitat. Un total de 84 start-ups s'han presentat a la 6a edició.

- 1er Premi Idees Innovadores Isabel P. Trabal

L'objectiu és impulsar la transformació d'idees de negoci en empreses reals. La convocatòria està dirigida a promoure i desenvolupar projectes en fase d'iniciació relacionats amb la ciència, la tecnologia, la innovació i la sostenibilitat. Un total de 124 idees s'han presentat a aquesta primera edició.

- Cursos de formació de la Fundació

Promoure la reinserció laboral dels socis que es troben en situació d'atur i ajudar els joves a accedir al mercat laboral. Més de 2.000 socis han participat en les més de 40 sessions que hem organitzat des de la seva creació.

6.4.4 Educació financera

Tallers i conferències per als socis

Amb la finalitat d'aportar la màxima informació i transparència als socis, hem realitzat una sèrie d'actes públics en diferents punts de la geografia espanyola, bàsicament en dos tipus de format: tallers per a grups reduïts, d'un màxim de 70 socis, i trobades per a grups més grans, de fins a 200 persones.

Durant el 2018 s'han fet tallers en els quals els nostres especialistes (mercats, fons d'inversió, previsió...) han aprofitat al públic els productes i serveis de Caixa d'Enginyers d'una manera directa i pràctica. D'altra banda, s'han realitzat trobades en gran format, a Barcelona i Madrid, en les quals especialistes del món financer i assegurador han aprofundit sobre temes d'actualitat relacionats amb les nostres xifres de negoci.

Educació financera

Com més informació i educació financera disposi la societat en general, i els nostres socis en particular, millor per a tothom. Ens sentim responsables de fomentar aquesta educació i per aquesta raó promovem el desenvolupament d'activitats i la publicació d'elements de comunicació dirigits als socis i destinats a millorar els seus coneixements financers.

Un exemple d'això és, d'una banda, la pròxima publicació d'un nou "Quadern de Finances i Assegurances" sobre temes de previsió. D'altra banda, participem des de fa anys en el projecte EFEC, de l'Institut d'Estudis Financers, en el qual voluntaris de diferents entitats, entre les quals ens trobem, impartim educació financera a alumnes de 4t d'ESO en més de 350 centres públics i concertats de Catalunya. Un altre exemple és la nostra col·laboració, a través de la Fundació Caixa d'Enginyers,

en el projecte ODF (Observatori de Divulgació Financera), en el qual especialistes financers i asseguradors han publicat 10 tècniques i documents de treballs tan específics com són "Principis ètics en el món financer" o "La crisi financera 2007-2017". També s'han organitzat dos actes informatius a la Borsa de Barcelona amb una assistència de 400 persones.

Gestió del risc

7.1. Introducció

Els canvis en el sector financer esdevinguts en els últims anys han fet palesa la importància crucial que té per a les entitats financeres la gestió adequada dels seus riscos. Per al Grup Caixa d'Enginyers, la gestió del risc constitueix un pilar essencial de la seva estratègia competitiva i té com a objectiu la preservació dels seus nivells de solvència i l'impuls, al seu torn, el desenvolupament del negoci.

El perfil de risc del Grup Caixa d'Enginyers es caracteritza principalment per la gestió prudent del risc de crèdit, fonamentada en el grau d'exigència del procés de concessió. Així mateix, es manté una posició folgada de capital i liquiditat, i un balanç equilibrat en la gestió del risc de tipus d'interès.

En un entorn macroeconòmic que planteja importants reptes, en concret per l'escenari de tipus d'interès negatius, és rellevant destacar les capacitats que aporta el model de negoci dut a terme pel Grup Caixa d'Enginyers per sustentar la rendibilitat futura. Caixa d'Enginyers ha mantingut un creixement estable i constant, ja que prioritza la qualitat del servei, la diversificació en les fonts d'ingressos i la prudència en l'assumpció de riscos.

El Consell Rector de l'Entitat estableix el marc de gestió dels riscos en l'activitat del Grup, a través de la definició de polítiques, sistemes i procediments de control intern, i la supervisió del seu compliment. La coordinació d'aquestes polítiques prudentes i l'ús de mètodes i tècniques de gestió i control homogenis i efectius permeten al Grup Caixa d'Enginyers obtenir resultats de manera recurrent i sostenible, així com gaudir d'una posició folgada de solvència.

La identificació, el mesurament, la gestió, així com el control i el seguiment dels riscos inherents a l'activitat del Grup, es constitueixen com a objectius fonamentals, sempre dins d'un marc d'optimització de la gestió global dels riscos, i comprenen principalment el risc de crèdit i de contrapart, els riscos estructurals de tipus d'interès i de liquiditat, el risc de mercat, el risc operacional, els riscos de compliment i blanqueig de capitals i el risc de reputació.

7.2. Principis generals

El Consell Rector manifesta en la Política de Gestió del Risc que el Sistema de Gestió del Risc requereix per al seu desenvolupament l'aplicació de principis que facilitin una gestió eficaç del risc, i es consideren com a fonamentals els següents:

- **Sostenibilitat.** La missió del Grup Caixa d'Enginyers és aportar als socis valor sostenible, i aquesta sostenibilitat s'ha de basar en les polítiques i bones pràctiques de gestió del risc.
- **Qualitat en la gestió.** El risc és inherent al negoci del Grup Caixa d'Enginyers i, per això, s'ha d'establir una gestió del risc professionalitzada, robusta i present en tota l'organització.
- **Responsabilitat.** La responsabilitat última de la gestió del risc correspon al Consell Rector. El director general de Caixa d'Enginyers és el responsable de l'execució de la gestió del risc.
- **Seguiment.** El Grup Caixa d'Enginyers ha de definir el llindar de riscos acceptable i dur a terme el monitoratge del seu perfil de riscos en relació amb el llindar de riscos definit. Els riscos assumits han d'estar identificats i han d'haver-hi mecanismes per al seu mesurament i seguiment.
- **Compromís.** La gestió del risc requereix la implicació de tota l'organització. El Grup fomenta la cultura del risc traslladant els criteris de gestió del risc als diferents nivells de l'organització a través dels mecanismes de comunicació interna, incloent-hi la formació i la normativa.
- **Independència.** La funció que té encomanada la gestió i el control dels riscos ha de ser independent de la funció comercial i de les àrees de negoci.

7.3. Sistema de Gestió del Risc

El Grup Caixa d'Enginyers estableix un Sistema de Gestió del Risc que es compon dels elements següents:

- **Un sistema de govern i organització de la funció de riscos que compta amb una definició adequada de rols i responsabilitats**, un cos de comitès i estructures de delegació, un model de tres línies de defensa i un sistema de control intern coherent amb la naturalesa i magnitud dels riscos.
- **Un Marc d'Apetència pel Risc**, integrat a la Política de Gestió del Risc i aprovat pel Consell Rector, que determina els riscos i el nivell d'aquests que el Grup està disposat a assumir per assolir els seus objectius de negoci.
- **Un model de gestió que inclou l'autoavaluació** dels riscos, el seu seguiment integral, la seva planificació i la seva solvència, la comunicació interna i pública, i un cos normatiu que regula la gestió dels riscos.
- **Una assignació adequada de recursos humans i tecnològics** per a la gestió i supervisió efectiva del model.

7.4. Marc d'Apetència pel Risc

El Marc d'Apetència pel Risc és el marc global a través del qual l'apetència pel risc es fixa, comunica i monitora, per a la qual cosa es requereixen polítiques, procediments, sistemes i controls. Defineix explícitament els límits amb què poden operar els gestors de l'Entitat. El Marc l'Apetència pel Risc del Grup Caixa d'Enginyers té les característiques següents:

- Alineament amb la missió, la visió, els valors i els eixos estratègics de Caixa d'Enginyers.
- Alineament amb el pla estratègic i de negoci.
- Recerca d'un perfil de risc mitjà-baix.
- Formulació clara, concisa, forward looking i gestionable.
- Definició explícita dels límits amb què poden operar els gestors.
- Manteniment d'un excés raonable de capital i liquiditat.

7.5. Risc de crèdit i de contrapart

El risc de crèdit correspon a les pèrdues que sofriria el Grup en cas que el deutor no complís amb les seves obligacions contractuals, sigui un soci o altres contraparts. És a dir, és el risc corresponent a l'incompliment de pagament per part del client de les seves operacions de crèdit, préstec o aval, pel que fa als productes financers tradicionals, o bé per part de la contrapart o l'emissor d'altres actius financers com els corresponents a la cartera de renda fixa.

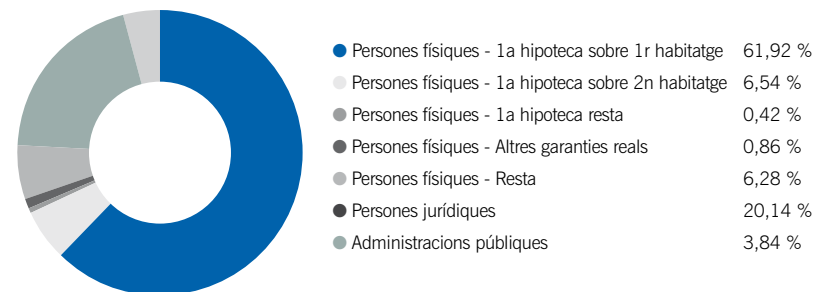
D'acord amb la normativa actual de solvència, el risc de crèdit es cobreix mitjançant l'existència i el control d'uns recursos propis capaços d'absorbir els riscos assumits, i també mitjançant la constitució de provisions destinades a la cobertura d'insolvències. Aquestes cobertures se separen en cobertures específiques per a riscos dubtosos, l'objectiu de les quals és cobrir les exposicions amb incompliments o amb dubtes en el seu reemborsament total, i en cobertures de risc normal. Les cobertures de risc normal es classifiquen en cobertures de risc normal genèriques i cobertures de risc normal en vigilància especial, corresponent aquestes últimes a les cobertures d'operacions que presenten debilitats en la seva solvència, però sense plantejar dubtes en el seu reemborsament total.

Cal assenyalar la col·lateralització elevada de tota la cartera creditícia del Grup, que contribueix a millorar les seves ràtios de gestió. El percentatge d'operacions amb garantia real representa un 77,84 % del crèdit a la clientela total al tancament de l'exercici 2018, amb la qual cosa es mantenen els nivells històrics elevats de garanties reals.

Seguint la línia de diversificació i col·lateralització en la concessió de préstecs amb garantia hipotecària característica de l'Entitat, cal destacar que, durant l'exercici 2018, s'han concedit 962 operacions (819 en l'exercici 2017) per un import mitjà de 183 milers d'euros (179 milers d'euros el 2017) i amb un Loan to Value mitjà del 62,38 % (64,39 % el 2017), prenent com a referència per al seu càlcul les taxacions convenientment actualitzades durant l'exercici 2018.

En data 31 de desembre de 2018, la taxa de morositat de Caixa d'Enginyers se situa en el 2,77 %, substancialment per sota del nivell de morositat mantingut pel sector, situat en el 5,84 %.

DISTRIBUCIÓ DEL CRÈDIT A LA CLIENTELA PER TIPUS DE GARANTIA I DE PRESTATARI

Al tancament de l'exercici 2018, el total de provisions del Grup destinades a la cobertura de possibles insolvències del crèdit a la clientela i dels valors representatius de deute s'han situat en 28.406 milers d'euros, dels quals 2.694 milers d'euros corresponen a provisions de risc normal, 4.260 milers d'euros a provisions de risc normal en vigilància especial i 21.452 milers d'euros a provisions específiques d'actius dubtosos.

El total de provisions associades a la cartera d'inversió creditícia mantingudes el 31 de desembre de 2018, que ascendeixen a 27.428 milers d'euros, representen una ràtio de cobertura del 57,93 %, sent significatives ateses les sòlides garanties de la cartera creditícia.

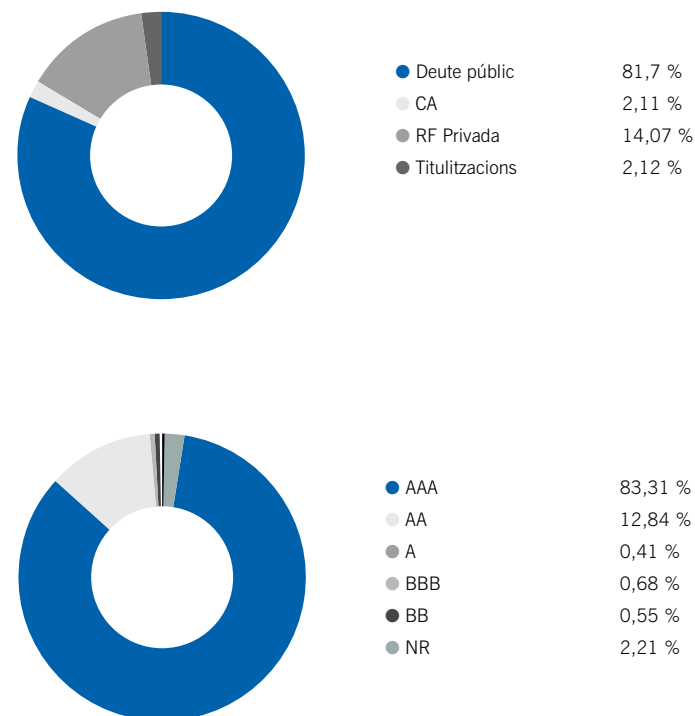
D'altra banda, l'operativa interbancària, la renda fixa, els derivats i altres instruments financers també estan exposats al risc de crèdit. El Grup té una Política d'Inversions Financeres, en la qual s'estableix un sistema de límits d'acord amb el seu perfil de riscos, que permet evitar concentracions de risc de crèdit. La major part de les inversions en cartera es troba en actius amb bona qualificació creditícia i, sobretot, més de la meitat de les inversions són en deute públic espanyol.

Tot seguit, es presenta la distribució de la cartera d'inversions financeres del Grup consolidat des del punt de vista prudencial, excloent-hi la cartera de negociació, en data 31 de desembre de 2018, en funció dels diferents nivells de ràting i del tipus de deute.

El risc de crèdit inclou el **risc de contrapart**, que és el risc que les contrapartides incorrin en incompliments amb el Grup abans de la liquidació definitiva de les operacions amb instruments derivats, de les operacions amb compromís de recompra, de les operacions de préstec de valors, de les operacions amb liquidació diferida i de les operacions de finançament de les garanties.

Caixa d'Enginyers revisa el compliment dels límits de contrapart al Mercat Interbancari, les operacions simultànies i les operacions amb derivats, així com els límits per qualificació creditícia de l'emissor en el mercat de Renda Fixa. El seguiment i el compliment de l'estructura de límits permeten evitar concentracions de risc que puguin afectar els recursos propis de l'Entitat.

DISTRIBUCIÓ DE LA CARTERA D'INVERSIONS

Cal destacar que el risc de contrapart assumit pel Grup és molt poc significatiu en relació amb el risc de crèdit total.

A més, el risc de concentració de crèdit, que està associat a la possibilitat que es produeixin pèrdues significatives com a conseqüència de la concentració de risc en un grup reduït d'acreditats, en un conjunt d'acreditats de comportament similar o en actius financers especialment correlacionats, constitueix un element essencial en la gestió del risc de crèdit.

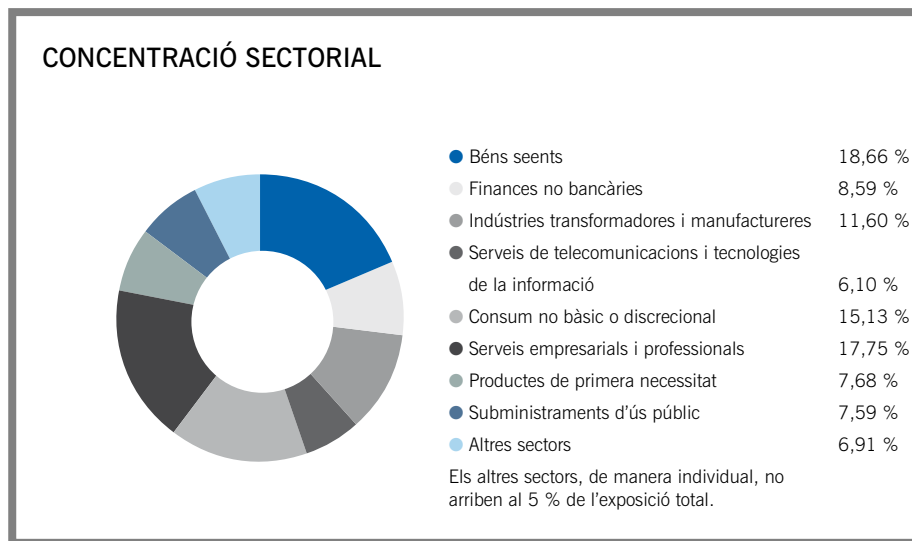
Amb l'objectiu de limitar la concentració sectorial, Caixa d'Enginyers ha adoptat, d'una banda, una política de concessió de crèdit prudent, la qual cosa dona com a resultat una cartera d'inversió creditícia de qualitat i ben diversificada; i, de l'altra, una política d'inversions financeres, en l'àmbit de Grup, en què s'estableixen límits prudents al conjunt de les inversions en cada sector econòmic.

La distribució de l'exposició al risc de crèdit presenta un nivell adequat de diversificació sectorial, i els pesos més significatius són els que corresponen a les activitats econòmiques següents: béns seents, 18,66 %; serveis empresarials i professionals, 17,75 %; consum no bàsic discrecional, 15,13 %; indústries transformadores i manufactureres, 11,60 %; finances no bancàries, 8,59 %; productes de primera necessitat, 7,68 %; subministraments d'ús públic, 7,59 %; i serveis de telecomunicacions i tecnologies de la informació, 6,10 %.

A més, les polítiques esmentades de concessió de crèdit i d'inversions financeres estableixen uns límits d'import i de jerarquia en la presa de decisions de concessió que permeten controlar la concentració individual o de grup empresarial.

D'acord amb el Reglament UE 575/2013, tots els riscos que una entitat adquireixi amb una mateixa contrapart, física, jurídica o grup econòmic, pública o privada, es consideraran grans riscos quan el seu valor agregat superi el 10 % dels recursos propis del Grup.

Pel que fa a les carteres de renda fixa corporativa del Grup, aquestes es troben ben diversificades, ja que estan distribuïdes en 69 grups emissors de bona qualitat creditícia.

7.6. Risc estructural de tipus d'interès

El **risc estructural de tipus d'interès** és la possibilitat de tenir pèrdues per l'impacte potencial de canvis en els tipus d'interès sobre els beneficis de l'Entitat o sobre el valor net dels seus actius. El risc de tipus d'interès s'exclou de la cartera de negociació.

El Comitè ALM analitza les necessitats de cobertura que resulten de la gestió d'actius i passius i pren les decisions d'inversió corresponents, sempre complint els límits per a la contractació establerts per al Grup. Caixa d'Enginyers disposa de l'eina Ambit Focus ALM per a l'avaluació de la seva exposició al risc de tipus d'interès, que permet analitzar, estàticament, els forats de venciment o la repreciaió entre actius i passius, la sensibilitat o el valor econòmic i, dinàmicament, la simulació del marge financer i el valor econòmic futur, així com les seves sensibilitats a variacions de tipus d'interès.

El risc estructural de tipus d'interès de balanç, mesurat en termes de forat d'actius i passius distribuïts per venciment o repreciaió, permet detectar concentracions de risc d'interès en els diferents terminis.

En data 31 de desembre de 2018, la sensibilitat del valor econòmic de l'Entitat a un moviment paral·lel de la corba de tipus d'interès de -200 punts bàsics se situa en un 0,69 %, significativament inferior al límit regulador del 20 %¹.

La simulació del marge financer a un any, considerant el manteniment de l'estructura de balanç, mostra una sensibilitat a moviments paral·lels de les corbes de tipus d'interès de -200 punts bàsics del 0,85 % (5,97 % en l'escenari de pujada de tipus)¹.

Les xifres assenyalades estimen que les variacions de tipus d'interès tindrien un impacte advers reduït sobre el valor econòmic, els recursos propis mínims i el marge financer.

- 1 Segons allò que estableix la Circular 3/2008 del Banc d'Espanya, en la Norma 106.3.a) i en les aplicacions tècniques del reporting regulador, que estableixen un floor en el 0 % amb el criteri següent:
- La corba inicial es mantindrà als seus nivells observats, encara que resultés negativa en algun tram de la corba.
 - El desplaçament a la baixa de la corba no suposarà l'aplicació del sòl en el 0 % per als tipus negatius.
 - El sòl al 0 % no aplica en els escenaris de pujades de tipus.

7.7. Risc estructural de liquiditat

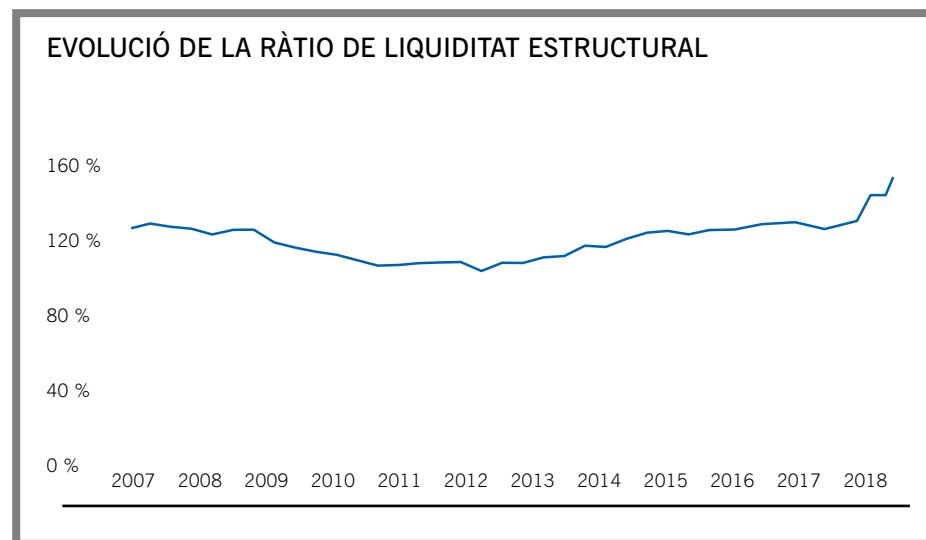
Per risc de liquiditat s'entén la possible pèrdua del Grup davant d'una situació d'impossibilitat d'aconseguir, a preus raonables, fons per fer front puntualment a les obligacions de pagament, ja sigui pel reintegrament de recursos o utilització de disponibles en operacions de crèdit per part de clients o per la liquidació d'operacions de mercat.

L'objectiu de les polítiques de gestió de la liquiditat del Grup és assegurar els fons requerits per cobrir les necessitats del negoci, diversificant les fonts de finançament i minimitzant el seu cost. El Grup, a través de Caixa d'Enginyers, supervisa la seva posició de liquiditat i les seves estratègies de finançament de forma continuada. A més, disposa d'un Pla de Contingències de Liquiditat que permet gestionar els possibles esdeveniments inesperats, per condicions econòmiques o de mercat, o altres situacions fora del control directe de Caixa d'Enginyers que podrien causar dificultats de liquiditat a curt o a llarg termini.

Cal destacar la ràtio favorable de liquiditat estructural (definida com el quocient entre els dipòsits i el crèdit de la clientela) mantinguda històricament pel Grup Caixa d'Enginyers que, en data 31 de desembre de 2018, és del 157,75 %.

A partir de l'informe al Banc Central Europeu dels estats COREP, s'ha fet el seguiment de la ràtio de cobertura de liquiditat i de la ràtio de finançament net estable de Caixa d'Enginyers (LCR i NSFR, respectivament, per les seves sigles en anglès). L'LCR busca assegurar que l'Entitat tingui suficients actius líquids

d'alta qualitat per fer front a les sortides d'efectiu que es produïrien sota un escenari d'estrès agut d'un mes de durada; per la seva banda, l'NSFR permet conèixer la capacitat de resistència en un any, mesurant la proporció dels fons de finançament estable sobre els actius que requereixen finançament. Les dues ràtios s'han mantingut en nivells elevats durant l'exercici. Concretament, en data 31 de desembre de 2018, la ràtio LCR és d'un 276 % (el requeriment regulador se situa en el 100 %) i la ràtio NSFR estimada d'un 153 % (el requeriment regulador se situarà en el 100 % a partir de l'aprovació de les modificacions en la Capital Requirements Regulation i la seva aplicació).

7.8. Risc de mercat

El **risc de mercat** és el risc associat a la possibilitat de tenir pèrdues en les posicions de la cartera de negociació motivades per moviments adversos en les variables de mercat.

Per a la gestió del risc de mercat, a més de les mesures de durada, convexitat i sensibilitat, s'aplica diàriament una triple estructura de límits. En primer lloc, es calculen diferents escenaris que permeten estimar les pèrdues que tindria la cartera de negociació en situacions de tensió greu del sistema financer. En segon terme, s'obté el Valor en Risc (VaR) a un dia de la cartera mitjançant simulacions de Montecarlo, fent servir un interval de confiança del 99 %. Finalment, diàriament es determina el consum de capital per risc de mercat de la cartera de negociació i es comprova, com en la resta de casos, que compleix el límit corresponent establert pel Consell Rector. Així mateix, s'inclou la cartera de negociació en el control dels límits per risc de contrapartida vàlids per a les inversions financeres del Grup.

Complementàriament a la mesura del VaR, es calcula el VaR Condicional (o TailVaR), estadístic que mesura la pèrdua mitjana que es produiria en els casos en què se superés el nivell de VaR, i el Component VaR, que mesura la contribució d'una subcartera al VaR total de la cartera.

CARTERA DE NEGOCIACIÓ

Tipus d'actiu	VaR	VaR Condicional	Component VaR
Total	362,97	455,24	
Renda Fixa	329,06	418,20	193,85
Renda Variable	8,34	10,43	161,55
Fons d'inversió	8,34	10,43	7,57
Suma de VaR i VaR Condicional	515,82	655,10	
Efecte diversificació	152,85	199,86	

VaR calculat amb un interval de confiança del 99 % i un horitzó temporal d'un dia. Resultats anualitzats. En milers d'euros.

7.9. Risc operacional

El **risc operacional** es defineix com tots els esdeveniments que puguin generar pèrdues a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o esdeveniments externs. Aquest risc és inherent a l'operativa diària de tota entitat, per la qual cosa el seu control ha de ser objecte de consideració en tots els àmbits.

Aquesta definició inclou el risc legal, però exclou el risc estratègic i el risc d'imatge o de reputació.

El risc legal inclou, entre d'altres, la possibilitat de ser sancionat, multat o obligat a pagar danys punitius com a resultat d'accions del supervisor o d'acords privats entre les parts.

El model organitzatiu adoptat pel Grup Caixa d'Enginyers es basa en el model de les Tres Línies de Defensa que distingeix entre (1) les funcions que són propietàries dels riscos i els gestionen, (2) les funcions que controlen els riscos i (3) les funcions que proporcionen assegurement independent.

Pel que fa al risc operacional, el model organitzatiu adoptat pel Grup Caixa d'Enginyers a partir de les Tres Línies de Defensa identifica els pilars o nivells de responsabilitat independents següents:

- **Funcions de Negoci i Suport:** són responsables d'identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar els riscos operacionals de la seva activitat.
- **Funció de Risc Operacional:** és l'encarregada de definir la metodologia i les solucions per a la correcta identificació, mesurament, control i gestió del risc operacional del Grup i, a més, de controlar el seu correcte desplegament. Dona suport a les Funcions de Negoci i Suport i consolida la informació sobre els riscos operacionals de tot el Grup per al reporting a la Direcció de Gestió Global del Risc i als comitès de gestió de riscos implicats.

- **Funció d'Auditoria Interna:** en relació amb el risc operacional, és l'àrea responsable de revisar el compliment del model d'identificació, mesurament, control i gestió del risc operacional establert.

La Funció de Risc Operacional analitza, informa i assessora les Funcions de Negoci i Suport sobre la millor manera d'avaluar el risc operacional.

La gestió diària del risc operacional recau en les diferents àrees i departaments de l'Entitat, que mantenen línies de comunicació amb la Funció de Risc Operacional. Aquesta última treballa amb les primeres en l'obtenció d'informació i implantació d'accions, si s'escau, per a la gestió del risc. Per a una interacció correcta entre la Funció de Risc Operacional i les àrees i els departaments esmentats, s'ha definit el rol d'Expert de Procés en aquestes àrees i aquests departaments.

A més, cal destacar que l'Entitat té contractada una pòlissa d'assegurança integral bancària que dona cobertura, essencialment, a les pèrdues que es poguessin produir com a resultat d'esdeveniments relacionats amb riscos operacionals (fraud informàtic, infidelitat d'empleats, etc.).

7.10. Risc de reputació

El Grup Caixa d'Enginyers entén per risc de reputació el perjudici que per al Grup comporta una informació o publicitat negativa en relació amb les seves pràctiques de negoci, sigui certa o no, i que pugui afectar la seva base de clients, els seus costos de litigació o els seus ingressos. Està associat a les repercussions que per al Grup poden suposar el seu descrèdit o la desconfiança davant de la seva clientela actual i potencial.

El risc de reputació està especialment vinculat a la funció de compliment, atesa la forta afectació a la reputació que implica la possibilitat de rebre sancions, econòmiques o no, o de ser objecte d'un altre tipus de mesures disciplinàries per part d'organismes supervisors. Així mateix, inclou el risc de conducta, que procura mesurar i gestionar els riscos de perjudicis que es causin als socis i a la integritat del mercat.

També és d'especial importància la gestió adequada dels aspectes següents:

- **Comercialització de productes financers complexos.** L'Entitat té polítiques específiques per al disseny i llançament de productes nous.
- **Actuacions relacionades amb el blanqueig de capitals.** L'Entitat té una Política de Prevenció del Blanqueig de Capitals i del Finançament del Terrorisme, aprovat pel Consell Rector, que inclou mesures encaminades a prevenir i/o detectar i comunicar operacions sospitoses d'estar relacionades amb el blanqueig de capitals i/o el finançament del terrorisme.

- **Transparència amb la clientela en relació amb l'operativa bancària.** L'Entitat té un Servei d'Atenció al Soci/Client davant del qual els usuaris de serveis bancaris de l'Entitat poden adreçar les seves queixes i/o reclamacions, amb la independència necessària per emetre la seva resolució, i amb un reglament de funcionament en què es descriuen les funcions i responsabilitats d'aquest organisme. Així mateix, compta amb la figura del Defensor del Client, extern a l'Entitat, a qui els usuaris de serveis bancaris de l'Entitat també poden adreçar les seves queixes i/o reclamacions. D'altra banda, l'Entitat manté un nombre reduït de queixes i/o reclamacions amb organismes oficials i supervisors.

7.11. Solvència

La taxa reduïda de morositat, la col·lateralització elevada del crèdit, la fortalesa de les provisions constituïdes i l'exposició reduïda a altres riscos, juntament amb una estructura adequada de recursos propis, es tradueixen en el nivell elevat de solvència del Grup.

La ràtio de capital total se situa, al tancament de l'exercici 2018, en el 14,24 % (13,37 % sense incloure els resultats assignables a reserves), substancialment per sobre del mínim exigint legalment.

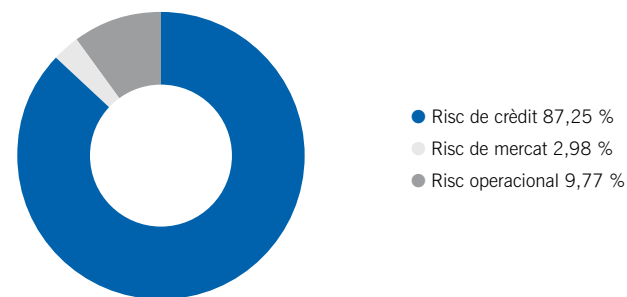
La ràtio de capital total mesura la relació entre els requeriments de capital i els recursos propis i, d'acord amb el Reglament (UE) núm. 575/2013, sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRR), amb la Directiva 2013/36/UE, relativa a l'accés a l'activitat de les entitats de crèdit i a la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRD IV), i amb Pilar 1, ha de ser superior al 9,875 %.

Així mateix, respecte al 8 % de mínim de ràtio de capital, el superàvit de capital total en l'àmbit consolidat s'ha situat, al tancament de l'exercici 2018, en 66 milions d'euros.

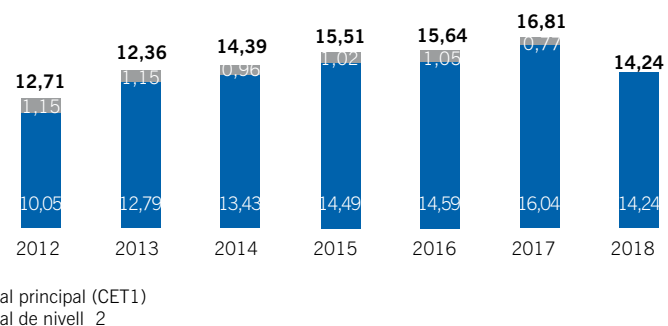
El Common Equity Tier 1 (CET1) del Grup Caixa d'Enginyers, amb dades al tancament de l'exercici 2018, és de 151.564 milers d'euros, i la seva ràtio se situa en el 14,24 % (13,37 % sense incloure els resultats assignables a reserves), amb un superàvit de capital, respecte al mínim del 4,5 % exigít de CET1, de 104 milions d'euros.

Atès que el Grup Caixa d'Enginyers va optar per no aplicar els ajustos transitoris per a la mitigació dels impactes de la NIIF9 en el capital, recollits en el Reglament (UE) 575/2013, referent a les disposicions transitòries per mitigar l'impacte de la NIIF9 en els fons propis, no hi ha diferència entre la ràtio fully loaded i la ràtio phased-in, amb la qual cosa, respecte al mínim CET1 fully loaded regulador del 7 % per Pilar 1, que inclou el 2,5 % de coixí de conservació de capital, el superàvit de capital és de 77 milions d'euros.

REQUERIMENT DE CAPITAL PER TIPUS DE RISC

COEFICIENT DE SOLVÈNCIA CONSOLIDAT

08

Informe financier

Durant l'exercici 2018, en un entorn caracteritzat per les necessitats creixents de capital derivades de les fortes exigències reguladores, en què els tipus d'interès s'han mantingut en zona de mínims històrics i la conjuntura dels mercats financers ha estat adversa, especialment, en l'últim trimestre de l'exercici, el Grup ha continuat mantenint un nivell òptim dels seus principals indicadors i incrementant el volum de negoci.

8.1 Informe de l'activitat

8.1.1 Actiu

L'actiu total del Grup, a 31 de desembre de 2018, ha estat de 3.227.111 milers d'euros, la qual cosa representa un augment del 15,31 % en termes relatius i 428.428 milers d'euros en termes absoluts respecte al tancament de l'exercici 2017. Aquest increment respon, d'una banda, a l'increment dels valors representatius de deute en 362.497 milers d'euros (un 37,13 %, en termes relatius) i, de l'altra, a l'increment del crèdit a la clientela en 63.139 milers d'euros (un 3,89 %, en termes relatius).

Valors representatius de deute

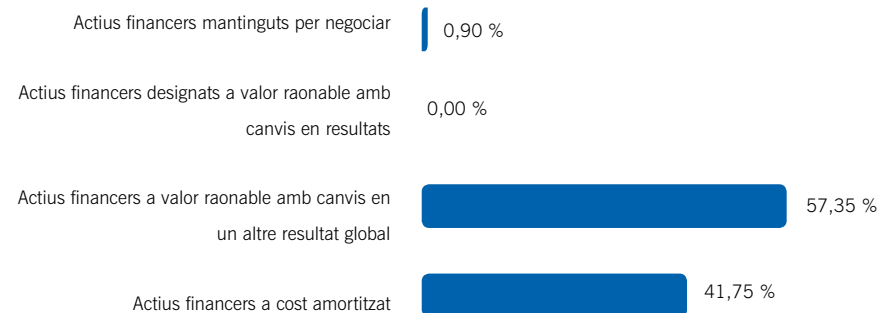
Les inversions en valors representatius de deute, que formen part de les carteres d'"actius financers mantinguts per negociar", "actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats", "actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global" i "actius financers a cost amortitzat", han passat de 976.258 milers d'euros a 1.338.755 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2017 i 2018, respectivament, i representa un augment de 362.497 milers d'euros (37,13 %, en termes relatius). Aquestes posicions engloben, majoritàriament, bons representatius de deute sobirà, principalment, espanyol.

Tot seguit, es mostra la distribució de les inversions en valors representatius de deute, per tipus de cartera, en data 31 de desembre de 2018.

EVOLUCIÓ DE L'ACTIU (EN MILIONS D'EUROS)

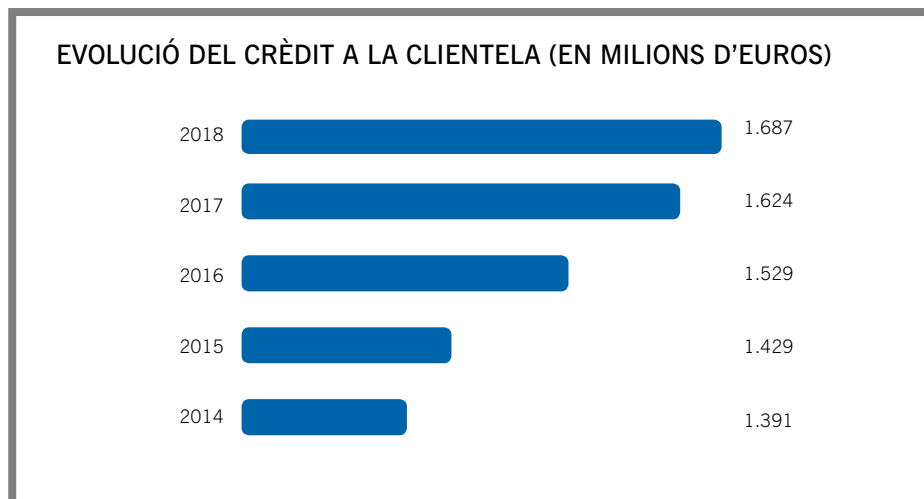

DISTRIBUCIÓ DE LES INVERSIONS PER TIPUS DE CARTERA (%)

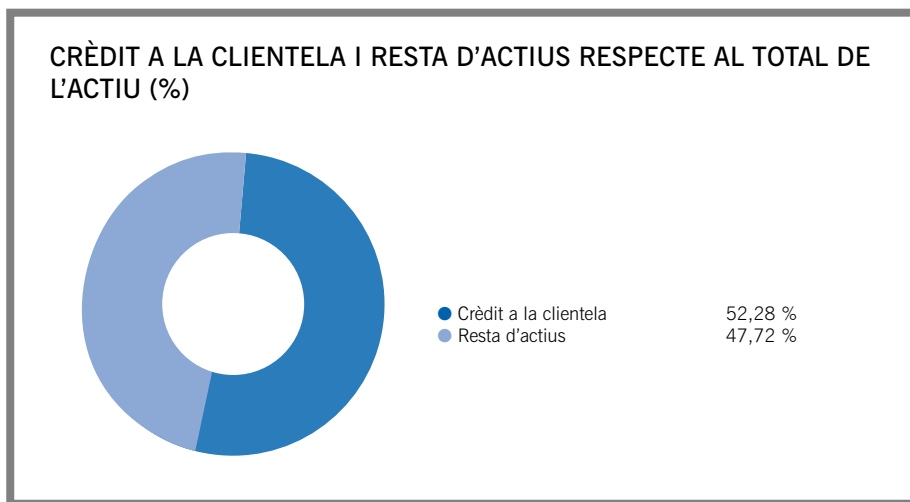

Crèdit a la clientela

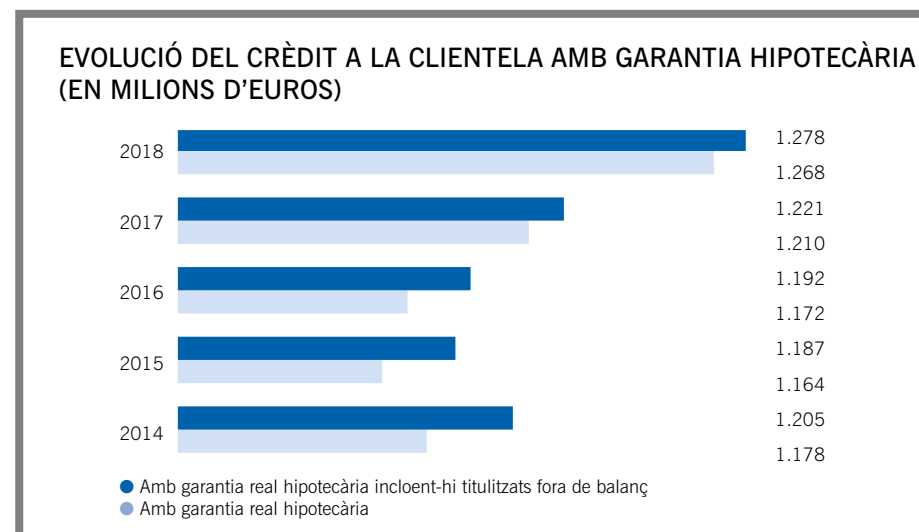
El **crèdit a la clientela**, que es registra en la cartera d'actius financers a cost amortitzat, ha experimentat un increment del 3,89 %, en termes relatius, respecte a l'exercici anterior, i ha assolit la xifra d'1.687.225 milers d'euros al tancament de l'exercici 2018.

El crèdit a la clientela, en data 31 de desembre de 2018, representa un 74,85 % de la cartera d'actius financers a cost amortitzat i un 52,28 % de l'actiu total.

Dins del crèdit a la clientela, el crèdit **amb garantia hipotecària** ha estat d'1.268.252 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2018, la qual cosa representa un 75,17 % del total del crèdit a la clientela i un 39,30 % de l'actiu total en la data esmentada.

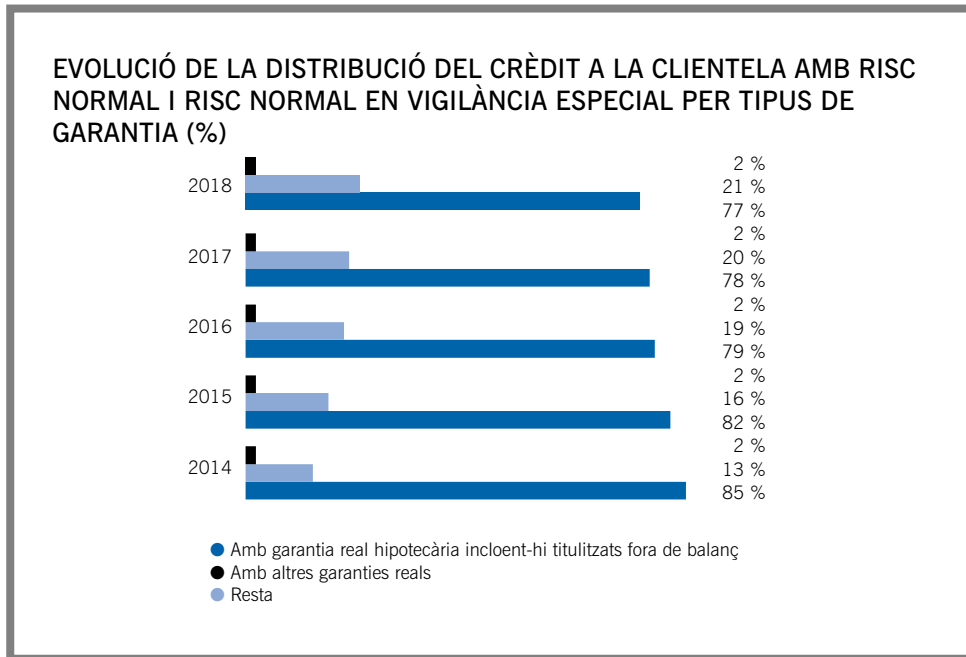
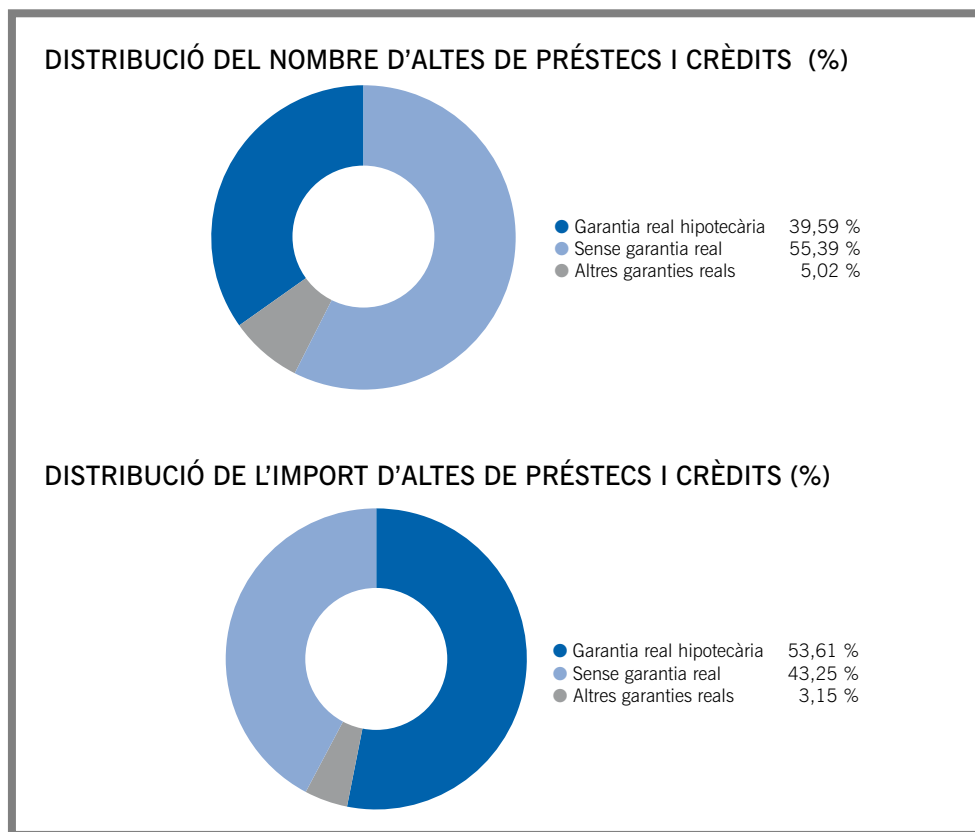
Per la seva banda, el nombre d'operacions de crèdit amb garantia hipotecària formalitzades durant l'exercici 2018 ha ascendit a 962, i l'import total del nou finançament atorgat ha estat de 176.185 milers d'euros.

També cal assenyalar l'increment en un 11,76 % registrat en el crèdit a la clientela **sense garantia real**, que ha assolit els 315.773 milers d'euros al tancament de l'exercici 2018 davant els 282.550 milers d'euros de l'exercici anterior. Per la seva banda, el nombre d'operacions sense garantia real formalitzades durant l'exercici 2018 ha ascendit a 1.346, i l'import total del nou finançament atorgat ha estat de 142.131 milers d'euros.

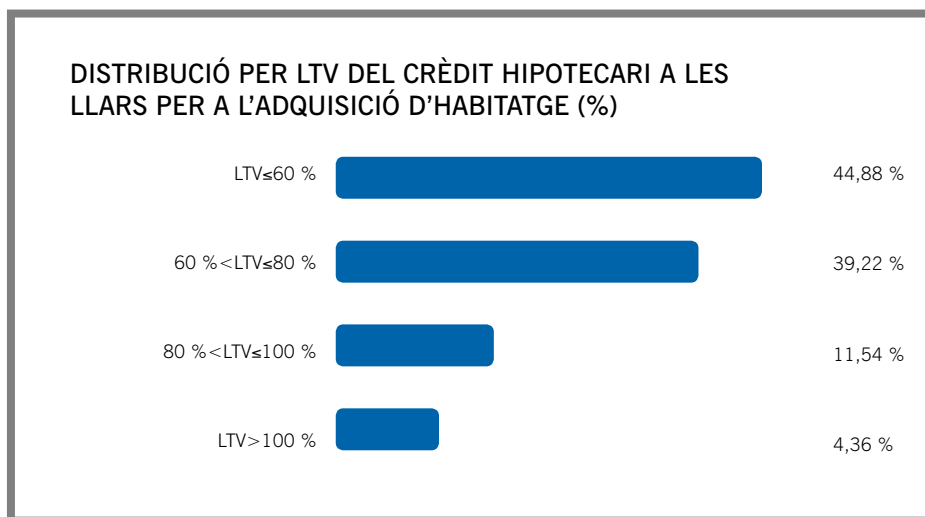
Finalment, el finançament total concedit ha estat de 328.664 milers d'euros, que corresponen a 2.430 operacions.

Pel que fa a l'evolució de la **distribució del crèdit a la clientela**, cal destacar-ne el manteniment d'una bona qualitat del crèdit i el seu suport, en gran part, per garanties reals, la majoria de les quals són hipotecàries.

En el quadre següent, es mostra la distribució de les garanties que emparen el crèdit a la clientela amb risc normal i risc normal en vigilància especial.

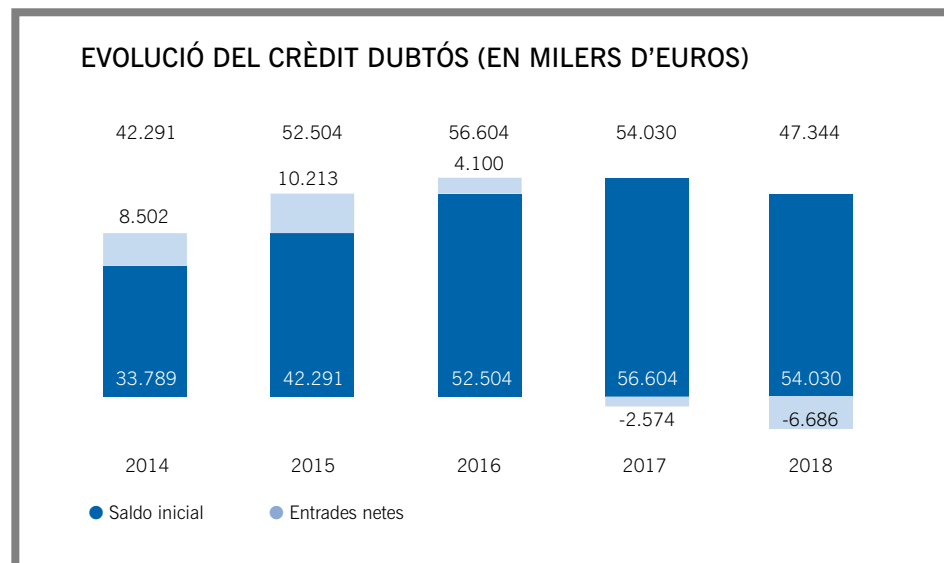

El crèdit amb garantia hipotecària a les llars per a l'adquisició de l'habitatge representa el 79,02 % del crèdit amb garantia real hipotecària. El 84,10 % d'aquest crèdit presenta un Loan to Value (LTV) inferior o igual al 80 %, prenent com a referència per al seu càlcul les taxacions convenientment actualitzades el 31 de desembre de 2018, d'acord amb la distribució per LTV que es mostra a continuació.

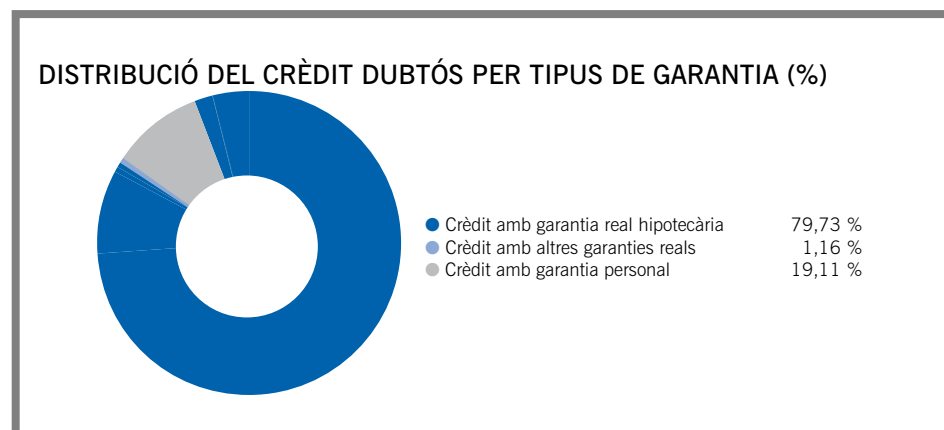

A més, les operacions de refinançament i reestructuració, al tancament de l'exercici 2018, s'han situat en 25.424 milers d'euros respecte als 30.813 milers d'euros assolits en l'exercici anterior, la qual cosa representa un 1,51 % del total del crèdit a la clientela.

El crèdit dubtós, en data 31 de desembre de 2018, s'ha situat en 47.344 milers d'euros respecte als 54.030 milers d'euros del tancament de l'exercici anterior.

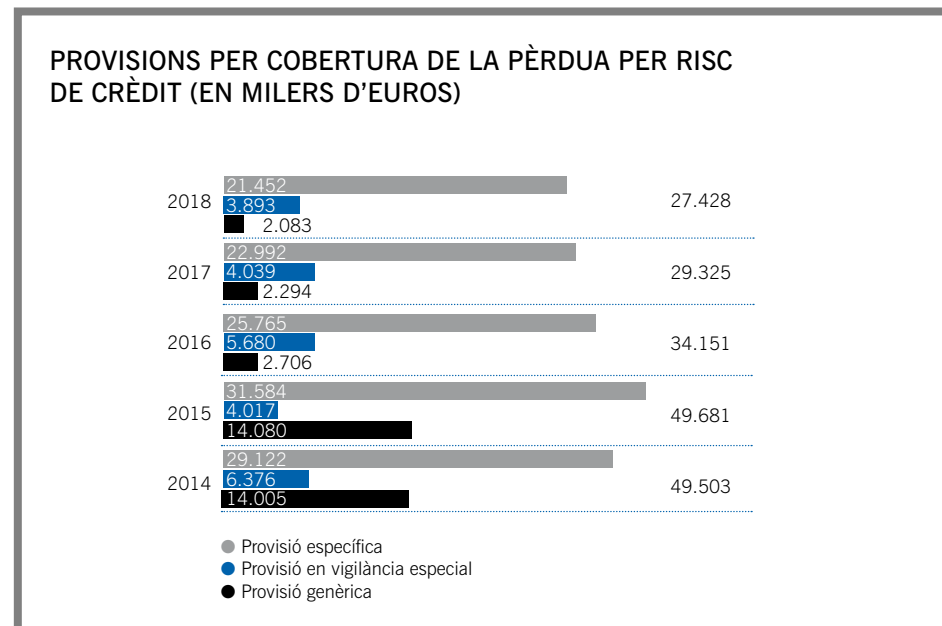
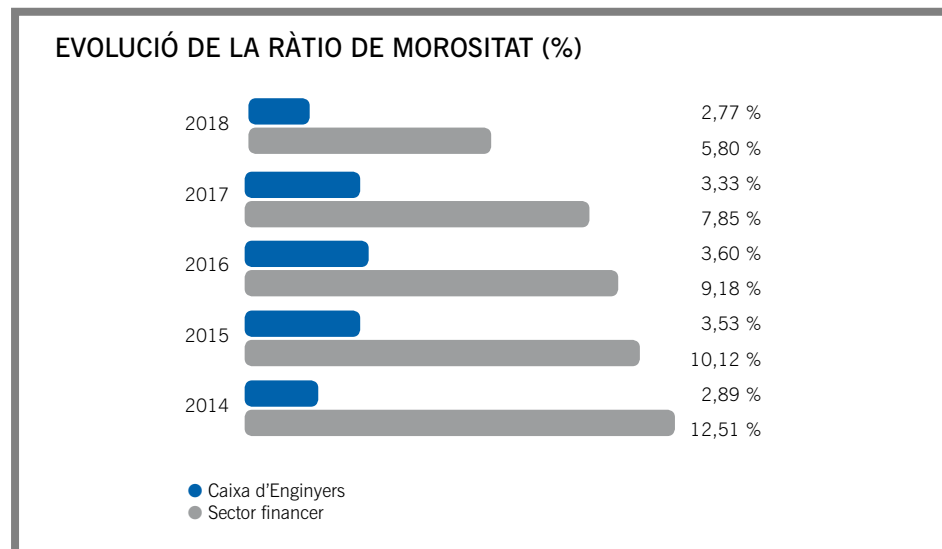

El crèdit dubtós, en data 31 de desembre de 2018, es distribueix en 37.746 milers d'euros corresponents a la cartera de préstecs i crèdits amb garantia hipotecària i 9.598 milers d'euros corresponents a la resta de préstecs i crèdits, la qual cosa representa un 79,73 % i un 20,27 %, respectivament.

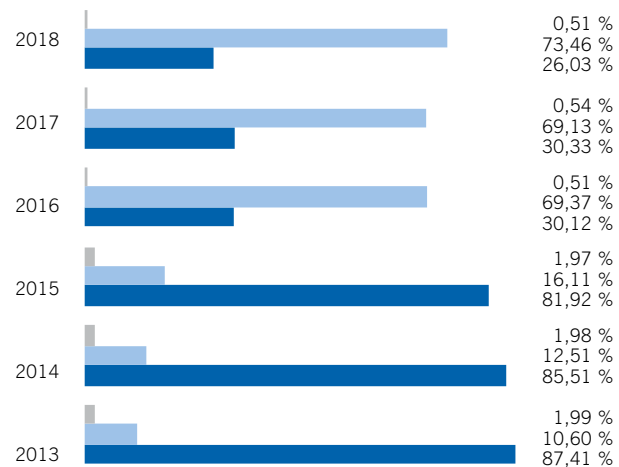
Dels actius dubtosos, en data 31 de desembre del 2018, 34.566 i 12.778 milers d'euros corresponen a imports classificats per morositat i per raons diferents a la morositat, respectivament. La **ràtio de morositat**, que incorpora la totalitat de crèdits dubtosos, en data 31 de desembre de 2018, ha estat del 2,77 %, davant el 3,33 % de 31 de desembre de 2017. Cal destacar que l'Entitat ha mantingut la ràtio de morositat substancialment per sota de la mitjana del sector financer, que s'ha situat, al tancament de l'exercici 2018, en el 5,8 %. Aquesta evolució és el resultat de l'aplicació rigorosa d'una estricta política de concessió creditícia, de la qualitat dels actius i de les seves garanties.

Per la seva part, la **cobertura de la pèrdua per risc de crèdit** ha passat de 29.325 milers d'euros a 27.428 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2017 i 2018, respectivament, d'acord amb els requisits que exigeix el Banc d'Espanya i atesos els criteris de màxima prudència valorativa.

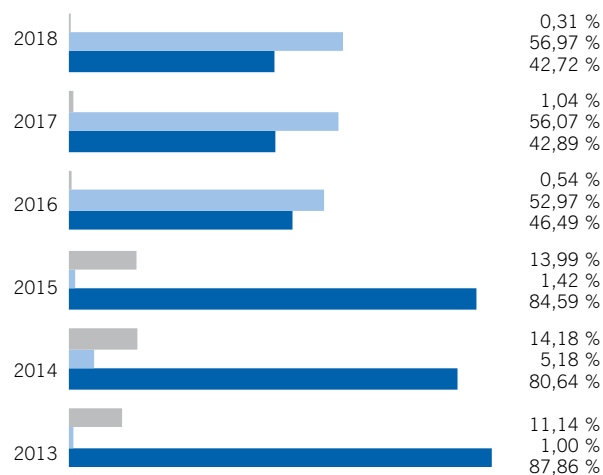

Cal assenyalar que el 26,03 %, el 42,72 % i el 66,13 % de les cobertures per a risc normal, risc normal en vigilància especial i risc dubtós, respectivament, estan cobrint actius emparats per garantia hipotecària.

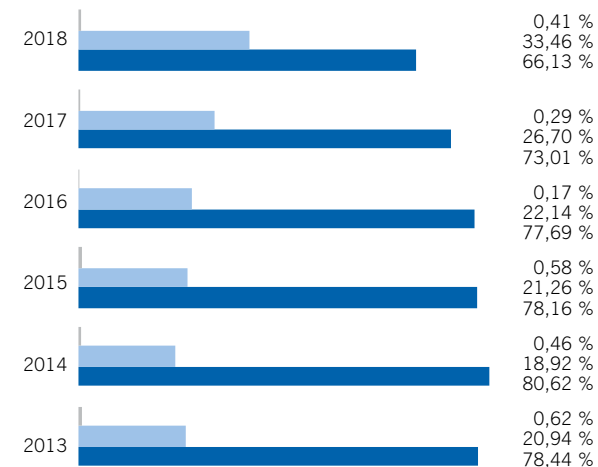
EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA COBERTURA PER A RISC NORMAL (%)

EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA COBERTURA PER A RISC NORMAL EN VIGILÀNCIA ESPECIAL (%)

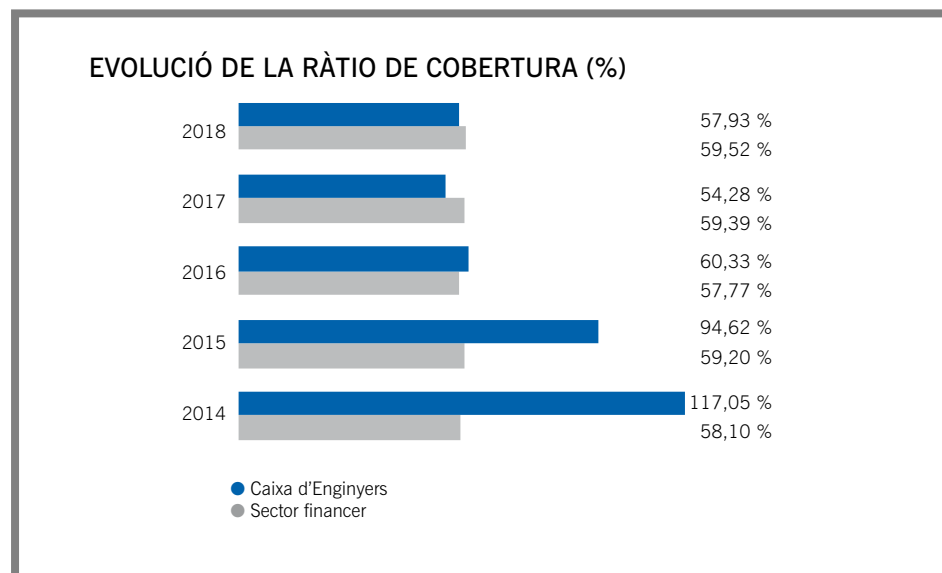

EVOLUCIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA COBERTURA PER A RISC DUBTÓS (%)

- Operacions amb altres garanties reals
- Operacions sense garantia real
- Operacions amb garantia real sobre l'habitatge

La política estricta en la concessió de crèdit que adopta l'Entitat, la qual permet mantenir la morositat en nivells baixos, combinada amb l'aplicació de criteris de màxima prudència valorativa en la determinació de les necessitats de cobertura del risc de crèdit, es tradueix en una **ràtio de cobertura** que se situa en el 57,93 % en data 31 de desembre de 2018.

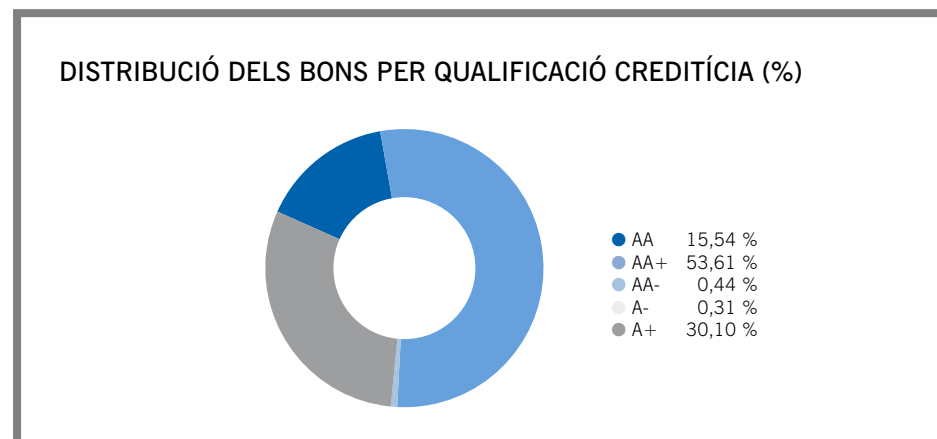
Els **actius adjudicats**, que corresponen a actius rebuts per l'Entitat en pagament de deutes, s'han situat en 2.131 milers d'euros el 31 de desembre de 2018, davant els 1.740 milers d'euros del tancament de l'exercici anterior. Així mateix, el volum d'aquesta cartera, en data 31 de desembre de 2018, representa el 0,07 % de l'actiu total. Cal assenyalar que la gestió dels actius adjudicats la fa la mateixa Entitat.

La **titulització hipotecària** és el procés mitjançant el qual una entitat financera cedeix els drets de crèdit hipotecari que té en l'actiu del seu balanç i els transforma en actius financers negociables en mercats organitzats. Per tant, és un instrument de finançament pel qual s'utilitzen drets de crèdit il·líquids com a element col·lateral per convertir-se en actius financers líquids negociables.

Caixa d'Enginyers ha participat en cinc programes de titulització hipotecària multice-dents, dels quals, actualment, tres continuen vigents amb un import pendent d'amortitzar, el 31 de desembre de 2018, de 31.981 milers d'euros, davant un import inicial de 241 milions d'euros.

A més, l'Entitat ha realitzat, com a cedent única, dos programes de titulització d'actius hipotecaris, el fons Caixa Enginyers TDA 1, Fons de Titulització d'Actius, i el fons Caixa Enginyers AyT 2, Fons de Titulització d'Actius, per un import inicial de 270 milions i 450 milions d'euros, respectivament. En data 31 de desembre de 2018, l'import pendent d'amortització, agregat per a les dues titulitzacions, és de 402.706 milers d'euros.

Tot seguit, s'inclou la distribució per qualificació creditícia dels bons emesos¹ pels cinc programes de titulització d'actius abans comentats que l'Entitat manté en cartera, en data 31 de desembre de 2018, per un import total de 434.493 milers d'euros.

Vegeu l'apartat 7. Gestió del risc d'aquest informe, en el qual es fa una anàlisi exhaustiva dels diferents riscos que assumeix el Grup.

1. El rating assignat, seguint els criteris establerts a la CRR, en cas de disposar de valoracions creditícies de diferents agències de qualificació, es correspon amb la menor de les qualificacions.

8.1.2. Passiu i altres recursos gestionats

Volum de negoci

El **volum de negoci bancari**, definit a nivell de gestió com la suma dels recursos de tercers gestionats i el crèdit a la clientela brut, ha estat de 6.190.206 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2018, davant els 5.750.361 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2017, la qual cosa representa un augment de 439.845 milers d'euros (7,65 %, en termes relatius).

Tot seguit, es detalla la distribució del volum de negoci.

	2018	2017	Variació (Abs)	Variació (%)
Crèdit a la clientela brut	1.697.104	1.611.341	85.763	5,32 %
Recursos gestionats del passiu	2.762.080	2.377.618	384.462	16,17 %
Recursos gestionats fora de balanç	1.731.022	1.761.402	-30.380	-1,72 %
Total volum de negoci	6.190.206	5.750.361	439.845	7,65 %

En milers d'euros.

Recursos gestionats

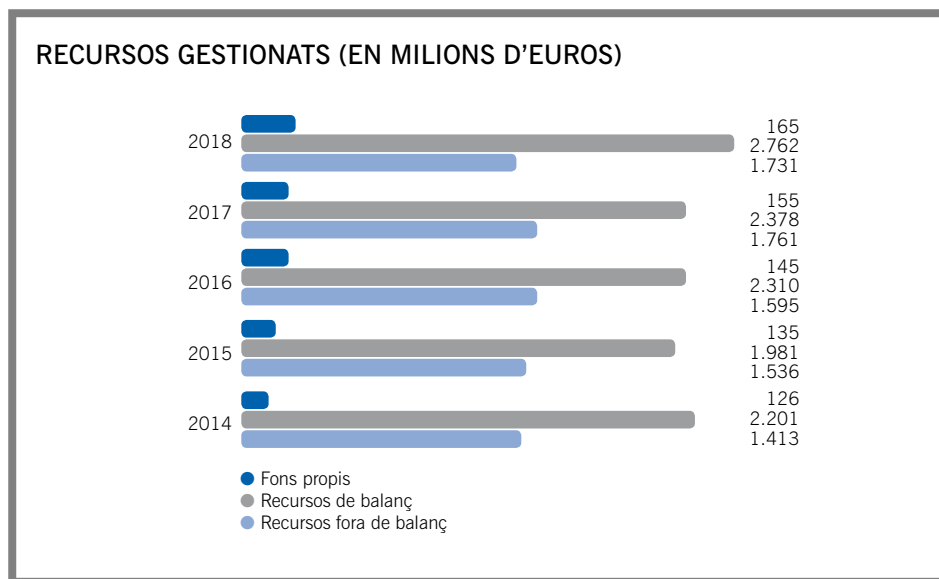
El total de **recursos de tercers gestionats i fons propis** ha estat, en data 31 de desembre de 2018, de 4.658.161 milers d'euros davant els 4.293.572 milers d'euros de 31 de desembre de 2017, la qual cosa representa un augment de 364.589 milers d'euros (8,49 %, en termes relatius).

Tot seguit, es detalla la distribució dels recursos gestionats.

	2018	2017	Variació (Abs)	Variació (%)
Fons propis	165.059	154.552	10.507	6,80 %
Recursos gestionats del passiu	2.762.080	2.377.618	384.462	16,17 %
Recursos gestionats fora de balanç	1.731.022	1.761.402	-30.380	-1,72 %
Total de recursos de tercers gestionats i fons propis	4.658.161	4.293.572	364.589	8,49 %
Dels quals: Totals de recursos gestionats de clientes	4.362.735	3.796.077	566.658	14,93 %

En milers d'euros.

Tot seguit, es presenta la seva evolució en els últims cinc exercicis segons la seva classificació:

Recursos gestionats del passiu

Els recursos gestionats del passiu s'han situat, en data 31 de desembre de 2018, en 2.762.080 milers d'euros en comparació dels 2.377.618 milers d'euros de 31 de desembre de 2017, la qual cosa representa un increment de 384.462 milers d'euros (16,17 %, en termes relatius).

Els dipòsits de la clientela han incrementat en 379.716 milers d'euros (16,86 %, en termes relatius) i s'han situat, el 31 de desembre de 2018, en 2.632.045 milers d'euros davant els 2.252.329 milers d'euros del tancament de l'exercici 2017.

EVOLUCIÓ DELS DIPÒSITS DE LA CLIENTELA (EN MILIONS D'EUROS)

La composició dels dipòsits de la clientela segons la seva naturalesa presenta la distribució següent:

	2018	2017	Variació (abs)	Variació (%)
Dipòsits a la vista	2.042.480	1.409.462	633.018	44,91 %
Dipòsits a termini	527.887	575.429	-47.542	-8,26 %
Cessions temporals d'actius	61.210	266.829	-205.619	-77,06 %
Ajustos per valoració	468	609	-141	-23,11 %
Total dipòsits de clients	2.632.045	2.252.329	379.716	16,86 %

En milers d'euros.

El finançament del Banc Central Europeu s'ha mantingut, durant l'exercici 2018, en 100 milions d'euros. Tot aquest finançament correspon a la liquiditat obtinguda a través del programa de finançament a llarg termini del BCE (TLTRO II), el qual s'està traslladant íntegrament als socis a través de la concessió de crèdit.

Finalment, cal destacar que el Grup ha mantingut una ràtio de liquiditat estructural del 157,75 %, al tancament de l'exercici 2018, més de 65 punts per sobre de la mitjana del sector financer, un aspecte que manifesta la seva posició excel·lent de liquiditat i que li permet fer front a canvis de l'entorn financer, així com a episodis d'estrès en els mercats financers. Al seu torn, aquesta situació òptima de liquiditat li permet disposar d'una àmplia oferta de finançament per als socis i per a l'economia (vegeu l'apartat 7.7. Gestió del risc – Risc estructural de liquiditat d'aquest informe).

Recursos gestionats de fora de balanç

Els recursos gestionats de fora de balanç s'han situat en 1.731.022 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2018, respecte als 1.761.402 milers d'euros de 31 de desembre de 2017, la qual cosa representa una disminució de l'1,72 %, en termes relatius, derivada, bàsicament, de l'evolució negativa dels mercats, que s'ha vist esmorteïda per l'increment de noves aportacions. Aquesta evolució dels mercats ha afectat, principalment, els patrimonis dels fons d'inversió i els valors de renda variable.

Tot seguit, es detalla la distribució dels recursos gestionats de fora de balanç.

	2018	2017	Variació (abs)	Variació (%)
Fons d'inversió	845.281	880.528	(35.247)	(4,00 %)
Fons d'inversió interns	554.433	597.193	(42.760)	(7,16 %)
Fons d'inversió externs	290.848	283.335	7.513	2,65 %
Assegurances	460.050	412.273	47.777	11,59 %
Fons de pensions interns	211.533	218.263	(6.730)	(3,08 %)
Pla de previsió assegurat	109.618	90.964	18.654	20,51 %
Pla individual d'estalvi sistemàtic	73.485	52.797	20.688	39,18 %
Rendes vitalícies	9.283	7.831	1.452	18,54 %
SIALP	46.192	26.882	19.310	71,83 %
Unit linked	1.417	5.985	(4.568)	(76,32 %)
Fons de pensions externs	8.522	9.551	(1.029)	(10,77 %)
Valors	425.691	468.601	(42.910)	(9,16 %)
Renda variable	327.056	384.181	(57.125)	(14,87 %)
Renda fixa	98.635	84.420	14.215	16,84 %
Total de recursos gestionats de fora de balanç	1.731.022	1.761.402	(30.380)	(1,72 %)

En milers d'euros.

Fons d'inversió

El patrimoni dels fons d'inversió gestionat per Caixa d'Enginyers Gestió i el patrimoni dels fons d'inversió externs comercialitzats pel Grup, que formen part dels recursos gestionats de fora de balanç, en el seu conjunt, s'han situat, a tancament de l'exercici 2018, en 845.281 milers d'euros, la qual cosa representa una disminució del 4,00 %, en termes relatius, com a resultat, bàsicament, de l'evolució negativa dels mercats financers, que s'ha vist compensada, en part, per l'increment de noves aportacions.

El patrimoni total dels fons d'inversió gestionat per Caixa d'Enginyers Gestió, en data 31 de desembre de 2018, s'ha situat en 563.702 milers d'euros, davant els 608.464 milers d'euros de l'exercici anterior, la qual cosa representa una disminució del 7,36 %, en termes relatius.

Tot seguit, s'indica la distribució dels fons d'inversió gestionats per Caixa d'Enginyers Gestió per tipus de fons.

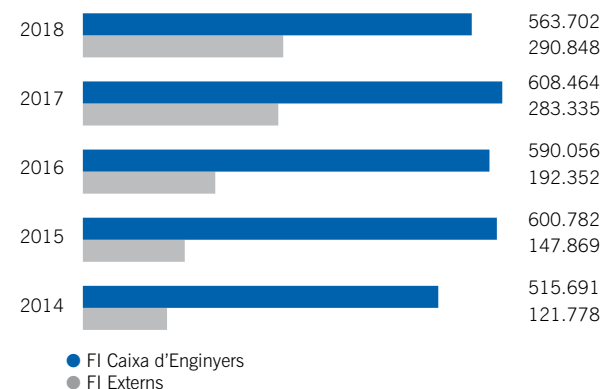
	2018	2017	Variació
FI Renda Fixa	86.194	123.273	-30,08 %
FI Renda Variable	219.818	215.184	2,15 %
FI RF Mixta	134.720	126.573	6,44 %
FI RV Mixta	25.255	25.515	-1,02 %
FI Garantit	36.618	46.824	-21,80 %
Altres fons	61.097	71.095	-14,06 %
Total Fons d'inversió	563.702	608.464	-7,36 %

En milers d'euros.

El nombre total de comptes de partícips dels fons d'inversió gestionats ha estat de 32.928 i 30.517 comptes, en data 31 de desembre de 2018 i 2017, respectivament, la qual cosa representa un increment del 7,90 %.

Tot seguit, es mostra l'evolució dels fons d'inversió comercialitzats pel Grup en els últims cinc exercicis.

EVOLUCIÓ DELS FONS D'INVERSIÓ COMERCIALIZATS (EN MILERS D'EUROS)

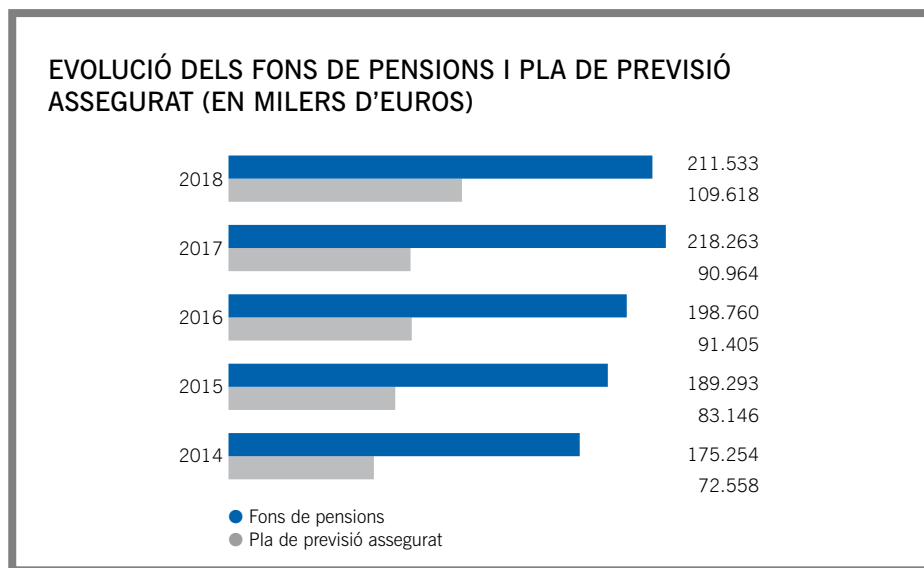

El servei de [Gestió Discrecional de Carteres](#) de Caixa d'Enginyers ha tancat l'exercici 2018 amb un patrimoni gestionat de 248 milions d'euros, la qual cosa representa un increment superior al 17 % respecte al tancament de l'exercici anterior. Aquest servei d'inversió ofereix una resposta immediata i dinàmica de gestió en funció de la successió de fets que es produeixen en els mercats financers.

Previsió social complementària

La previsió social complementària, corresponent als drets consolidats dels fons de pensions i a la provisió matemàtica del pla de previsió assegurat, gestionada per la filial Caixa d'Enginyers Vida, s'ha situat, en data 31 de desembre de 2018, en 321.151 milers d'euros, davant els 309.227 milers d'euros de 31 de desembre de 2017, la qual cosa representa un increment del 3,86 %.

Tot seguit, es mostra l'evolució dels fons de pensions i del pla de previsió assegurat en els últims cinc exercicis:

La distribució per tipus dels fons de pensions i del pla de previsió assegurat, els dos gestionats per Caixa d'Enginyers Vida, és la següent:

	2018	2017	Variació
Ocupació	8.739	9.109	-4,06 %
FP de Renda Fixa	11.070	13.146	-15,79 %
FP de Renda Variable	78.137	76.525	2,11 %
FP de RF Mixta	57.692	57.857	-0,29 %
FP de RV Mixta	51.594	56.946	-9,40 %
FP Garantit	4.301	4.680	-8,10 %
PPA	109.618	90.964	20,51 %
Total Fons de pensions i PPA	321.151	309.227	3,86 %

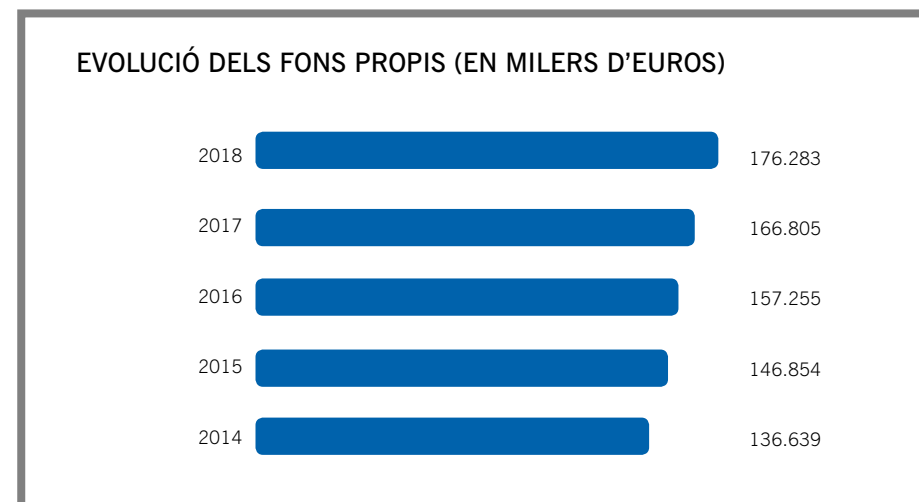
En milers d'euros.

A més, el nombre total de comptes de partícips dels fons de pensions s'ha situat en 13.857 i 12.838 comptes, en data 31 de desembre de 2018 i 2017, respectivament, la qual cosa ha representat un increment del 7,94 %.

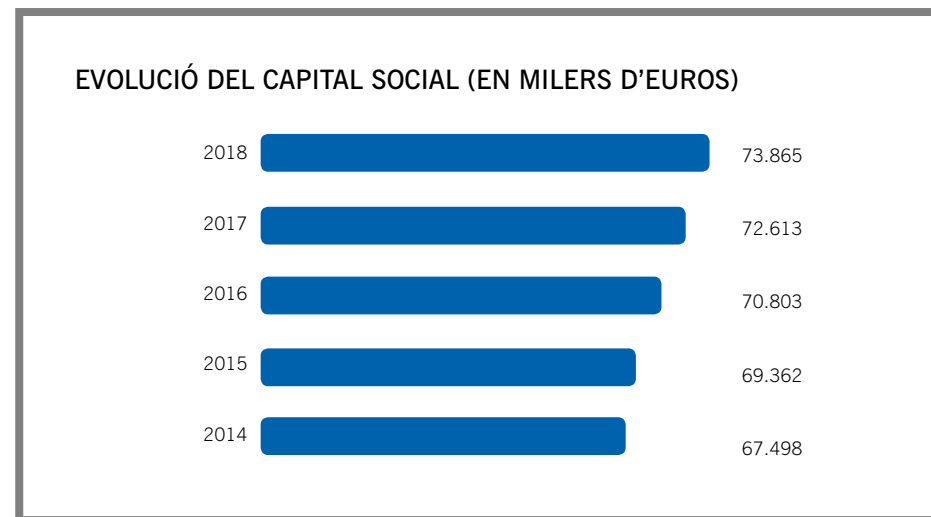
Vegeu l'apartat 6.2.vi. Nosaltres – Serveis personalitzats d'aquest informe, en el qual s'amplia la informació relativa als productes gestionats pel Grup.

8.1.3. Fons propis

Els **fons propis** del Grup, en data 31 de desembre de 2018, s'han situat en 176.283 milers d'euros, davant els 166.805 milers d'euros del tancament de l'exercici anterior.

El **capital social**, en data 31 de desembre de 2018, ha ascendit a 73.865 milers d'euros, corresponents a 769.427 títols de Caixa d'Enginyers distribuïts entre 22.619 socis amb aportacions al capital de Caixa d'Enginyers.

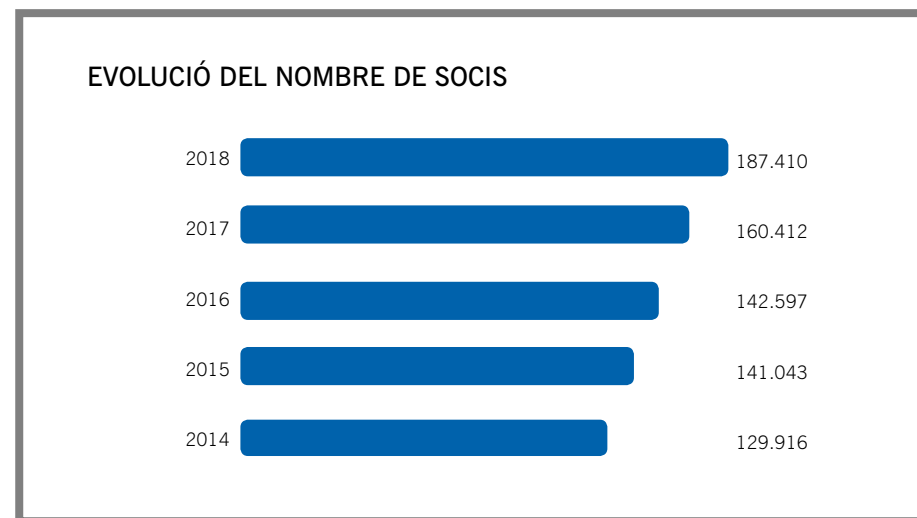

En data 31 de desembre de 2018, les entitats dependents del Grup Caixa d'Enginyers han mantingut 44.355 títols cooperatius, per un valor nominal de 4.258 milers d'euros, la qual cosa representa un 5,76 % del total del capital de l'Entitat.

Com a cooperativa de crèdit, Caixa d'Enginyers manté una estructura de capital molt atomitzada, que compleix en tot moment amb els límits marcats en els Estatuts, de manera que no hi ha cap soci que tingui títols cooperatius per un import superior al 2,50 % del capital social, en el cas de persones físiques, o al 10,00 %, en el cas de persones jurídiques.

Les participacions més significatives en el capital social de l'Entitat, per part de persones jurídiques, corresponen a la Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers i a Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda., amb el 4,45 % i l'1,01 %, respectivament, en data 31 de desembre de 2018. Pel que fa a les participacions per part de persones físiques, el grau elevat d'atomització de socis de l'Entitat comporta que la participació individual més elevada se situï, en data 31 de desembre de 2018, únicament en el 2,50 %.

La **base social** del Grup Caixa d'Enginyers ha augmentat en 26.998 socis durant l'exercici 2018 i ha assolit un total de 187.410 el 31 de desembre de 2018. Tot seguit, es mostra l'evolució de la base social en els últims cinc exercicis:

El 93,09 % dels socis del Grup són persones físiques i el 6,91 % són persones jurídiques. En data 31 de desembre de 2018, la xifra de socis, quant a persones físiques i jurídiques, ha estat de 174.469 i 12.941, respectivament.

Les reserves del Grup s'han situat, en data 31 de desembre de 2018, en 95.452 milers d'euros, una xifra que representa un augment del 10,74 % respecte a l'exercici anterior. Les reserves suposen el 54,15 % dels fons propis.

EVOLUCIÓ DE LES RESERVES (EN MILERS D'EUROS)

8.2 Resultats

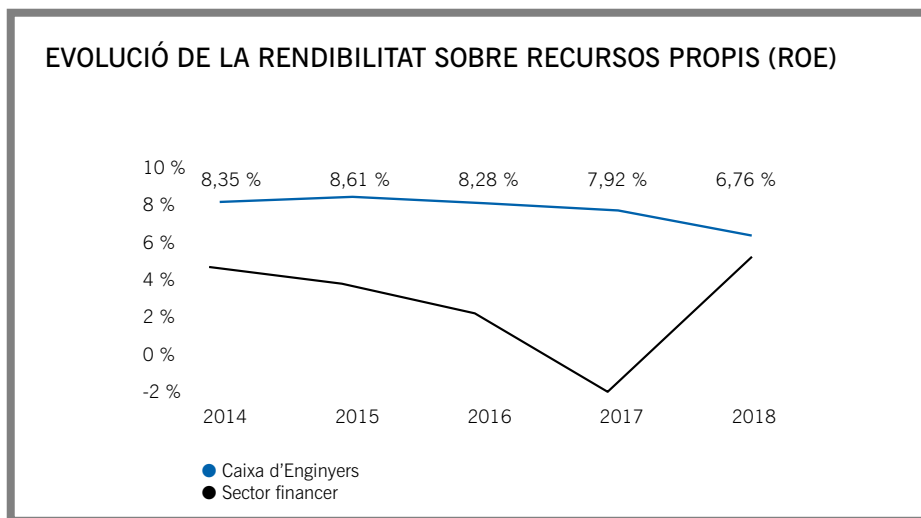
8.2.1. Resultat consolidat

El resultat de l'exercici del Grup, en data 31 de desembre de 2018, ha estat d'11.162 milers d'euros, la qual cosa representa una disminució del 8,81 % respecte als 12.240 milers d'euros amb què va tancar l'exercici 2017. Aquest resultat reflecteix un entorn actual complex per al sector financer, en el qual els tipus d'interès han continuat en mínims històrics i la conjuntura dels mercats financers ha estat adversa, especialment, durant l'últim trimestre de l'exercici.

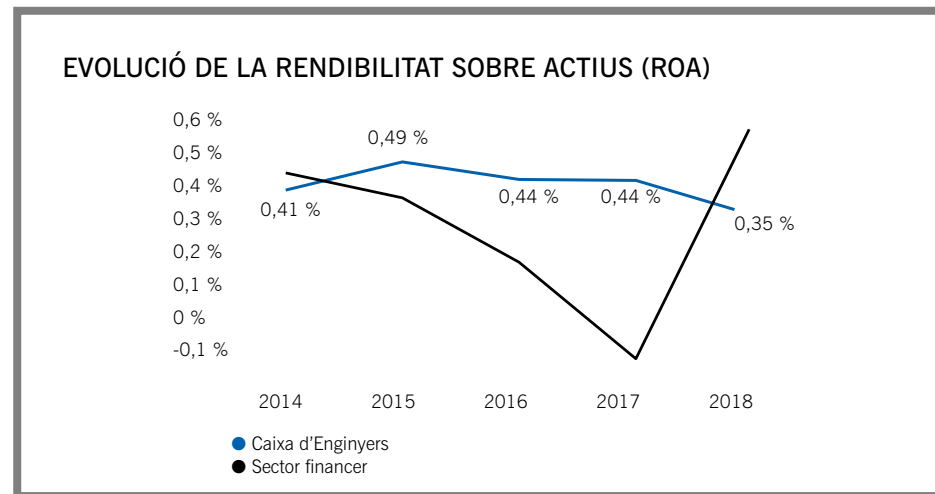
EVOLUCIÓ DEL RESULTAT CONSOLIDAT (EN MILERS D'EUROS)

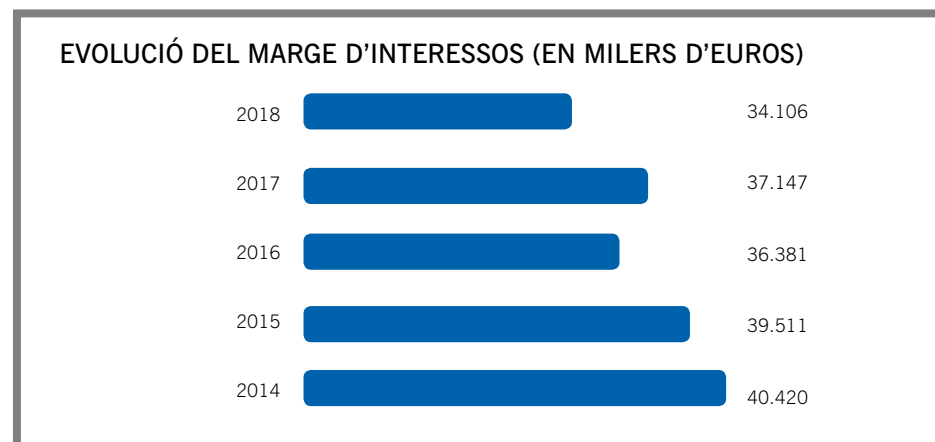
L'evolució del resultat, juntament amb el creixement orgànic dels fons propis que, per la seva banda, ha permès potenciar la fortalesa financera del Grup, han situat la **rendibilitat sobre fons propis (ROE)**, al tancament de l'exercici 2018, en el 6,76 %, davant el 7,92 % aconseguit el 31 de desembre de 2017.

Així mateix, la **rendibilitat sobre actius (ROA)** s'ha situat en el 0,35 %, en data 31 de desembre de 2018, davant el 0,44 % de l'exercici anterior.

El **marge d'interessos** durant l'exercici 2018 s'ha situat en 34.106 milers d'euros, per la qual cosa ha registrat una disminució de 3.041 milers d'euros (-8,19 %, en termes relatius) respecte a l'exercici 2017. Aquesta disminució es deu, bàsicament, a la prolongada baixada dels tipus d'interès, que ha afectat, fonamentalment, la rendibilitat de les posicions renovades de la cartera de renda fixa.

El **net entre ingressos i despeses per comissions** s'ha situat en 21.338 milers d'euros, en data 31 de desembre de 2018, respecte als 23.738 milers d'euros registrats el desembre de 2017, la qual cosa representa una disminució de 2.400 milers d'euros (-10,11 %, en termes relatius) a conseqüència, bàsicament, de l'evolució negativa dels mercats, que ha repercutit en una disminució del volum d'ingressos per la gestió de productes corresponents al negoci de gestió d'actius, en particular dels fons d'inversió i de la gestió discrecional de carteres (vegeu l'apartat 8.1.2. Passiu i altres recursos gestionats - Recursos gestionats de fora de balanç d'aquest informe).

El **resultat net d'operacions financeres** ha ascendit a 4.525 milers d'euros al tancament de l'exercici 2018, a causa, bàsicament, de la materialització de part de plusvàlues latents de la cartera d'actius financers disponibles per a la venda, aprofitant la conjuntura dels mercats, favorable per als esmentats actius.

El **net entre altres ingressos i despeses d'explotació** ha disminuït en 1.084 milers d'euros a causa, bàsicament, de l'increment de la contribució al Fons de Garantia de Dipòsits i al Fons Únic de Resolució en 612 milers d'euros respecte a l'exercici anterior, així com de la modificació del registre comptable de les comissions financeres compensadores de costos directes, incorporada per la Circular 4/2017, que deixen de computar-se en aquest capítol i passen a meritarse íntegrament en la TIR de l'operació.

Com a resultat de les diferents magnituds exposades, el **marge brut**, en data 31 de desembre de 2018, s'ha situat en 58.258 milers d'euros, davant els 63.035 milers d'euros amb què va tancar l'exercici 2017, la qual cosa representa una disminució del 7,58 %. Cal assenyalar que el marge d'interessos i les comissions netes representen el 95,17 % del marge brut al tancament de l'exercici 2018.

EVOLUCIÓ DEL MARGE BRUT (EN MILERS D'EUROS)

2018		58.258
2017		63.035
2016		57.275
2015		65.590
2014		64.438

Les **despeses d'explotació** (despeses d'administració i amortitzacions) han disminuït en un 5,59 % respecte a l'exercici anterior com a resultat, bàsicament, de la minoraació de l'import amortitzat durant l'exercici 2018 respecte a l'exercici anterior, derivat de l'exercici de reestimació de les vides útils del software desenvolupat internament. A conseqüència d'aquest exercici, la vida útil mitjana d'aquest software ha passat de 4 anys a 9 anys, aplicant-se les esmentades modificacions de forma prospectiva a partir de l'exercici 2018. Per la seva banda, les despeses d'administració s'han mantingut estables respecte a l'exercici anterior, fins i tot amb el creixement important en nombre de socis, en transaccions operatives i en volum de negoci, si bé la disminució del marge brut ha derivat en una **ràtio d'eficiència** que s'ha situat, en data 31 de desembre de 2018, en el 76,01 %.

El **net de les provisions i del deteriorament del valor** dels actius financers ha continuat revertint-se, amb una recuperació neta durant l'exercici 2018 de 1.829 milers d'euros. Aquesta recuperació respon a la gestió prudent del risc de crèdit que realitza l'Entitat, que, juntament amb la millora de la qualitat de l'actiu, ha permès disminuir la ràtio de morositat respecte a la de l'exercici anterior i mantenir la ràtio de cobertura lleugerament superior a la de l'exercici anterior.

La **despesa per impost sobre beneficis** inclou la diferència entre l'import de la liquidació de l'impost sobre societats corresponent a l'exercici 2017 i la despesa registrada en l'esmentat exercici per aquest concepte, que correspon, bàsicament, a la deducció per activitats d'innovació tecnològica aplicada a la liquidació de l'Entitat, així com a la reducció de la base imposable de l'impost de l'exercici 2017 de Caixa d'Enginyers i de les filials Caixa d'Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU, i Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU, per la reserva de capitalització.

8.2.2. Resultats individuals de les entitats del Grup

Tot seguit, es mostra l'evolució dels resultats de **Caixa d'Enginyers** i de les **filials** del Grup, així com de l'**entitat associada Norbolsa**, entitat en què Caixa d'Enginyers manté una participació del 10 % amb l'objectiu de potenciar els serveis prestats actualment als socis en l'àmbit dels mercats de valors, línia de negoci estratègica del Grup.

Durant l'exercici 2018, el resultat de **Caixa Enginyers Gestió** s'ha situat en 1.123 milers d'euros, la qual cosa ha representat un increment de 681 milers d'euros (un 154,07 %, en termes relatius) degut, bàsicament, al fet que, durant l'exercici 2018, amb l'entrada en vigor de la normativa MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive), Caixa Enginyers Gestió no ha incorregut en la comissió de comercialització per les participacions d'aquells fons d'inversió que s'han incorporat a patrimonis emmarcats en contractes de gestió discrecional de carteres.

El resultat de la **Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers**, durant l'exercici 2018, s'ha situat en 14 milers d'euros, la qual cosa ha representat un increment de 186 milers d'euros (un 108,14 %, en termes relatius) degut, bàsicament, al fet que, durant l'exercici 2017, la Fundació va aplicar, a ajuts per a la promoció de l'activitat educativa i cultural, els excedents de l'exercici 2016 pendents d'aplicar, derivats d'un donatiu extraordinari de 500 milers d'euros, rebut de Caixa d'Enginyers, en el marc del programa d'activitats previstes per a la celebració del 50 aniversari.

RESULTATS DE LES ENTITATS DEL GRUP	2018	2017	Variació (Abs)	Variació (%)
Caixa de Crèdit dels Enginyers, S. Coop. de Crèdit	9.317	9.816	(499)	(5,08 %)
Caixa Enginyers Gestió, SGIIC, SAU	1.123	442	681	154,07 %
Caixa Enginyers Vida, Companyia d'Assegurances i Reassegurances, SAU	1.376	1.340	36	2,69 %
Caixa Enginyers, Operador de Bancassegurances Vinculat, SLU	474	598	(124)	(20,74 %)
Consumidors i Usuaris dels Enginyers, S. Coop. C. Ltda.	28	31	(3)	(9,68 %)
Fundació Privada de la Caixa d'Enginyers	14	(172)	186	(108,14 %)
RESULTATS DE LES ENTITATS ASSOCIADES	2018	2017	Variació (Abs)	Variació (%)
Norbolsa, SV, SA (*)	1.643	1.615	28	1,73 %

En milers d'euros. (*) Caixa d'Enginyers manté una participació a Norbolsa, SV, SA, del 10 %.

8.2.3. Remuneració als òrgans de govern

Totes les remuneracions que perceben el Consell Rector i les comissions delegades de l'Entitat i els Consells d'Administració i comissions delegades de les filials del Grup corresponen al reintegrament de les despeses que els origina l'acompliment de la seva funció, així com a dietes per assistència a reunions. Els òrgans de govern no perceben cap altra remuneració pel desenvolupament de les seves funcions com a membres dels esmentats consells i comissions.

Les remuneracions dels membres del Consell Rector i dels Consells d'Administració de les filials han ascendit a 319 milers d'euros, la qual cosa representa una disminució del 3,92 % respecte als 332 milers d'euros de l'exercici anterior.

El Grup no ha contret obligacions en matèria de pensions o pagaments de primes d'assegurances de vida amb els membres dels òrgans de govern esmentats.

8.2.4. Proposta de distribució de resultats

El resultat de Caixa d'Enginyers, en data 31 de desembre del 2018, ha estat de 9.317 milers d'euros.

Tot seguit, es detalla la proposta de distribució del resultat de l'exercici 2018, que el Consell Rector de l'Entitat sotmet a l'aprovació de l'Assemblea General de Socis.

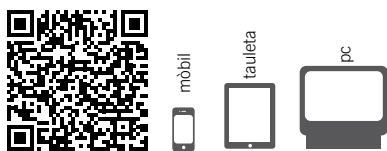
Distribució del resultat	2018
Interessos a pagar als socis per aportacions al capital	2.930
A reserva obligatòria	3.548
A reserva voluntària	2.839
	9.317

En milers d'euros.

El repartiment dels 2.930 milers d'euros en concepte d'interessos a pagar als socis per aportacions al capital comporta l'aplicació d'un tipus d'interès nominal del 4,00 %.

Així mateix, el Consell Rector de l'Entitat Dominant sotmet a l'aprovació de l'Assemblea General de Socis la reclassificació de part de les reserves voluntàries a una reserva indisponible, durant un termini de 5 anys, per un import de 196 milers d'euros, en concepte de reserva de capitalització, per tal d'aplicar la reducció en la base imposable de l'Impost sobre Societats, segons allò que disposa l'article 25 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats.

Aquest informe s'ha imprès en paper Shiro Echo 100 % Recycled

Accedeixi a l'informe complet a
<https://www.caixaenginyers.com/web/grupo/informacion-economica-financiera>

Edició
Caixa d'Enginyers

Disseny
gosban reporting

